

Dimitrie Poptămaș
REFLECȚII DESPRE
CARTE, BIBLIOTECĂ ȘI LECTURĂ

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a
României

POPTĂMAȘ, DIMITRIE

Reflecții despre carte, bibliotecă și lectură,
Dimitrie Poptămaș/ Târgu-Mureș: Editura
Nico, 2009

I. Băciuț, N. (Ed.)

II. Moldovan, Liliana (pref.)

I.S.B.N. 978-606-546-035-5

Coperta de Alexandru Tcaciuc,
cu o reproducere după
Queen's College Library Oxford

Editura NICO

Str. Ilie Munteanu nr. 29

Târgu-Mureș

Apărut 2009

Copyright © Dimitrie Poptămaș 2009

Toate drepturile rezervate

Lectori: Nicolae Băciuț și Mariana Ciurcă

Format 16/17X10, coli tipo 8,5

Tehnoredactare Sergiu Băciuț

Tiparul executat la Intermedia Group

Târgu-Mureș, str. Cuza Vodă nr. 57

ROMÂNIA

DIMITRIE POPTĂMAȘ

**REFLECȚII
DESPRE
CARTE, BIBLIOTECĂ ȘI
LECTURĂ**

Texte selectate din autori români și străini

Cuvânt înainte de:
LILIANA MOLDOVAN

Postfață de:
VALENTIN MARICA

EDITURA NICO

Carte apărută sub auspiciile

FUNDAȚIEI CULTURALE „VASILE
NETEA”,
Târgu-Mureș, România

CUVÂNT ÎNAINTE

Ne place să citim cărți și să vorbim despre ele. Adorăm să ne cuibărim mintea și sufletul printre paginile volumelor tipărite cu satisfacția că, prin lectură, reușim să scăpăm de povara existenței cotidiene. În ziua de azi, când suntem prinși în vârtoarea unui ocean de informații de dimensiuni excepționale, cărțile se ridică cu mândrie din valurile mediocrității informaționale pentru a-și croi drum spre inimile și mințile cititorilor. Întotdeauna am perceput cărțile ca pe niște balsamuri ale sufletului și m-am hrănit cu convingerea că ele au fost și vor continua să rămână surse sigure și valoroase de consolidare spirituală și intelectuală.

Este o onoare să scrii cărți, este o onoare să fi cititor. Arta cititului ia locul acelei experiențe privilegiate care ne dumirește în legătură cu virtuțile infinite ale lecturii. Mai mult, putem înțelege lectura ca pe un act de mântuire existențială, dacă asemănăm cărțile cu **„cei mai credincioși amici ai sufletului, care ne sprijină în singurătate, ne ajută să uităm asprimea oamenilor și a lucrurilor, ne potolesc patimile și grijile și adorm în noi plictiseala.”**

Citește și fă ce vrei! - sună legea fundamentală a lecturii. Citește și deșteptă-ți mintea, cu ideile, teoriile, legile, cugetările și operele marilor spirite ale istoriei și culturii naționale și universale. Fiecare pagină citită,

* COLLIER, Jeremy (1650-1726), critic de teatru englez

fiecare volum lecturat e o fărâmbă din marele discurs al lumii - zămislit, la rândul său, din milioane de alte discursuri literare, istorice, filosofice, științifice, artistice, tehnice sau social-economice.

Nu putem trece prin marea cultură a lumii decât cu o carte în mână. **„Prin mijlocirea lor strângem în jurul nostru, lucrurile, locurile, oamenii și vremurile.”**^{***} Cărțile ne îndepărtează de ispitele vieții, ne pun de acord cu noi înșine, ne îndrumă, atunci când trecem prin momente înșelătoare, ne ajută să ne exprimăm iubirea atunci când ne îndrăgostim și ne sunt dascăli fideli și exigenți, atunci când ne propunem să evoluăm. Tot ceea ce e omenesc se găsește în cărți. Înțelepții care au lăsat mărturii scrise **„sunt ca niște drumeți ce au străbătut înaintea noastră căile suferințelor și ne întind mâna, chemându-ne lângă dânșii atunci când ne simțim în restriște.”**^{***}

Înțelepciunea, tristețea și bucuria lumii toată, se află în cărți. Ele te provocă să gândești și îți deschid calea spre experiențe psihologice și sufletești de neimaginat. Odată intrat în mirajul lecturii, nu mai ai cum să scapi, cărțile te amețesc cu „cloroformul binecuvântat al minții”, te prind într-un dans nesfârșit al cuvintelor și al gândurilor înțelepte.

Din cele mai vechi timpuri, lectura i-a smuls pe oameni din negura ignoranței. Prin conținutul lor

** BERNARDIN DE SAINT PIERRE, Jaques-Henri (1737- 1814), scriitor și botanist francez

*** BERNARDIN DE SAINT PIERRE, Jaques-Henri

variat, cărțile au luat locul sutelor de dascăli, ele ne-au transformat, ne-au ajutat să ne găsim un rost, limpezindu-ne mintea și sufletul. Prin intermediul cărților reușim să facem călătorii în trecut, prezent și viitor și avem posibilitatea să stăm de vorbă, atât, cu noi înșine, cât și, cu lumea întreagă. Nefiind un act gratuit, lectura produce îmbogățirea sinelui cu o nouă cunoaștere, cu o modalitate absolut nouă de receptare a lumii interioare și exterioare.

Atunci când citim, realizăm un act al lecturii irepetabil și profund personal. Lectura se produce prin intermediul unor canale de receptare speciale, șlefuite, în timp, prin educație și prin parcurgerea permanentă paginilor unor cărți. Receptarea mesajului lor presupune participare intelectuală și afectivă. Receptarea are loc în contexte individuale și culturale diferite. Cadrele cultural-estetice se modifică permanent, gusturile se schimbă, valoarea textelor tipărite se modifică în funcție de anumite criterii axiologice, de anumite interese intelectuale și motivații psihologice specifice. În urma unor procese de lectură consecventă și selectivă, se decantează valorile literare, se remarcă operele scrise care au atins nivelul desăvârșirii artistice sau intelectuale.

Un exercițiu de admirație închinat lecturii, nu poate continua decât prin invocarea admirativă a bibliotecilor - lăcașe de cultură unice, prin vechimea și trăinicia lor, unde răsfoirea cărților se realizează în liniște și într-o atractivă taină. „**O bibliotecă – scrie Lubblock- este un ținut vrăjit, un palat cu desfătări, un adăpost în care te poți adăposti împotriva furtunilor**”. „**Oricine va avea cheia de aur care deschide ușa tăcută a**

bibliotecilor – continuă Lubbock^{*} – va găsi în ele încurajare și mângâiere, odihnă și fericire”.***

Bibliotecile sunt instituții cu ușile permanent deschise. Destinul lor istoric a cunoscut momente de glorie și clipe de poticnire. Unele biblioteci au avut o trainică evoluție, altele au dispărut ori au renăscut din cenușă. În perioada actuală se constată o revigorare a funcțiilor acestor instituții, în situația în care asistăm la o scădere a interesului cetățenilor pentru carte și lectură. Trăim într-o lume puternic informatizată și tehnicizată, unde idealurile culturale sunt în aparență oculte de mărunte griji cu caracter pragmatic - pe fondul promovării unei libertăți de exprimare aproape nemărginite. Într-o realitate, subordonate legilor supraviețuirii economice și sufocate de sterile lupte politice, bibliotecile continuă să fluture stindardul dreptului la liberă informare și comunicare și reușesc să se adapteze provocărilor secolului actual.

Prin urmare, lectura va face parte din modul de a fi al omului contemporan iar bibliotecile vor fi receptate ca centre eficiente de comunicare culturală și socială. Ele vor fi răspunzătoare de calitatea informațiilor și cunoștințelor oferite comunității, vor avea un rol accentuat în gestionarea resurselor informaționale universale, vor fi factor decisiv de revigorare a schimbului național și internațional de idei.

LILIANA MOLDOVAN

^{****} LUBBOCK, John (1834-1913), antropolog englez

DESPRE CARTE

TERENTIANUS

❖ Cărțile își au soarta lor. (Habent sua fata libelli)

DEMOCRIT

❖ Marile bucurii vin din contemplarea operelor frumoase.

HORAȚIU

❖ Carte, cam privești, îmi pare, înspre Ianus și
Vertumnus,
Zornică să mi te vândă, șlefuită, frații Sosius.
Nu mai vrei să stai sub cheie; o urăști, când
sfiiciunea

O-ndrăgește. Și te jelui că te știi puțini, și ai vrea
Unde-i forfota mai mare să te-arăți, deși nu pentru
Asta te-am crescut... Ci du-te unde râvna ta te

mână!

Dar - odată dusă - dusă vei rămâne... „Ce făcut-am,
Vai de mine! Ce dorit-am?” – ai să spui când

oarecine

Te va lua-n răspăr. Știi bine că, sătul și plictisit,
Cititorul sul te face și te-ndeasă în cutie.

Mâniat de negliobia ta, sunt, poate, prost augur;

Însă află că la Roma te-or iubi atâta cât

Fi-vei proaspătă și nouă. Dar odată încăpută

Pe-ale gloatei mâini, murdară și boțită, vei sfârși

Hrană moliilor care nu știu să citească; sau

Te-or preda, învelitoare, la Ilerda; sau, zorită,

Vei fugi a te ascunde, hăt, la Utica. Și-atuncea

Povățuitorul care n-a fost ascultat va râde,

Ca și-acela din poveste ce-și împinse, de mânie,

În prăpastie adâncă îndărătnicul măgar.
Cin' s-ar osteni să scape pe vreunul cu de-a sila?...
Poate-atâta-ți mai rămâne: vreun dascăl gârbovit,
Vorbe morfolind în gură, să te ia ca să-i învețe
Bucea cu-ale tale șiruri pe copii, prin mahalale.
Dacă însă – când coboară soarele și-i mai răcoare –
Curioșii se vor strânge împrejuru-ți, tu le spune
Că-s odrasla unui tată care-a fost libert, că stare-mi
Nu-i prea mare, dar că totuși, dintr-un cuib
neînsemnat,
Desfăcut-am largi aripe. Astfel, tot ce tu scădea-vei
Obârșiei mele, fî-va vredniciilor adaus.
Le mai spune că frunțașii Romei, toți, m-au
îndrăgit
Fie în război sau pace. Mă descrie mic de stat,
Alb la tâmple prea devreme, iubitor de soare mult,
Iute la mânie, însă gata iute să mă-mpac
Și de te-o-ntreba vreunul despre vârsta mea, să-i
spui
Că-n decembrie plinit-am ani de unsprezece ori
Patru, când au fost tovarăși Løllius și Løpidus.
(Epistole)

CICERO

❖ O casă fără cărți îmi pare un corp din care a plecat sufletul. Nu-i nevoie să fii un învățat mare ca să iubești cărțile.

SENECA

❖ Numărul mare de cărți te împrăștie. Prin urmare, neputând citi toate cărțile pe care le ai, este destul să ai câte poți citi. „Dar uneori, zici tu, vreau

să răsfoiesc cutare carte, alteori alta”. Înseamnă că ai un stomac obosit, dacă ciugulești din toate; bucatele felurite și nepotrivite unele cu altele strică, nu hrănesc. Așadar, citește mereu scriitorii consacrați și, chiar dacă uneori dorești să te abați și pe la alții, întoarce-te iar la cei dintâi.

❖ Nu importă cât de multe (cărți) ai, ci cât de bune.

PLINIUS JUNIOR

❖ Nici o carte nu este atât de rea încât să nu folosească la nimic.

XENOFON

❖ Și desfășurând comorile înțelepților din vechime, pe care ni le-au lăsat scrise în cărți, le parcurg împreună cu prietenii (mei), și când vedem ceva bun, alegem și socotim ca un mare câștig, când putem fi de folos unul altuia.

AL-DJAHIZ

❖ Cartea este un tovarăș care nu te copleșește cu laude, prieten care nu te ademenește, partener care nu te plictisește..., este prieten care nu vrea să obțină ceva de la tine lingușindu-te, care nu umblă să te viclenească sau să te mintă, vrând să te înșele.

IBN ABD RABBIH

❖ Priviți mereu în cărți și adăugați în fiecare zi câte o buche, căci trei sunt aceia care nu se simt singuri printre străini: învățatul, eroul curajos și cel cu limba dulce, încărcată de înțelepciune.

TOMA D'AQUINO

❖ Mă tem de omul unei singure cărți („Timeo hominem unius libri” sau „Timeo virum unios libri”).

DE BURY

❖ ...Iată profesorii care ne instruiesc fără nuia – fără cuvinte aspre sau mânie, fără a pretinde cadouri sau bani. Dacă te apropii de ele, nu dorm, dacă întrebi ceva, îți răspund. Dacă nu le înțelegi, nu-ți sunt nerecunoscătoare și nici nu se răzbună.

PETRARCA

❖ Ziceți că eu n-am prieteni? Am prieteni și societatea lor mi-e foarte plăcută. Prieteni din toate țările și toate timpurile. Ei întotdeauna sunt lângă mine. Când îi chem, vin, când îi întreb îmi răspund. Unii din ei îmi povestesc despre cele ce s-au întâmplat în timpurile trecute; alții îmi spun ce se întâmplă în timpurile de față. Unii mă învață să trăiesc bine; alții să mor bine. Ceilalți prin veselia lor îmi risipesc grijile și necazurile, unii îmi oțolesc inima în suferință; alții mă învață să disprețuiesc poftele inimii. Unii mă poartă de mână pe drumul cunoștințelor; alții mă îndreaptă pe cărarea virtuților. Vreo răsplată pentru atâtea binefaceri nu cer; nu cer nimic decât adăpostul unei încăperi modeste unde să fie scutiți de pulbere. Când ies din casă îi iau cu mine pe cărările pe unde merg. Le place mai mult decât zgomotele orașelor, liniștea câmpurilor și umbra arborilor. Și știți voi cine-mi

sunt acești buni și nedespărțiți și atât de puțin pretențioși prieteni? Prietenii mei, cărțile!

❖ Cărțile ne delectează până la măduva oaselor, ne grăiesc, ne dau sfaturi și sunt unite cu noi printr-o familiaritate vie și armonioasă.

CHAUCER

❖ Nu e petrecere care să mă facă să părăsesc cărțile.

ERASMUS

❖ Când eu voi avea bani voi cumpăra mai întâi cărți și apoi haine.

CASTIGLIONE

❖ ...M-aș strădui să [...] arăt în ce măsură știința de carte, care i-a fost hărăzită omului ca un dar suprem [...], este folositoare și trebuincioasă vieții și demnității noastre; și nu mi-ar lipsi pildele atâtor strălucite căpetenii de oști din vechime, care toate au adăugat podoaba științei de carte virtuților ostășești. Căci, după cum știți, Alexandru cel Mare îl prețuia în așa măsură pe Homer, încât Iliada îi era cartea de căpătâi; dar nu se îndeletnicea numai cu studii de acest soi, ci și cu speculații filosoficești sub îndrumarea lui Aristotel. Alcibiade și-a sporit virtuțile înnăscute și le-a înălțat și mai vârtos prin dragostea de carte și învățămintele lui Socrate. Minunatele scrieri ale lui Cezar stau mărturie despre râvna cu care se deda învățaturii autorul lor. Despre Scipio Africanul se spune că nu lăsa niciodată din mâini cărțile lui Henofon, în care

acesta făurește, sub numele lui Cyrus, un rege desăvârșit. Aș putea să vorbesc de Lucullus, despre Silla, Pompei, Brutus și mulți alți romani și greci, dar mă voi mulțumi să-l amintesc doar pe Hanibal, strălucit conducător de oști, care, deși avea o fire crudă, străină de orice omenie, necredincioasă și disprețuitoare față de oameni și zei, știa totuși și dânsul carte și cunoștea și limba greacă; ba, dacă nu mă înșel, îmi pare c-am citit pe vremuri că a lăsat și o carte, tot în limba greacă, scrisă de mâna lui. [...] Cine nu cunoaște dulceața dragostei de carte, nu poate măsura nici măreția gloriei care prin ea trăiește de-a lungul atâtor veacuri și nu e în stare s-o măsoare decât cu viața unui om sau cel mult a doi oameni, căci mai departe de atâta nu-l duce amintirea.

❖ ...în afară de bunătate, adevărata și cea mai de seamă podoabă a sufletului socot că este la oricine dragostea de carte...

RONSARD

❖ Nu plânge cartea mea, nu e poruncă
A soartei, cât trăiesc, cumva să-ți vie
Prea cuvenita glorie – deci ție,
Eu mort, ți-o-ncepe roditoarea muncă.

Cel ce prin veacuri ochii și-i aruncă
Ce prea modestu-mi leagăn, va să fie
Mirat la culme c-a putut să ție,
Atare fluviu într-o strâmtă luncă.

Deci prinde inimă, tu, draga-mi carte

Că-i mare omul Dincolo, departe,
Și-aici cu nedreptatea-n sân se naște;

Doar moartea pentru ochi c-o bună prismă,
Căci cât trăim, invidia ne paște,
Dar ne cinstesc urmașii fără pismă.

(Autobiografie)

MONTAIGNE

❖ Ca să scap de un gând sâcâitor, cel mai bun lucru e să recurg la cărți; ele mă atrag cu ușurință și îmi alungă gândurile.

❖ Cărțile au multe însușiri pentru acei care știu să le aleagă.

❖ Studiul acesta al oamenilor, înțeleg prin asta mai ales al acelor care nu trăiesc decât prin memoria cărților, dă roade fără de preț.

❖ Nu cer cărților decât să petrec cinstit fiindcă îmi plac sau dacă învăț nu caut decât știința cunoașterii de mine însumi și învățătura să trăiesc și să mor bine.

❖ Nu caut în cărți decât plăcerea unei distracții cinstite.

❖ Contactul cu cărțile mă dezleagă în orice clipă de tovărășiile care mă supără, îmi alină bătrânețea și singurătatea.

CERVANTES

❖ Învățăturile din cărți îți dau adesea o cunoaștere a lucrurilor mai bună decât a acelor care le-au privit, întrucât cel ce citește cu atenție stăruie asupra fiecăruia, în timp ce privitorul neatent nu se

oprește la nici una, și într-astfel lecția se află întotdeauna mai presus.

BACON

❖ Unele cărți trebuie gustate, altele înghițite, iar câteva mestecate și digerate.

❖ Cărțile trebuie să urmeze științei și nu știința cărților.

❖ Cărțile sunt ca niște corăbii încărcate călătorind pe vastul ocean al vremii.

QUEVEDO

❖ Cunosc cât ești de doritor, cititorul (sau ascultătorul meu, întrucât orbii nu pot citi) să afli despre peripețiile lui Don Pablo, prinț al vieții derbedeilor.

Vei întâlni în această carte tot soiul de năzbâții – din cele despre care cred că-ți fac mai mare plăcere – șmecherii, înșelăciuni, născociri, pehlivăanii zămislite din lene, pentru a trăi din matrapazlăcuri – și nu puține roade vei putea culege din ele, dacă o să fii cu luare aminte la pilduirile lor. Iar dacă-ți faci rost de carte, folosește-te de învățăturile ei, îndoindu-mă eu că ar putea cineva să cumpere o carte hazoasă pentru a se îndepărta de imboldurile desfrânării sale firești. Dar fie precum ți-e voia; adu-i laude, căci merită pe deplin; iar când ai să râzi de năzdrăvăniile ei, ridică în slăvi iscusința celui ce-și dă seama că e mult mai desfătător să cunoști pățaniile unor pungăși, descrise cu voioșie, decât alte născociri, mult mai umflate.

MENESES

❖ Cărțile îți dezvăluie în scurt timp ceea ce experiența nu-ți arată decât după mulți ani și cu multă trudă.

URECHE

❖ Mulți scriitori au nevoie de au scris rândul și povestea țărilor, de au lăsat izvod pe urmă și bune și rele, să rămâie feciorilor și nepoților să le fie învățătură; despre cele rele să se ferească și să se socotească, iară de pre cele bune să urmeze și să se învețe și să se îndrepteze.

GRACIAN

❖ Unii prețuiesc cărțile după grosimea lor, ca și când ar fi scrise ca să-ți exercitezi brațele cu ele, nu capul.

MILTON

❖ O carte bună este esența unui spirit superior, culeasă cu îngrijire și parfumată, pentru a-i supraviețui.

❖ Cel care distruge o carte bună omoară însăși rațiunea.

ZABALETA

❖ N-ar trebui să existe în lume cărți care să nu-i prevină pe acei care le vor citi asupra defectelor lor.

LA ROCHEFOUCAULD

❖ Mulți oameni iubesc cărțile ca pe niște mobile, mai mult ca să gătească și să înfrumusețeze casele lor, decât pentru a împodobi și îmbogăți mintea lor.

PASCAL

❖ Cărțile cele mai bune sunt acele, pe care cei care le citesc cred că le-ar fi putut face.

❖ Unii autori, vorbind de operele lor zic: „Cartea mea, comentariul meu, tratatul meu de istorie este”. Precum burghezul, cu proprietatea lui, care tot spune „la mine acasă”. Mai bine s-ar exprima astfel: „Cartea noastră, comentariul nostru, tratatul nostru de istorie etc.”, dat fiind că de obicei, toate acestea cuprind mai degrabă bunul altuia decât al lor.

❖ Există deosebire de la o carte la alta. Nu mă mir că grecii au făcut Iliada, iar egiptenii și chinezii istoriile lor. Ceea ce ne rămâne este să vedem cum s-au născut aceste cărți.

Istoricii legendari nu sunt contemporanii lucrurilor pe care le descriu. Homer compune un roman asupra unor vremi de mult apuse. Nimeni nu se îndoiește de existența, în trecut, a Troiei sau a lui Agamenon. Homer însă nu se gândea să scrie o istorie adevărată; a vrut să compună numai o carte de divertisment. Cartea sa e singura în felul ei din vremea sa. Frumusețea operei asigură trăirea faptelor. Toată lumea o citește și vorbește de ea. De fapt și este nevoie să fie cunoscută. Fiecare trebuie să o știe pe dinafară. Patru sute de ani mai

târziu martorii întâmplărilor nu mai sunt în viață. Nimeni nu mai știe pe cale directă dacă ce se află în cărți este o istorie a unor fapte petrecute sau poveste scornită. Dacă însă le-ai afla din gura strămoșilor, ele ți-ar putea părea adevărate.

TEMPLE

❖ Cărțile ca și proverbele, dovedesc valoare prin pecetea și stima timpurilor pe care le-au străbătut.

BARROW

❖ Acela căruia îi place cartea nu va duce niciodată lipsa unui prieten credincios, unui sfătuitor înțelept, unui tovarăș bine dispus, unui mânuitor eficace.

COSTIN

❖ Nu este alta și mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă, decât cititul cărților.

VAN DER HEYDEN

❖ Deschide cartea, ca să înveți ce au gândit alții; închide cartea, ca să gândești tu însuși.

LA BRUYÈRE

❖ Scrierea unei cărți este un meșteșug, ca și făurirea unei pendule: pentru a fi scriitor, se cere ceva mai mult decât talent. Un magistrat se înălța prin meritele sale spre primul rang, era un om fin și priceput în toate. Dar a dat luminii tiparului o lucrare morală atât de ridicolă, încât anevoie i-ai găsi pereche.

❖ - Ce spui despre cartea lui Hermodore?

- Că e proastă, răspunde Anthime.

- Ce proastă e!

- Așa e, mai spune el. Nici nu e o carte sau o carte care să merite măcar să vorbească lumea despre ea.

- Dar dumneata ai citit-o?

- Nu, spune Anthime.

De ce nu adaugă oare că Fuluie și Mélanie au osândit-o fără s-o fi citit și că dânsul este prieten cu Fuluie și cu Mélanie?

COLLIER

❖ Cărțile, cei mai credincioși amici ai sufletului nostru, ne sprijină în singurătate, ne ajută să uităm asprimea oamenilor și a lucrurilor, ne potolesc patimile și grijile și adorm în noi plictiseala. Când suntem oboșiți de cei vii, ne adresăm morților, cari n-au silă, nici trufie, nici gândurile ascunse în conversația lor.

❖ Cărțile, sunt o călăuză pentru tinerețe și o distracție pentru vârsta coaptă. Ne fac să suportăm singurătatea și ne împiedică de a ne fi nouă înșine o sarcină. Ne ajută să uităm răutatea oamenilor și a lucrurilor, calmează patimile și grijile noastre, și ne adorm necazurile. Când ne-am săturat de cei vii putem să ne adresăm morților, care n-au nici răutate, nici mândrie, nici gânduri ascunse în convorbirea lor.

ADDISON

❖ Cărțile sunt moștenirile pe care marile spirite le lasă omenirii, care sunt date din generație în

generație ca daruri pentru posteritatea celor care nu s-au născut încă.

SYLVESTRE DE SACY

❖ Dacă aș fi orb, aș avea totuși, cred, plăcerea să țin în mâinile mele o carte frumoasă. Aș simți cel puțin, catifelarea compactării și mi-aș imagina că o văd.

CANTEMIR

❖ Cei ce topesc multe lumânări în citirea cărților, tocesc și vederea ochilor trupului; dar cei ce n-au căutat niciodată pe slove, măcar că și-au păzit mai ascuțită vederea ochilor, însă neștiința i-a vârat în întuneric și în tartarul necunoștinței.

MONTESQUIEU

❖ Cărțile alcătuiesc un fel de societate, ce ne-o formăm singuri. Fiecare le alegem după firea noastră. Cei care citesc cărți bune sunt în situația celor care trăiesc în societatea aleasă. Cei care citesc cărți rele sunt întocmai ca cei cari umblă în societatea rea și cari – în cel mai bun caz – pierd timpul fără folos.

VOLTAIRE

❖ Cartea va fi mântuirea speciei umane.
❖ Cu cărțile se întâmplă ca și cu focul de pe vetrele noastre: iei acest foc de la vecin, îl aprinzi la tine, îl dai altora și astfel e al tuturor.

❖ Nu este atât o carte, cât material pentru a împodobi o carte.

❖ Cu cărțile e ca și cu oamenii. Oamenii serioși, de caracter, sunt cei mai prețuiți. Cel ce-și stăpânește închipuirea este superior celui care-și dă frâu liber. E mai ușor să pictezi căpcăuni și uriași decât eroi; precum e mai ușor să depășești natura decât să-i urmezi ei.

❖ Cele mai bune cărți sunt acelea pe care le întregesc cititorii.

❖ Cărțile cele mai folositoare sunt acelea căroro cititorii adaugă și ei ceva la cuprins. Cărțile dau sâmburi de adevăr, dar cugetarea cititorilor le lărgeste înțelesul, îndreaptă ceea ce li se pare greșit și întăresc prin gândirea lor proprie părțile slabe ale cărților.

❖ Cărțile mele sunt asemănătoare castanelor: cu cât sunt mai prăjite, cu atât se vând mai bine.

❖ Cartea e un univers secret creat de un om înzestrat cu geniu.

CHESTERFIELD

❖ Să nu preferați niciodată cărțile rare, cărților bune.

FIELDING

❖ ... e tot atât de greu să afli adevărata fire omenească în cărți, pe cât e de greu să găsești veritabila șuncă Bayonne sau adevăratul salam de Bolonia în orice dugheană.

ROUSSEAU

❖ Abuzul de cărți omoară știința. Crezând că știi ce ai citit, te socotești dispensat de a învăța.

DIDEROT

❖ Marile cunoștințe, cele cu adevărat importante, nu știu de unde le-am luat. Nu din cartea tipărită la Marc-Michel Rey, ci din cartea lumii.

❖ Cartea să ne fie nu numai un prieten ci și un adversar: Să nu înțelegem, dar să și ne disputăm. Numai așa lectura ne va fi de folos.

KANT

❖ Multe cărți ar fi reușit să fie mai clare dacă nu și-ar fi dorit să fie atât de clare.

VANVENARGUES

❖ O carte cu totul nouă și originală ar fi aceea care ar face să se iubească adevăruri vechi.

❖ O carte este un monument public; or, orice monument trebuie să fie mare și solid.

GOLDSMITH

❖ ... pentru cei nefericiți, cărțile erau un tovarăș blajin și nemustrător și că, dacă ele nu pot să ne dea plăcerile vieții, ne învață cel puțin s-o suportăm.

❖ O carte poate amuza, deși conține multe greșeli, și poate fi foarte plictisitoare chiar când nu conține nici o inadvertență.

BERNARDIN DE SAINT-PIERE

❖ Dar rodul acesta, atât de puțin căutat de oamenii de lume, este pururea vrednic de obârșia lui cerească. Căci numai cărților le este hărăzit să dea strălucire virtuții ascunse, să mângâie pe dezmoșteniți, să lumineze națiunile și să spună adevărul chiar și capetelor încoronate. Este fără doar și poate, menirea cea mai măreață cu care cerul poate cinsti un muritor pe pământ. Cine-i acela care să nu se simtă mângâiat pentru disprețul sau nedreptățile îndurate din partea celor cu dare de mână la gândul că opera sa va răzbate din veac în veac, de la un popor la altul, pentru a se pune stavilă strâmbătății și tiranilor; și că din întunericul în care a trăit va izbucni o glorie atât de strălucitoare, încât va întuneca fala celor mai mulți monarhi, ale căror monumente pier înecate în uitare, în pofida lingușitorilor care le înalță și le preamăresc.

❖ Prinsă în vârtejul patimilor ce ne frământă, judecata noastră se tulbură și se întunecă; există însă faruri la care putem aprinde din nou făclia ei: cărțile.

Cărțile, fiul meu, sunt un ajutor ceresc. Sunt raze ale înțelepciunii ce cârmuiește universul, raze pe care omul inspirat de un har divin a învățat să le agonisească, statornicindu-le pe pământ. Aidoma razelor de soare, ele luminează, bucură, încălzesc: sunt un foc rupt din cer. Ca și focul, ele pun toate darurile firii la îndemâna noastră. Prin mijlocirea lor, strângem în jurul nostru lucrurile, locurile,

oamenii și vremurile. Ele ne sunt un îndreptar în viață. Cărțile potolesc patimile, înăbușă viciile, însuflețesc virtuțile prin mărețele exemple ale oamenilor vrednici pe care-i sărbătoresc, înfățișându-ne drepturile lor pururea cinstite. Sunt fiice ale cerului pogorâte pe pământ ca să aline suferințele neamului omenesc. Marii scriitori, pe care ele îi inspiră, au apărut întotdeauna în timpurile cele mai apăsătoare pentru omenire, timpurile de barbarie și de ticăloșie.

❖ Așadar, citește, fiule. Înțelepții care și-au așternut pe hârtie gândurile până în zilele noastre sunt ca niște drumeți ce au străbătut înaintea noastră căile suferințelor și care ne întind mâna, chemându-ne lângă dânșii atunci când ne simțim în restriște. O carte bună e un prieten de nădejde.

CHAMFORT

❖ Cea mai mare parte a cărților de acum par să fie făcute într-o zi cu cărțile citite ale priveghiului.

AIKIN

❖ În cărți, avem podoaba lor cea mai frumoasă, gândurile alese ale celor mai mari oameni.

GOETHE

❖ Unele cărți par să fi fost scrise nu pentru a învăța ceva din ele, ci pentru a afla că autorul a știut ceva.

JOUBERT

❖ Nu există nimic mai încântător decât o carte bună.

❖ Marele neajuns al cărților noi, e că acestea ne împiedică să le citim pe cele vechi.

DOAMNA DE STAËL

❖ O carte care nu conține idei noi și pline de forță e dată neîntârziat uitării.

❖ Nici o operă care-și trage un merit oarecare din împrejurările momentului nu-și poate păstra gloria neștirbită. Ea poate fi socotită o scriere a clipei de față, dar nu o carte nemuritoare.

❖ Când o femeie publică o carte, soarta sa depinde atât de mult de opinia publică, încât toți cei al căror cuvânt are greutate o fac să simtă crâncen puterea lor.

SOUTHEY

❖ Zilele mele se petrec în mijlocul cărților. Văd împrejurul meu unde arunc ochii la întâmplare, marile spirite ale timpurilor vechi. Sunt amicii mei, călăuzitori și vecinic credincioși.

HARMS

❖ Cartea trebuie socotită între minunile plăsmuite de oameni; Cartea este un pod ridicat peste fluviul vremii, fiindcă vedem zilnic cum vin spre noi, cei care trăim, pe cei morți acum 100 și 1000 de ani. Cartea este o legătură, care leagă pe toți câți o citesc deolaltă și care înființează o comunitate de viață, atât de strânsă și de cuprinzătoare ca nici una alta. Cartea este un vapor de marfă, care aduce spiritului nostru, din apropiere și din depărtare, tot

de ceea ce are trebuință. Printr-o carte vorbește înțeleptul, înțelepților și aceluia, cari vreau să ajungă înțelepți, înainte de a fi îmbătrânit; vorbește vârsta cu experiență tinerimei, chiar și copiilor, dacă știu să citească.

WEBSTER

❖ Biblia este o carte a credinței, o carte a învățaturii, o carte a moralei, o carte a religiei, o carte prin care Dumnezeu ni se face cunoscut; dar, de asemenea, o carte care îi arată omului responsabilitatea și relația pe care trebuie să o aibă cu aproapele său.

CARCALECHI

❖ Toate neamurile cele luminate au aflat cum că a scrie cărți, și acelea a le împărtăși oamenilor săi, e cea mai încuviințată mijlocire de a lumina noroadele, cu întâmplările ale altora fapte, a le abate de la rău, și a le aduce spre cale mai bune. Prin cărți ne înștiințăm de minunate faptele strămoșilor noștri romani; din cărți învățăm cele ce s-au întâmplat în lume, cu care nu numai se desfătează inima și mintea omului.

BYRON

❖ Desigur, este plăcut să-ți vezi numele tipărit. O carte rămâne o carte, chiar dacă nu este nimic în ea.

SCHOPENHAUER

❖ Când se ciocnesc un cap și o carte, și când sună a gol: este aceasta oare totdeauna în carte?... Astfel de opere sunt (ca) niște oglinzi: când se uită în ele o maimuță, nu poate privi din ele un apostol.

❖ Este o mare necuviință ca cineva să-și însușească titlurile și funcțiunile pe scoarța unei cărți. În literatură, numai superioritatea spiritului are curs; aceia care vor să scoată la iveală altele, arată că le lipsește aceasta.

❖ Ar fi bine să cumperi cărți dacă ai putea cumpăra și timpul pentru a le citi, dar de obicei se confundă cumpăratul cărților cu însușirea cuprinsului lor. A pretinde că cineva să rețină tot ce a citit vreodată este ca și cum ai pretinde să se păstreze în sine tot ce a mâncat cândva. A trăi dintr-una corporal, din celălalt spiritual și a devenit pe aceste căi ceea ce este astăzi.

PELLICO

❖ N-aș fi putut îndura atâta suferință când eram purtat din închisoare în închisoare, cu lanțuri la picioare, dacă n-aș fi avut cu mine cărțile bune (...) cari să-mi ție curajul eroic și răbdarea în chinurile mele.

DAMIRON

❖ Și printre cărți sunt prieteni falși; e bine să știi să-i deosebești ca să te ferești de ei.

CARLYLE

❖ Nimic nu e mai minunat ca o carte. Tot ce omenirea a făcut, gândit sau dobândit, tot ce are și tot ce a fost, se păstrează minunat de bine în foile unei cărți. Ele alcătuiesc comorile cele mai prețioase ale omenirii, tainele cele mai ascunse și frumusețile cele mai încântătoare ale naturii.

❖ Cărțile, cuvinte scrise sunt tot rune minunate forma cea din urmă. În cărți stă sufletul întregului timp trecut; glasul rostit și de auzit al trecutului, după cum trupul și substanța lui materială a pierit cu totul întocmai ca un vis. Flote și armate puternice, porturi și arsenale, cetăți mari, cu turnuri înalte bine întărite – sunt lucruri prețioase, însemnate: dar ce ajung cu timpul? Agamemon, numeroși agamemoni și pericli cu Grecia lor; toți au pierit lăsând în urmă câteva bucăți de ruină, resturi și dărâmături triste și mute: doar cărțile Greciei! Întrânsele pentru orice cercetător, Grecia trăiește într-adevăr poate fi readusă la viață. Nu este rună magică mai ciudată decât o carte. Tot ceea ce omenirea a făcut, a cugetat, a câștigat sau a fost, se păstrează în chip magic în paginile cărților. Acestea sunt proprietatea de căpetenie a oamenilor.

HEINE

❖ O carte are nevoie de timpul ei ca și un copil. Toate cărțile scrise repede, în puține săptămâni, îmi trezesc o anumită prejudecată împotriva autorului; o femeie onestă nu naște copilul ei înainte de nouă luni.

❖ Cărțile sunt de două feluri: acelea de care te bucuri când le citești și acelea de care te bucuri când le termini.

❖ Domnișoara x x x observă că începutul cărților este întotdeauna plicticos și că abia pe la mijloc te amuzi. Ar trebui să avem pe cineva care să înceapă să citească pentru noi, tot așa cum se plătește o țesătoare, ca să înceapă un covor.

❖ Am citit plicticoasa carte, am adormit cu ea în mână, în somn am visat că citesc mai departe, de plictiseală m-am trezit și asta de trei ori.

BALZAC

❖ Înainte de orice, scopul unei cărți este să te facă să gândești.

PUȘKIN

❖ Cititul – iată cea mai bună învățătură.

A urmări gândurile unui om de seamă – este știința cea mai interesantă.

MACAULAY

❖ Dragostea de carte e un element de fericire.

HUGO

❖ Cărțile sunt prieteni reci, dar siguri.

❖ Succesul de moment al cărții nu este decât afacerea librarului.

CHAMBERS

❖ Cărțile sunt cloroformul binecuvântat al minții.

HELIADÉ-RĂDULESCU

❖ Cărțile ce tratează despre științe, arte și măiestrii, despre toate ce pot folosi și fac a înainta societatea, de la cele mai utile până la cele mai frumoase și mai sublime, acele cărți, toate la un loc, se numesc literatura unei limbi, unei națiuni, și cu cât acele cărți vor fi mai multe, mai clare, mai utile, scrise mai cu artă și cunoștință, cu atâta acea literatură este mai amplă și mai sublimă.

❖ Nația ce posedă mai bune și mai multe asemenea cărți, ce înalță sufletul, ce pot dezlega problemele cele mai dificile ale umanității, ce preîntâmpină nevoile societății, ce pot libera pe om de sclavia ignoranței, de sclavia sărăciei materiale și spirituale, acea nație este cea mai civilizată și se află în civilizațiunea cea mai durabilă.

❖ La orice națiune ne-am uita, cărțile sunt considerate ca cel mai prețios al lor tezaur intelectual și moral, și această venerație spontanee n-ar putea veni dacă cărțile n-ar trata despre cele de folos societății; toată cartea ce ar tinde spre a perverti oamenii, n-ar aduce decât oroare, și departe de a intra în literatura unei națiuni, n-ar fi decât o pagină neagră în istoria limbii în care s-a scris, scornul autorului ei și al epocii acestui autor. Să luăm de-a rândul mai multe specialități despre care prin scrierile lor se ocupă bărbații în folosul societății și omenirii.

Cărțile de agricultură, de mineralogie, despre canalizarea râurilor, despre construirea căilor, despre navigațiune; - cărțile ce tratează despre

științe, arte, măiestrii, despre comerț și industrie, și cu înflorirea lor, - cărțile despre educațiune, morală și istorie, - istoria universală în genere și a popoarelor în parte, biografiile oamenilor mari, istoria artei militare și a tuturor expedițiunilor, de la Xenofonte până astăzi; cărțile de călătorii, romanele însuși istorice, ce nu arată societatea în toate mizeriile ei, unde vedem cu ochii și pipăim cu degetul toate plagele omenirii și care ne fac a simți durerile și suferințele celor dezmoșteniți; toate poemele mari în fine unde se creează idealele cele mai sublime, care ne fac a visa perfecțiunea și până la fine a o și realiza; acele cărți, de la invențiunea alfabetului până astăzi, nu au tratat și nu tratează decât despre binele și mulțumirea societății, spre ameliorarea ei, spre perfecționarea omului, în cele sociale, și în cele guvernamentale.

BULWER-LYTTON

❖ Legile mor, cărțile niciodată.

EMERSON

❖ Sunt cărți... care ocupă în viața noastră același loc cu părinții, cu cei dragi și experiențele mari.

❖ O carte scrisă cu fantezie ne aduce mult mai multe foloase la început, stimulându-ne prin tropii ei, decât mai târziu, când ajungem la ceea ce a vrut să spună exact autorul. După părerea mea, singurul lucru de preț într-o carte este ceea ce e transcendental și extraordinar.

❖ Nobilă este teoria cărților. Cărturarul epocii dintâi și-a însușit lumea din preajmă; a cugetat asupra ei; a rearanjat-o în mintea sa și a zugrăvit-o din nou. A perceput-o ca viață; a răspândit-o ca adevăr. A apărut sub forma unor acțiuni de scurtă durată; l-a părăsit sub forma unor gânduri nepieritoare. I s-a înfățișat ca îndeletnicire; a plecat ca poezie. A fost un fapt mort; acum e cugetare vie, stă în picioare și e în stare să meargă. Acum durează, zboară, inspiră. Se avântă în înalturi și cântă exact pe măsura adâncimii minții din care a izvorât.

❖ Fiecare epocă – e un lucru cert – trebuie să-și scrie propriile sale cărți; sau, mai exact, fiecare generație, cărțile pentru generația următoare. Cărțile dintr-o perioadă mai veche nu mai sunt pe măsura timpurilor noastre.

❖ Cărțile reprezintă modul optim de influență a trecutului și nu este exclus să ajungem la adevăr – să aflăm proporțiile acestei influențe în chip adecvat – luând în considerare exclusiv valoarea lor.

FEUERBACH

❖ Cu cărțile se întâmplă ca și cu fecioarele. Tocmai cele mai bune, mai vrednice, rămân adeseori mai multă vreme necăutate. Dar, la urma urmei vine unul, care le înțelege și le scoate din întunericul unde erau ascunse, la lumina unui cerc frumos de activitate.

ROMANO

❖ De multe ori aflăm din cărți ceea ce oamenii n-ar putea ori n-ar îndrăzni să ne spună.

BELINSKI

❖ Cartea este viața vremurilor noastre. De ea toți au nevoie – cei tineri și cei bătrâni.

SMILES

❖ Trebuie să ținem seamă că experiența pe care o dau cărțile, oricât de prețioasă ar fi ea, ține întotdeauna de domeniul cunoașterii, în timp ce experiența care se naște din încercările vieții ține de domeniul înțelepciunii și că un grăunte din aceasta, are nesfârșit mai mare valoare decât un munte din cealaltă.

❖ Cărțile rele sunt otravă morală, care răspândește răul. Autorii săi chiar după ce au fost așezați în mormânt, continuă să omoare inimile urmașilor, din generație în generație. Cartea bună este o comoară pentru viață; iar cea rea este un duh chinuitor.

HERȚEN

❖ Toată viața omenirii succesiv s-a statornicit în carte; triburile, țările dispăreau – însă cartea a rămas.

❖ Cartea este testamentul unei generații către alta, ea este sfatul unui bătrân care moare către adolescentul care intră în viață, este ordinul transmis de sentinelă schimbului său. Toată viața

umanității este în carte. Triburile, oamenii, statele au dispărut – cartea a rămas. Cartea a crescut cu umanitatea, toate doctrinele care au mișcat sufletele, toate pasiunile care au zguduit inimile, s-au cristalizat în carte: marea confesiune a vieții impetuoasă a umanității este scrisă în carte, grandioasa autobiografie care se cheamă istoria universală...

BARÎȚIU

❖ Cărțile care se tipăresc în vreo limbă sunt reprezentantele, adică înfățișătoarele literaturii naționale, iar literatura ne dă măsura după care să poată cineva judeca starea culturii unei nații.

BEECHER

❖ O carte este o grădină, o livadă, o magazie, o reuniune, un însoțitor la drum, un sfătuitor, o multitudine de sfătuitori.

SIMON

❖ Cartea va deveni călăuza, tovarășul, prietenul credincios al lucrătorului, când amintirea ultimei lecturi îi va susține spiritul în timpul lucrului și-i va face sarcina mai ușoară.

BÖHTLINNEYK

❖ Cel iscusit să scoată esențialul și din cărțile cele mici și din cele mari, ca albina din flori.

THOREAU

❖ Cărțile sunt avuția tezurizată a lumii și moștenirea privată pentru generații și nații.

RUSKIN

❖ Gândiți-vă ce lucru uimitor ar fi! Cât ar fi de nepriceput în starea de azi a înțelepciunii noastre naționale! Să ducem pe țărani noștri la exercițiul cărții în loc să-i ducem la exercițiul baionetei; să formăm și să ținem cu plată și cu un bun stat major, armate de cugetători, în loc de armata de ucigași; să găsim o petrecere națională în sălile de lectură, ca aceia de pe câmpul de tir; să dăm pronii aceluia care nimerește un fapt, cum dăm aceluia care nimerește cu plumbul în țintă. Ce absurdă pare ideea ca bogăția capitaliștilor națiunilor civilizate să vină vreodată în sprijinul literaturii, nu al războiului!

❖ O carte nu e numai purtătoarea unui glas uman, ci și un mijloc de a-l perpetua. Autorul are un gând de spus, o frumusețe de mărturisit; și-și zice: „Aceasta este partea cea mai bună din mine; cât despre rest... am mâncat, am băut, am iubit, am urât ca oricine! Viața mi-a fost ca un abur și acum nu mai e; uite acestea le-am văzut și le-am cunoscut. Dacă ceva a avut valoare în viața mea, apoi acestea din carte merită să fie împrăștiate vouă”.

❖ Cărțile se împart în două categorii, cărțile momentului și cărțile eternității.

GRENIER

❖ Nu-și poate nimeni închipui pustiriile ce poate pricinui, în sufletele tinere, o carte rea, o cuvântare pătimășe, o vorbă vicleană.

WHITMAN

❖ Cărțile trebuie să fie cerute și furnizate pornind de la presupunerea că procesul de citire nu înseamnă adormire, ci în cel mai înalt sens un exercițiu, o gimnastică, o luptă, că cititorul e conștient că face ceva pentru el însuși și că trebuie să fie gata să construiască el însuși poemul, argumentul, istoria, evul viitor, textul furnizându-i doar sugestii, indicii, punctul de plecare al operei. Nu cartea noastră va să facă treaba completă, cât cititorul cărții, națiunea suplă și estetică, bine antrenată, deprinsă a depinde de ea însăși și nu de gustul câtorva coterii de scriitori.

❖ Camerado – aceasta nu-i o carte, cine-o atinge, atinge un om.

LOWELL

❖ Cărțile sunt albinele care duc polenul însuflețitor de la o minte la alta.

ENGELS

❖ Menirea cărții este să-l înveselească pe plugar când se întoarce seara trudit de la munca sa grea, să-l facă să uite de truda sa, să prefacă țarina lui aridă într-o parfumată grădină de trandafiri. Ea are menirea de a transforma în mod magic atelierul meseriașului, nenorocita mansardă a chinuitului

ucenic, într-o lume de basm, într-un palat de aur [...] Dar ea mai are și menirea ca să-l ajute să-și limpezească simțul moral, să-l facă conștient de puterea, de dreptul și libertatea sa.

ALECSANDRI

❖ Nu mi se pare nimic mai interesant, mai atrăgător ca o colecție de foi tipărite, fățuite, aranjate în grup sub forma unui volum și care cuprinde toată viața de inimă și de minte a unui om de elită. E ca o condensare a parfumului tot dintr-o floare într-o pastilă sau într-o picătură...

RENAN

❖ Este greu ca publicul care citește, nu din datorie, ci dintr-o nevoie intimă, să prefere la nesfârșit cărți în care găsește puțin de învățat despre problemele care-l preocupă.

PETÖFI SÁNDOR

❖ În carte trăiește frumoasa zână,
S-o tot deschizi, te cucerește
Și te ridică pân'la stele
Fără să te coboare – te'nsușește.

JÓKAI MÓR

❖ Cartea este o aventură minunată: în trecut și în viitor.

VERNE

❖ Ce carte mare ar putea fi scrisă cu tot ceea ce se cunoaște. Dar mult mai mare cu tot ce nu se cunoaște.

TOLSTOI

❖ O carte bună e ca și cum ai discuta cu un om înțelept. Cititorul capătă din conștiința și sinteza realității facultatea de a înțelege viața.

❖ ... dacă o carte poți să n-o scrii, n-o scrie!

JULES DE GONCOURT

❖ Vremea noastră este începutul strivirii cărții de către ziar, a omului de litere de către zilerul de litere. Dacă nimic nu oprește curentul acesta, dacă nimic nu intervine să curme această ploaie de bucurii și recompense care cade peste autorul de articole, nu se va mai găsi condei destul de viteaz și destul de dezinteresat care să te consacre artei, idealului, ingraturului volum; scriitorul adevărat va fi socotit un fenomen și un imbecil.

❖ Oh, ce plăcută emoție să tai filele propriei tale cărți neatînse, cu prospețimea jilavă a unei tipărituri broșate, încă neuscată!

❖ Nu scrii cărțile pe care le vrei. Ideea inițială ți-o dă hazardul; apoi, fără să vrei, caracterul, temperamentul, toanele tale, ceea ce este în tine mai independent de tine însuși zămislesc ideea aceasta, îi dau viață, o realizează. O fatalitate, o putere necunoscută, o voință mai presus de a ta îți comandă opera, îți conduc mâna. Îți dai seama că trebuie neapărat să scrii ceea ce ai scris. Iar câteodată, ca în romanul *Sora Philomene* cartea care-ți iese din mâini nu-ți pare ieșită din tine; te uimește ca un lucru care era în tine și de care nu-ți dădeai seama.

❖ Monumentele se măsoară după umbra lor, cărțile după criticile lor, oamenii după dușmanii lor.

❖ Lucru foarte curios: cărțile care se vând cel mai mult sunt cărțile cel mai puțin citite. Sunt cărțile de bază, care alcătuiesc, din respect uman, biblioteca tuturor oamenilor care nu citesc – cărțile decor. Exemple: Voltaire, Thiers etc.

❖ La urma urmelor, sunt cărți magice cărțile astea ale lui Hugo, care, ca toate cărțile adevăraților maeștri, îi dau cititorului un fel de mică febră cerebrală.

❖ Iată cartea cea mai stranie, în ochii noștri, pe care am scris-o, cartea care este cea mai puțin personală. O carte lugubră, care mai mult ne mâhnește decât ne îngrozește și care ne-a umplut de tristețe tot timpul cât am lucrat la ea. Astăzi, este ca un mort întins pe năsalie pe care suntem zoriți să-l scoatem afară... Ce este cartea aceasta? Într-adevăr, nu știu și aștept, cu o anumită curiozitate, părerea altora.

❖ Găsim titlul unei mari cărți filozofice, foarte simplă ca înfățișare și intrigă, o carte sceptică despre toate împrejurările vieții unui individ, de la naștere până la cimitir: Povestea unui om. Vom scrie cartea aceasta, căci suntem făcuți s-o scriem.

❖ Când într-o carte sau într-o piesă, un personaj a avut ca punct de plecare imaginația pură, puteți fi siguri ca este vorba de o creație fără valoare.

❖ Cărțile zise serioase par cele mai de prisos și cele mai lipsite de valoare din câte sunt pe lume...

❖ Cărțile noastre sunt pretutindeni aici. Ca niște copii pe care-i regăsim.

❖ Cărțile la îndemâna mea, raftul din care trăiesc, acolo, lângă patul meu, raftul acesta, alcătuit la voia întâmplării, îl privesc, această claviatură a gândirii mele, acest ceva ca o paletă...

❖ ...Cărțile au și ele leagăne...

❖ Cartea aceasta – cea mai bună și cea mai curajoasă acțiune din viața noastră! O carte care nu arată atât de josnică josnicia literelor decât ca să facă – tot ce au ele înalt – mai înalt și mai vrednic de respect.

❖ Autorul unei cărți trebuie să se afle în cartea lui ca poliția într-un oraș: pretutindeni și nicăieri.

MALOT

❖ În timp ce scriam această carte, mă gândeam tot timpul la tine, copila mea, și numele tău îmi venea în fiecare clipă pe buze. O să-i placă lui Lucie? O va interesa pe Lucie?

LUIGI LA VISTA

❖ Puține cărți trebuiesc studiate, multe citite, multe recitite, foarte multe răsfoite.

GONCOURT

❖ O carte cum este volumul al doilea din *Corespondența lui Flaubert* mă îmbie mai mult la citit decât un roman, decât un volum de imaginație.

❖ Nu cantitatea timpului, cum crede Flaubert, drezăsuiește superioritatea unei opere, ci calitatea înflăcăării pe care o pui în făurirea ei.

❖ Meritul cărților mele, spunea cu toată seriozitatea un bibliofil care și-a vândut de curând, foarte scump, biblioteca, sta în faptul că n-au fost niciodată deschise.

❖ E uimitor cum, dintr-o dată, în cartea pe care sunt pe cale s-o scriu, un capitol care n-a ajuns încă în faza de redactare pune o stăpânire deopotrivă asupra minții mele și trebuie să-l scriu imediat; altfel, nu va fi niciodată bine scris.

❖ Dintre toate cărțile trecutului, *Nepotul lui Rameau* este cartea cea mai modernă, o carte care pare scrisă de o minte și de o pană de astăzi.

ISPIRESCU

❖ ... Până una, alta, copilul creștea, asculta de părinți, și cartea cu care se născuse din mâini n-o lăsa. Citea, citea mereu pe dânsa și învăța, de se mira toată lumea de silința și învățătura dânsului.

Când se făcu ca de nouă ani, știa câte în lună și în soare. El însuși ajunsese să fie o carte și toți megieșii veneau la dânsul și-l întrebau despre păsurile lor...

LUBBOCK

❖ În cărți avem, sub podoaba lor cea mai frumoasă, gândirile alese ale oamenilor celor mai remarcabili.

❖ Cărțile sunt aproape ființe vii. Ducele Urbin, fondatorul marelui bibliotecar de Urbin, poruncise ca fiecare carte să fie legată în purpură și împodobită cu lucrări de argint. Lamb zicea, că mai bine te-ai închina înainte de-a deschide o carte nouă, decât înainte de-a te așeza la masă.

❖ Dintre toate avantajele de cari ne bucurăm în secolul nostru poate că nu e nici unul de care ar trebui să-i fim mai recunoscători ca ușurința de a ne procura cărți.

ELIOT

❖ Cărțile sunt cei mai tăcuți și constanți prieteni; sunt cei mai accesibili și înțelepți consilieri și cei mai răbdători profesori.

ODOBESCU

❖ Noi... care nu ne facem spaimă de carte, știm cu toții – și de pre băncile de unde d-voastră îmi acordați o binevoitoare ascultare și de pe înalta catedră unde această bunăvoință mă întărește – știm, zic, că orice știință adevărată își află adăpostul și temeiul său în cărți, pre cum știm iarăși că ele sunt vama cea mai înaltă și cea mai netăgăduită a științei celei adevărate.

❖ Să dăm, așadar, atențiunea noastră cărților care s-au scris și în secolii trecuți și într-al nostru.

TWAIN

❖ Cărțile mele sunt ca apa. Cărților marilor genii sunt ca vinul. Din fericire toată lumea bea apă.

HASDEU

❖ Cele mai bune cărți nu sunt tocmai acelea care ne învață, ci acelea care ne fac a cugeta peste cele cuprinse în ele.

PATER

❖ Cărțile sunt un refugiu, un fel de refugiu monahal față de vulgaritățile lumii reale.

PISAREV

❖ Cititorul simplu ia cartea în mână pentru a-și petrece plăcut timpul, pentru a învăța ceva, în timp ce un cititor „perspicace” ia cartea în mână numai pentru a se distra pe seama autorului și pentru a-i controla ideile. Un cititor simplu, dacă găsește o idee nouă, poate să nu fie de acord cu ea, dar ar putea să și fie. Cititorul perspicace consideră că orice idee nouă este o insolență, fiindcă ideea aceasta nu-i aparține lui și nu intră în acel cerc închis de păreri care, după părerea sa, formează singurul lăcaș al oricărui adevăr.

MALLARMÉ

❖ Scopul omenirii este o carte frumoasă.

AMBROSE BIERCE

❖ Poartă haina veche și cumpără cartea nouă.

❖ Copertile acestei cărți sunt mult prea îndepărtate.

FRANCE

❖ Cărțile mele, eu sunt.

❖ Cum oare să nu fiu tulburat în mijlocul acestor cărți care îmi ațâță neîncetat curiozitatea istovind-o fără s-o mulțumească? Ba e un an sau o zi anume ce trebuie căutată, ba e un loc ce se cere găsit fără greș ori vreo vorbă veche căreia vrei să-i cunoști înțelesul adevărat. Cuvinte? Ei da, cuvinte. Filolog, sunt suveranul lor, ele sunt supușii mei și lor le dau, ca vrednic rege, întreaga mea viață.

❖ Ce au admirabil într-însele cărțile, e că te fac să iubești realitatea și să fugi de spiritul himeric și de iluziile deșarte.

❖ Cartea este opiul Occidentului. Cartea ne devoră. Va veni o vreme când toți vom ajunge bibliotecari. Cărțile ne omoară. Credeți-mă pe mine, care m-am închinat, m-am dat lor cu totul. Avem prea multe cărți și de prea multe feluri.

FRANCE

❖ Eu aș defini cartea ca pe o lucrare de vrăjitorie din care ies tot soiul de imagini care tulbură mințile și modifică sufletele.

CONTA

❖ O carte bună înlocuiește o prietenie, o prietenie nu poate înlocui o carte bună.

❖ În cartea vieții unui om comun, paginile cele mai numeroase adeseori sunt scrise de dânsul, altele de amici, cele mai puține de pana timpului. În cartea vieții unui cugetător, acele pagini sunt opera timpului, căci dânsul, scriind pentru omenire, uită să-și treacă numele său.

FAGUET

❖ Cartea este mica mobilă a minții noastre, motorul spiritului, unealta care vine în ajutorul lenei de a gândi, insuficienței noastre, cum și bucuriilor sufletului.

OSLER

❖ Este mai ușor să cumperi o carte decât s-o citești și mai ușor s-o citești decât s-o înțelegi.

EMINESCU

❖ De-aș fi trăit când tu trăiai pe lume,
Te-aș fi iubit atât cât te iubesc.
Căci tot ce simt, de este rău sau bine,
Destul că simt tot, ție-ți mulțumesc.

Tu mi-ai deschis a ochilor lumină,
M-ai învățat ca lumea s-o citesc,
Greșind cu tine, chiar iubesc greșeala
Ș-adus cu tine-mi este toată fala

Cu tine da... căci eu am trei isvoară
Din care toată mintea mi-o culeg,
Cu-a ta gândire dulce, lină, clară
A lumii visuri eu cu flori le leg.

Mai am pe-un înțelept ... cu-acela iară
Problema morții lumii o dezleg...

(Cărțile)

CARAGIALE

❖ O carte de citire bună, în vârstă fragedă, este poate una dintre împrejurările cele mai hotărâtoare

ale vieții unui om. Multe cariere intelectuale nu se datoresc altei împrejurări decât unei cărți căzute la vreme în mâinile unui copil, tot așa precum umbra multor stejari seculari se datorește întâmplătoarei căderi a unei ghinde pe pământ prielnic.

WILDE

❖ Nu există cărți morale sau cărți imorale. Cărțile sunt bine scrise sau prost scrise. Asta e totul.

GOURMONT

❖ Scriem cum simțim, cum gândim, cu tot trupul nostru.

TURATI

❖ Cartea nu e de ajuns; ea singură e uscată și rece; Trebuie însuflețită, să i se dea căldură, viață, fiindcă în ea e o lume, prezentul, trecutul, viitorul, trebuie s-o înțelegi, s-o simți ca să ți-o apropii. Cartea rău distribuită, rău răspândită e mai mult un rău decât bine; dezgustă și dezvață de a ceti.

VLAHUȚĂ

❖ O carte bună – ce bun prieten! Și tu te lauzi că i-ai descoperit cusururile. Nenorocitele!

❖ Cărțile: glasuri eterne în spațiu.

❖ Cărți, cărți pentru popor! Acolo e un suflet mare care cere lumină. Acolo stau genii ascunse, gata să zbucescă, asemenea izvorului care așteaptă în stâncă lovitura de toiag a lui Moise. Acolo-i puterea și viitorul nostru.

SCRABA

- ❖ Cartea se împodobește după cerințele vremii.
- ❖ Orice credință e o religie; orice cărturar un preot al ei, orice carte o candelă ce arde vecinicii unui cult sufletesc.
- ❖ Omenirea a simțit întotdeauna că acolo, în carte se găsește păstrată scânteia luminoasă, singura care îl poate mulțami și de care are nevoie.
- ❖ Fericiți aceia cari știu să-și aleagă prietenii, cărțile lor.

JAURES

- ❖ Cărțile... prieteni buni și credincioși.

GUICHES

- ❖ Cărțile lui Zola sunt citite; dar nu și recitite.

TAGORE

- ❖ În bucuria inimii tale vei putea simți bucuria vie care cânta într-o dimineață de primăvară, trimițându-și glasul peste o sută de ani.

RUBAKIN

- ❖ A alege cărțile pentru propria noastră lectură sau pentru lectura altora este nu numai o știință, cât și o artă.

GORUN

- ❖ Cartea! Cel dintâi, singurul și ultimul tău prieten. S-alegi între ele, - atâta ți-a mai rămas. Mai demult, le iubeam pe toate; astăzi iubesc

puține, dar puțin, în afară de ele, mi-a mai rămas de iubit.

BONUS

❖ Cărțile sunt pentru oameni ceea ce sunt aripile pentru paseri.

RENARD

❖ Singura carte perfectă o scriam eu, dacă puteam.

❖ O vorbă de spirit face mai mult decât o carte proastă.

❖ O carte ne displace acolo unde ne seamănă.

❖ Ne scriem întotdeauna cărțile prea devreme.

❖ Îmi plac mult cărțile dumneavoastră pentru că le văd toate defectele.

❖ Cărțile rele trebuie răsfoite, cele bune – purificate.

SMITH

❖ O carte cu succes de public este mormântul poleit al unui talent mediocru.

ROLLAND

❖ Nici o femeie nu îndrăgește cartea cu o iubire curată; pentru ea, cărțile sunt dușmanele sau iubiții ei. Fie fată, fie nevestă, de câte ori se întâmplă să citească sau se drăgostește sau își înșeală bărbatul. Iată pentru ce, când ne vede citind, țipă că nu le suntem credincioși.

ROSTAND

❖ ... Cartea se deschide ușor, unde-ai citit-o mai des.

GORKI

❖ Tot ce este bun în mine se datorește cărților.

❖ Adânc încredințat de adevărul convingerilor mele mă adresez tuturor și spun: Iubiți cartea, ea vă face viața mai ușoară, ea vă ajută prietenește să vă orientați în haosul confuz și furtunos al gândurilor, sentimentelor și evenimentelor. Ea vă va ajuta să-l respectați pe om și pe voi înșivă; ea înaripează mintea și inima cu dragostea de omenie și om.

❖ Cartea, este cea mai complicată și măreață minune din toate minunile făurite de omenire în drumul ei spre fericire și măreția viitorului.

❖ Fiecare carte pare că închide în ea un suflet. Și, cum o atingi cu ochii și cu mintea, sufletul ți se deschide ca un prieten bun.

RĂDULESCU-MOTRU

❖ În carte, gândirea trebuie să-și găsească o formă adecvată, așa cum își găsește sufletul în corp.

❖ La o carte originea nu este indiferentă; nici destinația; poate mai ales destinația. Cartea, în înfățișarea căreia transpiră câte ceva din preferințele sufletești a celui care a scris-o, sau în înfățișarea căreia se manifestă dorința de a fi pe placul cititorului, este în tot cazul mai interesantă decât cartea rece, turnată după un model uniform.

Este mai interesantă, fiindcă își îndeplinește mai bine scopul.

GIDE

❖ Scrisul frumos pe care îl admir este acela care, fără să scoată ochii, îl oprește și îl reține pe cititor și-i silește gândul să nu înainteze decât cu încetinitorul. Vreau ca atenția lui să calce pas cu pas într-un sol bogat și bine afânat. Dar ce caută, de obicei, cititorul, e un fel de covor fermecat care să-l poarte.

❖ Scrierile mele pot fi asemuite cu lancea lui Ahile care la a doua atingere îi vindeca pe cei pe care mai întâi îi rănise. Dacă vreo carte a mea vă descumpănește, citiți-o încă o dată; sub veninul aparent, am avut grijă să ascund antidotul; nici unul dintre ele nu tulbură cât avertizează.

❖ Să scrie numai cei ce au ceva de spus.

❖ O carte nu mă interesează cu adevărat decât dacă o simt născută dintr-o cerință adâncă și dacă această cerință poate stârni în mine un ecou. Mulți autori scriu azi cărți destul de bune și ar putea scrie tot atât de bine altele la fel de bune. Nu simt între ei și opera lor o legătură tainică, iar ei înșiși nu-mi spun nimic; rămân niște literatori, care nu de demonul din ei ascultă (nici nu-l au), ci de gustul publicului...

❖ Nu scriu pentru promoția de mâine, ci pentru aceea ce-i va urma.

❖ Nu-mi voi izbuti cum trebuie cartea atâta vreme cât n-o să mă pot desface de convingerea că e ultima, că nu voi mai scrie altele.

❖ Nu scrii și nu gândești bine decât ceea ce n-ai nici un interes personal să gândești sau să scrii. Nu-mi scriu Memoriile ca să mă apăr. N-am de ce mă apăra, pentru că nu sunt acuzat. Le scriu înainte de a fi acuzat. Le scriu pentru a fi acuzat.

❖ Nu înseamnă că scrii bine dacă recurgi mereu la cuvântul cel mai tare; printr-un asemenea exces pasiunea se tocește – cel puțin cea a cititorului.

❖ N-am scris nici o carte fără a fi avut o profundă nevoie de a o scrie, afară de *Le Voyage d'Urien*; și chiar acolo cred că am pus mult din mine și că, pentru cine știe să citească, și cartea asta e revelatoare.

❖ Motivele care mă îndeamnă să scriu sunt multiple, iar cele mai importante sunt, cred, cele mai secrete. Poate, mai ales, următorul: să pun ceva la adăpost de moarte – și asta mă face, în scrierile mele, să urmăresc, din toate calitățile, pe acelea cărora timpul are mai puțină putere, pe acelea prin care scapă de orice entuziasm trecător.

❖ Doar știți că nu eram liber să scriu alte cărți decât prin lașitate și fugind de ceea ce socoteam că e datoria mea.

❖ Cred că fiecare din cărțile mele n-a fost atât produsul unei noi stări lăuntrice, cât, dimpotrivă, cauza ei, - și prima provocare a stării sufletești și spirituale în care trebuie să mă mențin ca să duc la bun sfârșit elaborarea. Aș vrea să expun asta mai

simplic: cartea, odată concepută, e cu totul stăpână pe mine și tot ce e în mine, până-n străfundurile mele, se orchestrează pentru ea. Nu mai am altă personalitate în afara aceleia pe care o cere opera...

❖ Cel mai greu lucru, când ai început să scrii, e să fii sincer. Va trebui să scormonesc ideea asta și să definesc ce este sinceritatea artistică...

❖ Am vrut să arăt, în *La Tentative Amoureuse*, influența cărții asupra celui ce o scrie, și chiar în timpul scrierii ei. *Pentru că, ieșind din noi, ea ne schimbă și ne modifică drumul vieții...*

❖ Am avut întotdeauna cea mai mare grijă să fac astfel ca nu cumva cărțile mele să-și datoreze succesul oricărei alte cauze în afara valorii lor.

PROUST

❖ O carte este un vast cimitir, unde pe cele mai multe morminte nu se mai pot citi numele șterse.

❖ ...O carte a lui Anatole France subînțelege o mulțime de cunoștințe erudite, cuprinde incontinuu aluzii pe care prostimea nu le observă și care, pe lângă alte frumuseți, fac noblețea incomparabilă a cărții.

❖ ... Cărțile copilăriei lasă în noi, odată cu subiectul lor, imaginea locurilor și a zilelor în care le-am citit.

❖ Căci cum am arătat, ei nu ar fi cititorii mei, ci cititorii lor înșiși, cartea mea nefiind decât unul din acele instrumente măritoare, ca acela pe care opticianul lui Combray îl întindea unui

cumpărător; prin cartea mea vor putea citi chiar ei înșiși.

IORGA

❖ ...O carte e contactul sufletesc cu un om, contact pe care-l poți primi și respinge și la care te poți întoarce. Este un sprijin, o mângâiere, un îndemn. Este câte una căreia îi datorezi cât și celui mai bun învățător. Ba chiar care-ți este cât ți-au fost părinții și cei mai buni.

❖ ... Cartea e mângâiere. Și ea te face să te strămuți într-o lume de mulțumire și bucurie... Cartea ți-a dat o lumină care pe zi ce merge-ți gonește întunericul din suflet și te ajută a te face mai tare în toate privințele.

❖ Vai de omul care încape într-o singură carte!

❖ Unele cărți de filosofie sunt ca o nesfârșită mare cenușie, unde cauți în zădar o stâncă de realitate concretă ca să-ți odihnești aripile.

❖ Titlul unei cărți arată ce a crezut că a scris autorul.

❖ Se vând cărțile cu adevăr, ca să trăiască acela din care pornește adevărul.

Adevărul însuși nu se vinde decât de aceia care nu l au.

❖ Scrie-ți cărțile așa, încât fiecare cititor să poată crede că le-ai scris pentru el.

❖ Scrie ca să păstrezi florile gândului tău, pe care altfel le ia vântul.

❖ Să-ți pară rău că ai făcut o carte rea numai când nu te simți în stare a face una mai bună.

- ❖ Poți scrie o carte pentru subiect, pentru tine și – cazul cel mai rar – pentru cititori.
- ❖ O carte sunt litere moarte, dar vrăjite, pe care le învii cu viața ta.
- ❖ Cultura poporului fără cărți pentru dânsul, nu se poate. Și fără cultura poporului, orice alcătuire economică, orice formă politică, n-au nici o valoare. O clădire frumoasă trebuie să aibă în ea cărămizi bune și nu se poate mulțami numai cu podoabe de marmură sau bronz, care vor cădea jos, în praf, dacă nu se vor sprijini pe un schelet tare de material obișnuit.
- ❖ O carte nu-ți place: ea e rea, sau tu ești rău.
- ❖ Nu te du în bucătăria scriitorului pentru a-i înțelege cartea.
- ❖ Nu e vorba de cât timp ai născut o carte, ci de cât timp ai purtat-o.
- ❖ Mulți scriitori fac din sufletul lor o carte și alte cărți din cartea aceea.
- ❖ În cărțile pe care le alege cineva, le păstrează cu îngrijire, le lasă după sine ca o moștenire scumpă – se vede icoana sufletului său.
- ❖ Când ai înțeles cu totul o carte, mai că ai fi vrednic s-o fi scris.
- ❖ Cei mai mulți scriitori vorbesc pentru urechea cititorilor, care-și aleg meșterii. Câțiva vorbesc pentru suflete. Numai cărțile aceloră se deschid a doua oară.
- ❖ Cărțile apar, se citesc și se uită. Câte sunt acelea pe care să le mai ia în mână cineva, acelea pe care să le simți în suflet după ce le-ai citit, cum era pe

vremea mea cu adâncul roman rusesc sau înainte de aceasta cu romanul de aventuri al lui Walter Scott și Alexandru Dumas tatăl. Căci o carte e contactul sufletesc cu un om, contact pe care-l poți primi sau respinge, și la care te poți întoarce. Este un sprijin, o mângâiere, un îndemn. Este câte una căreia îi datorești cât și celui mai bun învățător. Ba chiar care-ți este cât ți-au fost părinții, și cei mai buni. Dar atunci trebuie să citim cu alegere.

❖ Ai noștri s-au desprins cu cărți care se cetesc singure.

❖ A scrie o carte înseamnă a face actul social al frumuseții și înțelepciunii.

❖ A ști carte nu înseamnă a ști înțelepciune.

❖ A scrie e a vorbi tuturor și a intra pretutindeni fără a te pleca supt formele sociale și fără a vorbi despre tine.

❖ O, sfintele mele cărți, mai bune și mai rele, pe care soarta prielnică mi le-a scos înainte, cât vă datoresc că sunt om, că sunt om adevărat, ca oamenii din țările unde nu s-a întrerupt niciodată cultura, și de aceea, cu toată lista unei averi, moștenită sau câștigată, cu câtă nesfințită iubire, cu câtă nesățioasă patimă v-am cules de pe toate drumurile, din toate tristele colțuri ale părăsirii noastre, din împrăștierea atâtor furtuni și catastrofe casnice, pentru a face din voi ce a lăsat mai prețios omenirea de pretutindeni și de oriunde, în casa mea, deseori mutată, până la permanența unui dar prietenesc, biserica celor patruzeci de mii de glasuri.

VALÉRY

❖ Poți deschide cartea oriunde, vitalitatea ei nu depinde de ce precede, și oarecum, de iluzia câștigată, depinde numai de ce am putea numi activitatea proprie a țesutului textului.

❖ O carte nu este la urma urmei decât un extras din monologul autorului.

❖ Cărțile au aceeași dușmani ca și omul: focul, umiditatea, animalele, timpul; și propriul lor conținut.

IBRĂILEANU

❖ Un roman stoarce lacrimi și admirație naturilor artistice prin pasagiile lui frumoase, și lacrimi de compătimire naturilor sentimentale prin pasagiile lui patetice.

TZIGARA-SAMURCAȘ

❖ Cărțile sunt cele mai practice instrumente de cultură și cele mai sigure mijloace de comunicare a ideilor. Înconjurat de cărțile-i preferate și bine selecționate, omul poate să se izoleze de semenii săi trăind în schimb în cea mai mare intimitate cu cele mai alese spirite ale omenirii. Și deoarece, de asemenea momente de sublimă izolare, orice gânditor are nevoie, nu există om cult care să nu-și aibă colecția de autori preferați, constituind biblioteca sa personală, pe care o iubește și o îngrijește.

SIMIONESCU

❖ O casă de cetire în sat e ca și o casă de economie, căci mintea sprijinită pe cuprinsul ales al cărții, poate iscodi ușor mijloacele prin care munca, de orice soi, ajunge mai rodnică, fără să istovească puterile muncitorului. Minunile, azi, se săvârșesc prin învățăturile cuprinse în carte.

❖ Cartea îți e prietenul în ceasurile de neliniște, e doctorul la începutul boalelor, e sfătuitoarea de bine în nevoi, e bătrânul care te netezește pe cap și-ți arată calea cea adevărată.

❖ Când ești în neștiință, despre cele de nevoie și n-ai de cine întreba, iei cartea de sub grindă, iar învățatul depărtat, necunoscut îți șoptește ce să faci, ca să ieși din încurcătură.

GHIKA

❖ Cărțile te vindecă de oameni, iar oamenii de cărți.

IOSIF

❖ Când mă cuprinde dor adânc de țară
Și n-am pe nimeni să-mi potoale dorul,
Iau Cartea unde curge sfânt izvorul
De-nțelepciune și tărie rară.

ZARIFOPOL

❖ Cartea nu-i doar lucru de glumă. Cartea-i literatură, adică: idei și înțelepciune, ori, mai exact: înțelepciuni fiindcă pluralitatea este aici tocmai lucrul interesant.

❖ Scriitorul care-i altceva decât un imitator verbal obligă implicit pe cetitor să se cerceteze pentru a-și evalua capacitatea de înțelegere față de materia și forma scrierii.

MORA

❖ Pentru a fi și citite, cărțile bune ar trebui interzise!

RAPPAPORT

❖ ... Dintre toate științele, bibliologia este poate cea mai importantă, pentru că omul modern trăiește doar în măsura în care își apropie, prin intermediul cărții, realitatea spiritului dinaintea lui și din cercurile dinafara lui. Dacă filogenetic ființa umană descinde din maimuță, indiscutabil omul modern, produs al unei miraculoase mutații, descinde din carte și este, finalmente, o creație a cărții.

GÂRLEANU

❖ O carte e cel mai bun prieten, spune o zicătoare; e ceva mai mult: o carte iubită e o rudă, e o soră scumpă a sufletului nostru.

MUGUR

❖ Dăm bani pentru nimicuri care pier. De ce n-am da un ban binevoitor pentru cartea din care vine atâta putere!

GALACTION

❖ Ne trebuiesc cărți temeinice, ne trebuiesc cărți limpezi ca apa de munte!

Frumoase și roditoare sunt cărțile de literatură bună. Dar binefăcătoare sunt cărțile de luminare și de doctrină.

Am citit destul cărți literare. Poezia și fantezia izvorăsc între oameni de la începutul începutului.

Nu sunt prea multe cărțile de învățătură, și anume: scrise cu desăvârșită limpezime. O carte limpede, în urzeala și în creșterea ei, este un lucru admirabil.

CHRISTIE

❖ Întotdeauna am crezut că e mai bine să scriu o carte de una singură, fără colaboratori, pentru că atunci când doi oameni scriu aceeași carte, fiecare dintre ei consideră că numai el suportă toate greutatețile și grijile și doar jumătate din aprecieri.

BLOK

❖ Cartea este un lucru de o importanță covârșitoare atâta timp cât omul știe să o folosească.

ARGHEZI

❖ ...Trăit în strâmbătate și hulă, omul a izbutit să se răscumpere și să se depășească; nu clădind numai monumental, în lat și-n sus, legiferând și asupra ei, ei născocind, după ce a cântat și zugrăvit, graiul scris?? și, în sfârșit, Cartea...O ființă nouă și fără de moarte s-a ivit. Neprevăzută de natură, care face numai petale și frunze. Răzburarea omului e de astă dată integrală și definitivă în fragila lui existență.

Omul și-a făcut cartea în toată materialitatea și spiritualitatea ei; el o gândește, el o scrie, el îi dă hârtia, cerneala, tiparul, el îi adună foile, i le coase, i le leagă; el o citește. În conspirația intelectului față de natură, cartea solidarizează azi 2 miliarde de suflete împotriva unui destin, care cu variantele lui a rămas același. Omul se isprăvește și cartea lui de-abia începe. Uite, mii de inimi și minți trăiesc lângă tine, în rafturile sale.

Până la cărți, rămânea mărturie cimitirul. L-a învins biblioteca. Cartea ți-e țară, ți-e fiică, ți-e surioară, prietena și iubirea. E maică-ta, cartea, neîntinată și de-a pururea maica fecioară. Ai scăpat de mormânt!

❖ Tot omul se naște cu cartea lui în sân... Nu o lăsa niciodată, căci se întunecă lumea și nu mai poți cunoaște slova. Cauți cartea altuia, și a ta îți rămâne străină. Răsfoiește-o la timp, înainte ca limba ei să treacă și să o uiți.

❖ Toate comediile vieții noastre obștești purced de la absența totală a cărții menită să îndrepte toate deformațiile sufletești provenite dintr-o educație silnică.

❖ Mii de cărți nu deslușesc din tine nici începutul.

❖ Marc Aureliu a rămas într-o carte; fără cartea lui am avea un prieten mai puțin și un motiv mai puțin ca să trăim.

❖ Ce este o carte? O trebuință de singurătate a omului neliniștit și curios, însușirile insului militant. Înainte de a deveni o filozofică

amărăciune, cartea e o făgăduință, o bucurie, o călătorie prin suflete, gânduri și frumuseți.

❖ Carte frumoasă cinste cui te-a scris,

Încet gândită, gingaș cumpănită...

Ești ca o floare anume înflorită

Mânilor mele care te-au deschis.

Ești ca vioara, singură, ce cântă

Iubirea toată pe un fir de păr,

Și paginile tale, adevăr,

S-au tipărit cu litera cea sfântă.

❖ Cartea nu aduce numai leac la suflet, dar și vindecare de lene și lașitate.

❖ Această floare de hârtie are daruri neînchipuite: Ea va rămâne în casă și se va reîmprospăta singură.

SADOVEANU

❖ Sunt cărți și cărți. Unele sunt destinate pieirii chiar dintru început, căci nu-s lumină din lumina umanității. Altele au destinul să supraviețuiască atât cât va mai fi om trăitor sub soare. În acestea se cuprind aspirațiile și idealurile generațiilor, acestea sunt moștenirea noastră cea bună și neprețuită; primele au putut dura într-o lume de rău întocmită, am putut suporta nefericirile, nădăjduind...

❖ Cartea nu-i rău lucru. Pentru mine a fost mângâierea vieții. M-am însoțit cu ea și cu pustia și am ajuns la liniște și înțelepciune.

❖ Cărțile ne sunt prieteni statornici... Ne sunt sfetnici și nu ne contrazic. Cărțile care ne plac sunt și urne pline de amintiri.

❖ Cărțile acestea ale noastre sunt urne sacre cuprinzând inima fraților noștri scumpi, scriitorii și gânditorii, trecuți și ei cum trecem noi prin valea aceasta a plângerii. Sunt duh de viață, sunt singurul bun în umbra morții.

MINULESCU

❖ Carte-

Sora mea cea bună,
Din ce sfântă-mpreunare
Te treziși la mine-n casă
Într-o noapte fără lună,
Când,
Cu coatele pe masă,
Obsedat de-același veșnic
Și suspect semn de-ntrebare
M-afundam în întuneric,
Ca un muc de lumânare
Într-un sfeșnic?

Carte-

Sora mea-nțeleaptă
Și cuminte,
Spune-mi, cine
Mă sorti frate cu tine
Într-o noapte fără lună,
Când-
Pe-aceeași cale dreaptă-
Ne trezirăm împreună,
Mână-n mână,

Ca-ntr-un raft de librărie.

GUSTI

❖ Cartea este un fapt de viață vie. Ea este un mijloc de comunicare între oameni și de aceea problema cărții presupune neapărat organizarea citirii cărții.

GOGA

❖ Trăgea din țigară și vorbea rar – apăsător – mai mult pentru el și zicea așa: toate cărțile mele le-am scris cu cerneală – până într-o seară când nenorocul mi-a adus în cale dragostea – de-atunci scriu cu sânge...

❖ Carte de pribegie – carte de vorbe rupte din viforul unei tăceri – iar te-am luat cu mine... iar suntem tovarăși... După o iarnă – cu aceleași goluri întretăiate de râuri de lavă – iar bat largul Europei... și te duc cu mine...

De-ar vorbi filele tale, mult s-ar plânge pe urma lor.

❖ Am o mulțime de cărți pe care nu le răsfoiesc decât când sunt bolnav și mi se abate gândul că am să mor... Le citesc atunci ca să simt greutatea prostiei omenești – să mi se pară lumea mai brutală, mai insuportabilă... și să mă doară mai puțin ideea despărțirii...

CULEA

❖ Cartea este un mijloc indirect, pentru a veni în contact cu alte spirite și reprezintă unul din expedientele cele mai economice. Mulțumită semnelor convenționale de transmisiune, omul e condus de carte la cea mai înaltă viață spirituală. Cartea condensează și perpetuează sufletul omenirii, răspândește oriunde cu iuțală, ideile, sentimentele și face ca toți să se bucure din comoara spirituală strânsă în cursul veacurilor fără sfârșit.

BABITS

❖ A vorbi despre cărți, înseamnă a vorbi despre noi.

PÂRVAN

❖ Probleme de formă se nasc întotdeauna atunci când ideile sunt puține și slabe, când omul se simte epigon al altor vremuri superioare, când atitudinea lui în fața lumii și vieții e luată din cărți și tradiții, iar nu din propriul suflet luptător.

❖ Învățații care scriu istoria popoarelor sunt de două feluri: unii, care din copilărie și până la bătrânețe au trăit între cărți, iar alții, cari au trăit și viața cea de toate zilele, cu luptele, necazurile, urâțeniile și frumusețile ei, cunoscând în carne și oase oameni vii de toate felurile. Istoria scrisă de învățații cărților e foarte bogată și meșteșugită în înșirarea faptelor omenești și mai întotdeauna crede că poate da și fără frică și fără îndoire de sine pricinile și urmările acelor fapte, așa că avem

răspunsuri limpezi la toate întrebările ce trebuie să ne punem, atunci când privim tainica întreșere a patimilor și gândurilor omenești, singuratice ori de-ale mulțimilor, alcătuind vălmășagul istoriei popoarelor. Dimpotrivă, învățații, cari, alături de cărți, cunosc și viața cea de toate zilele, se tem să dea prea repede răspunsuri asupra legăturii și pricinilor faptelor omenești; de multe ori ei mărturisesc neputința lor de a lămuri de ce s-a întâmplat cutare război, ori s-a ivit cutare meșter de icoane frumoase și de case mărețe, ori de biserici cu fața lui tot nouă față de cele dinainte, și se mulțămesc numai să spună cum a fost și de ce așa și altfel. Și ei fac astfel, pentru că viața nu e așa limpede, cum se arată în cărți, de fiecare om, după mintea lui, ci e amar de încurcată și neașteptată, cum e și ciocnirea dintre mințile nenumărate și cu totul străine una de alta, ale oamenilor cari alcătuiesc împreună, cu sau fără voia lor, satele, orașele, țările, împărățiile, breslele lumii acesteia.

ISTRATI

❖ Cărțile ne arată ceea ce mintea noastră singură nu-i în stare să ne facă a pătrunde.

POUND

❖ Nu există nici un motiv pentru care aceluiși individ să-i placă aceleași cărți și la 18 ani și la 48.

REBREANU

❖ Sunt cărți care se întâmplă în memoria popoarelor ca niște semne de hotar. În jurul lor se

grupează și se cristalizează desfășurarea evenimentelor literare, ele marchează liniile de evoluție ale culturii.

Nu poate exista mai mare privilegiu, decât să-ți păstrezi formarea generațiilor care se ridică, fiindcă numai ele întineresc operele pe care le admiră.

KARINTHY

❖ Crezul oricărui scriitor ar trebui să fie că încă cea mai frumoasă carte nu a fost scrisă

BUCUȚA

❖ Ce înseamnă scrisul pus în cărți și cărțile strânse mai multe împreună în bibliotecă. În ele se găsește ținerea de minte a omenirii. Oricine poate s-o întrebe și să afle ce ascunde din moși strămoși, întâmplări minunate, cu războaie și cutremure de pământ sau întunecimi de lună și de soare, mutări de popoare și drepturi de proprietate, puneri la cale și născociri.

❖ Civilizația noastră rămâne o civilizație a cărții, memorie a omenirii care păstrează și dă mai departe comorile de adevăr și de frumos create de copiii meditației și ai visurilor în curgere de secole.

❖ Cartea caută azi simplul, solidul, sugestivul. Pe alocuri idealul a fost ajuns și perfecționările se fac numai în amănunt și suprafață. Dreptunghiul acela de hârtie tipărită („Cartea”) strânsă laolaltă, a fost trecut prin toate lucrările închipuite, până să dea volumul ușor, cu foaia o plăcere la pipăit, cu litera o ispită, cu cerneala unitară și intensă, cu marginea

albă ca o ramă de liniște a ochilor, deschis fără trosnetul de cheie și gătit cu scoarțe picturale, arhitectonice sau muzicale. Cartea stârnește să câștige pentru ea și prin înfățișare, să aibă o prețuire proprie și în sine, alături de cuprins, și să întrupeze pornirea spre veșnicie a scrisului, luând o formă care s-o facă dragă și păstrată. Ea capătă de fiecare dată o personalitate și lasă să se străvadă în așezare, format sau alte potriveli grafice, lumea de idei deosebită, pe care, ca o rocă de cleștar trebuie s-o ție și s-o ducă.

❖ Ca un vrej de lumină, pe după viața cărții se împletește și viața creatorului ei.

FOTI

❖ Toate cărțile din lume nu te învață pe atât cât o întâmplare trăită, dar nici nu poți măsura și pricepe valoarea întâmplării fără a citi nenumărate cărți bune.

SPERANȚIA

❖ -Cărțile, cărțile,
Ca florile, din toate părțile,
Le văd înflorind.
Și călătorind
Prin vântul cetăților
Și-al singurățăților. (...)
Cărțile ca și stelele,
Risipite ca mărelele,
Le văd strălucind,
Le aud șoptind
Și destăinuind

Drumul sorții,
Înțelesul morții,
Tâlcul judecății
Și-al eternității.
(Stelele, florile, cărțile)

CRAINIC

❖ ... intelectualitatea presupune cât de cât o viață proprie a intelectualului hrănit cu idei, modelat de probleme, amplificat de un continuu contact cu cartea, instrumentul prin excelență al unei vieți intelectuale.

EFTIMIU

❖ Cărțile ne învață, dar nu ne conduc. N-am ucis sub influența romanelor criminale, după cum nu m-am sinucis, pe urma lui Werther, și nu m-am călugărit, cetind viețile sfinților.

❖ Suprema așteptare, idealul meu suprem este să văd pe cineva aducându-mi înapoi o carte împrumutată.

❖ ...Sunt cărți și drame care, deși publicate, rămân inedite. Le vine rândul într-o zi!... Sunt învieri triumfale...

GROUCHO MARX

❖ În afara unui câine, cartea este cel mai bun prieten al omului, înăuntrul unui câine este prea întuneric ca să poți citi.

BAGRIANA

❖ În ea pui tot din câte-ai îndrăgit!
Îți furi din dragoste și bucurie –

Să se-ntretaie gândul ostenit
Cu-a vieții tale, ultimă făclie!
 Tu nopți întregi deasupra ei, trudești
 De-a lumii desfătare stai de-o parte,
 Iar inima-n fărâme o drămuiești
 Pe fiecare pagină de carte.
Ca alții, răsfoind, cu glasul mut
Să spună alipiți pe jumătate:
Ce soartă minunată a avut!
Ce drumuri strălucite i-au fost date!
 (*Cartea*)

MANIU

- ❖ Dacă ți-a plăcut cartea și o socoți folositoare și nu vrei să o păstrezi, dăruiește-o mai departe, pentru ca din ce în ce mai mulți să fie cetitori.
- ❖ Cumpărând cartea – scopul a și fost împlinit – s-a mărit cu tine, cetitorule, numărul celor ce ajută la răspândirea cetitului românesc.

FEDIN

- ❖ Un singur prieten rămâne neschimbat – cartea.

PERPESSICIUS

- ❖ O carte frumoasă este o fereastră larg deschisă asupra necunoscutului și miragiile ei ce ne-au întâmpinat dintru început nu le mai uităm niciodată ...[.] O carte ne învață să prețuim splendorile naturii, miracolul muncii, binefacerile orânduirii sociale, dimpreună cu înaltele sentimente cetățenești, în frunte cu cel mai de seamă dintre ele, patriotismul și a populariza toate aceste tezaure

înseamnă a face înaltă operă educativă, pe care bibliotecarul modern e printre cei dintâi și dornic și în măsură să o îndeplinească.

AUREL

❖ România Mare nu va însemna o realitate sufletească atâta timp cât de la un capăt al ei până la celălalt nu va fi străbătută de un duh unitar. Or, purtătorul de cuvânt al acestui duh este cartea. Făcută de omul bun mai nobil decât politicianul, cartea bună poate să armonizeze și să niveleze deosebiri de limbă, de gust, de aspirații. Ea singură poate să creeze acea mare solidaritate de care avem atâta nevoie.

PAPADOPOL

❖ În toate timpurile, cartea cea mai bună a fost izvorul veșnicei tinereți și vieții fără veac. În ea și-a găsit singurele clipe de înălțare și adevăratele privilegii de îmbărbătare și războinicul încătușat în zalele dorinței de a cuceri și bătrânul gârbovit sub apăsarea grelelor încercări, și adolescentul necunoscător în ale vieții. Cu ea a cugetat filozoful, de ea a fost călăuzit savantul, din ea s-a inspirat artistul, prin ea a viețuit călătorul.

❖ Cartea cea bună ne cumițește, ne înțelepțește și ne vrăjește; paginile ei sunt tot atâtea momente de încântare, de bună dispoziție și de dreaptă orânduială. Din ea, ieșim, totdeauna, renăscuți, reîntineriți și iubitori de viață, plini de înțelegere și cu pasiunile înfrânte. Cartea cea bună ne înfrățește cu natura, ne îndrumă către tainele creației ne

învață să ne iubim patria, să preamărim viața, să fim calculați, miloși și generoși. Ea este auxiliarul nostru de toate zilele și de toate clipele...

❖ Ajungi acasă și începi s-o răsfoiești: fără fotografia autorului, fără dedicații abil ticluite, fără prefete caracteristice, lipsită, uneori, de o tehnică rafinată, cartea cea bună te captivează de la primele pagini. Nu intenționezi s-o citești imediat. Deodată însă te vezi înlănțuit în mrejile unei vrăji care te stăpânește. O lumină vie, curată, caldă și limpede îți încătușează simțirea. O lume nouă, necunoscută și totuși prietenoasă, îți umple imaginația. Simți cu ea, trăiești cu ea, tresalți cu ea, regreți cu ea. O bogăție de pasiuni dintre cele mai firești, mai curate și mai omenești îți inundă spiritul, care – scăldat în acel potop ceresc – uită tot a-l preocupa numai cu câteva clipe mai înainte.

RIBOULET

❖ Cartea devine, cu adevărat, un prieten cu care petreci cele mai dulci ore din zi; prieten sincer care nu trădează adevărul; prieten discret care nu inoportunează niciodată; prieten serviabil bogățiile sale cu o răbdare neobosită. Tovarăș al zilelor de fericire ca și al zilelor de încercare; ea devine câteodată sfetnicul intim și mângâitorul suprem. Ea răspândește în jurul ei credința, dragostea, nădejdea, tandrețea, bunătatea, bucuria. Ea conține comori de înțelepciune, de gândire, care orientează o soartă și se dezvoltă în opere de binecuvântare.

Cum să n-o iubești? Ea ne descopere frumusețile creațiunii, secretele naturii; ne face să cunoaștem speculațiile înalte ale spiritului omenesc, delicioasele invenții ale fanteziei sale, acțiunile nobile ale geniului și ale sfințeniei. Ea cântă frumosul, adevărul, binele.

Prin ea suntem introduși în societatea cea mai nobilă, cea mai aleasă. Spiritele mari ale omenirii ne vorbesc ca și cum ele ar fi vii, ne instruiesc, ne mângâie, ne împărtășesc tezaurele sufletului lor.

MAIAKOVSKI

❖ Cărți mari, uriașe, făceți-ne dar!

O sută de ani să țină, măcar...

Să nu se topească

În vânturi,

Ca fumul de iască.

ION MARIN SADOVEANU

❖ În legăturile dintre carte și lector – înțeles fiind lectorul cât mai larg – cartea e hotărâtoare. Ea pregătește, crește și întreține pasiunea pentru idei și pentru cunoaștere. Deci, voi încerca să precizez această foarte însemnată funcțiune a cărții pentru cei cari, mai ales, sunt chemați să o cunoască, să umble cu ea, ba să o și recomande, devenind astfel călăuze prețioase.

Întâlnirea care să lase urme și o permanentă tânjire după carte nu este un lucru obișnuit. Ea face cât o altoire. Cine n-a experimentat-o va trece toată viața pe lângă carte și cartea pe lângă el, va răsfoi doar

câte o dată un volum, dar cartea propriu-zisă cu neliniștea permanentă pe care o dă, nu va sta niciodată în el. De obicei, altoirea aceasta despre care vorbesc se face în anii fragezi și plastici ai creșterii. Acolo trebuie îndreptată toată atenția. De aceea, cred că funcția pe care o îndeplinește o serie întreagă de tipărituri – a cărei sarcină, cu merit, și-a luat-o la noi „Editura tineretului” – mergând de la volumașe scrise cu trei cuvinte în litere mari și groase pe o filă cartonată pe care bâzâie, în imagini un stup întreg, prin aventuri de tot soiul, prin nemuritorul Jules Verne, până la Alexandre-Dumas-tatăl și romanul istoric în general, cu multă culoare și mișcare, și cu câteva sentimente – îndemnuri puternice și elementare este de o deosebită valoare. Plasa acestei literaturi prinde și fixează. Literatura este îndeobște altoiul. Pe vremuri, pentru tineretul de la noi era cartea cu haiduci. Revizuită, firește, așezată pe o nouă orientare, nu văd de ce nu s-ar întoarce.

Așadar trebuie creată o obișnuință, o necesitate a cărții. Cartea trebuie să-și aștearnă locul în cușetele tuturor, loc ce se cere neapărat împlinit și nici o clipă părăsit. Numai în felul acesta cartea va căpăta o circulație intensă și nu numai atât, dar și o însemnătate bogată. O cauză exterioară și materială problemei care ne preocupă, legată totuși intim cu ea, a fost rezolvată astăzi la noi: Cartea astăzi e frumoasă, bună (conținut și traducere) și mai ales ieftină. Sunt primele aripi ce i se dă pentru ca să circule și să se ofere. Rămâne să mai fie primită, ba

și cerută. Aci stă problema a doua la care, firește, că mânuitorii cărții pot și trebuie să fie de mult folos. Ei trebuie să se priceapă să lege ceea ce stă în lector de ceea ce trebuie să primească. De obicei pentru cititorii mediocri amintirile despre cărți sunt palide, dar sunt, când ceva, cândva, le-a rămas din laborioasa culegere de pe litere. „Am citit eu odată o carte” – îl auzi adeseori. Nu mai țin minte nici titlul, nici autorul, nici acțiunea, nici personajele. Când îl pui să povestească îți vorbește în câteva cuvinte și în felul său despre un sentiment pe care l-a păstrat. E numai o străfulgerare, a cărei emoție e povestită stângaci în câteva cuvinte. Desigur, în el e un lucru nou adus de lectura întâmplătoare, păstrat acolo nici el nu știe cum. Ei bine, acest fir trebuie descoperit, înnodat, să nu scape și făcut odgon. De el trebuie să se lege creșterea și frecvența lecturilor în viitor. Cred mai ales că la bibliotecile mici, și acestea sunt cele mai multe, îndrumătoare și mai utile, lucrul descris mai sus se poate urmări și realiza mai ușor. Cititorii sunt puțini în cine știe ce cătun sau club. Ei trebuie să fie cunoscuți, cu firele lecturilor lor din trecut rupte, bune încă de a fi reînnodate. Depinde numai de inteligența, finețea și aplicarea bibliotecarului. Dacă cele spuse mai sus ar schița începuturile create de carte, plinătatea vieții cu cartea nu este mai puțin însemnată și atrăgătoare. Cartea odată intrată în obișnuința lectorului este un lucru de care el nu se mai poate despărți. Fiecare cititor asiduu urmărește neîncetat o completare a multiplelor stări

de gând și de suflet așezate în el de lecturile anterioare. Aceasta în cazul cel mai obișnuit al unei necesități stringente dar difuze, care acceptă orice lectură și are o preocupare multiplă. Firește că, pe acești lectori se așează pasiunea specialiștilor care aleargă pentru întregire sau un nou aspect al unei probleme urmărite. Și într-un caz și în celălalt, cartea este ca pâinea. De ea e nevoie pentru viața însăși a celui care nu se mai poate despărți de ea. Moare și cartea, în noi cum moare și pe raftul bibliotecii. În noi, atunci când o depășim prin creșterea noastră; pe raft, atunci când vremea însăși a depășit-o. Dar ea își păstrează totuși o posibilitate de reînnoire. Câte cărți depășite nu mai păstrează încă în ele dacă nu ideile pe care le-au purtat, dar încadrarea lor, în evocarea epocilor pe care le-au născut?

Contactul cu cartea, impus de ea e și robust și subtil. Și firește că nu este de lăsat la o parte și sentimentul ce naște din frumusețea ei. Înfățișarea cărții oricât ar fi de simplă prezentarea ei impune și îndeamnă la grijă și cruțare. Toate lucrurile astea trebuie înțelese și meditate de cei ce au zilnic contact cu cartea, de cei care fac legătură între carte și cei ce se împărtășesc cu ea. În felul acesta, poate, și sarcina lor va fi mai ușoară și sigur și mai eficace. Totalizarea relațiilor cu cartea dă aspectul cultural al unui popor.

(Despre carte, despre rosturile și viața ei)

BOTEZ

❖ O carte te poate cuceri fără a te subjuga; și o poți iubi fără necesitatea unui extaz necondiționat, - a unei acaparări sau renunțări totale.

❖ De când s-a descoperit tiparul, oamenii s-au obișnuit să-și transmită în mod frecvent gândurile, cunoștințele, simțămintele prin mijlocirea cărților. Acesta e un fapt social intrat în felul de viață al oamenilor.

❖ Cartea [...] scrisă este rezultatul unei munci complexe de o calitate superioară. O asemenea carte este un prieten, un sfetnic, un îndemn, un mijloc de a te cunoaște tu însuși, cititor, mai bine. Ea este un învățător care te face să cunoști multe.

❖ Cartea este în stare să inspire o dragoste sau o pasiune. Ea are de multe ori acea parte de necunoscut și de mister fără de care nici dragostea pentru o femeie nu este cu putință.

GABREA

❖ Cartea este un instrument de cultivare, dar cu anume condiții; ca de pildă: cartea să fie privită ca un mijloc de superiorizare a vieții, nu ca un scop în sine. Cartea s-aducă un spor de puteri spirituale, celui care o citește; altfel clipele petrecute în tovărășia ei înseamnă timp pierdut. Cartea să nu depărteze de viața reală pe cel care o citește; altfel devine un instrument de artificializare a vieții. Cartea să nu însemne o piedică pentru spontaneitatea și gândirea personală; nici o reproducere fără critică a părerilor altora, căci în

acest caz ea nimicește personalitatea celui care o citește.

Cartea să amplifice și să sporească puterile spirituale ale cititorului. Numai cu aceste condiții este ea un instrument de cultură.

VIANU

❖ Cetatea cărților trebuie să fie un loc de observație și de luptă a lumii moderne.

❖ O carte își dobândește valoarea, ca un prieten, prin lunga însoțire cu ea.

FUNDOIANU

❖ Mă simt bine între cărțile mele vechi, chiar când nu pot nimic agonisi din scriptura lor, străină mie. Cei care citesc fără să păstreze cartea, cei care o împrumută fără să simtă neliniștea și tortura n-au câștigat, chiar când li-e mare meritul, nici un sfert din noțiunea de „cultură”.

BORGES

❖ O carte este mai mult decât o structură verbală sau o serie de structuri verbale, este un dialog stabilit cu cititorul său și este tonul pe care îl impune cititorului și este imaginea schimbătoare sau durabilă pe care i-o impune memoriei sale.

TSATSOS

❖ Pentru a se fertiliza, gândirea are nevoie de dialog. Nu am pe nimeni cu care să dialoghez. Discut numai cu cărțile. Numai ele îmi țin trează

gândirea. Evenimentele? Și acestea, desigur, atunci când nu sunt reluări neînsemnate ale celor pe care le-am descoperit încă demult, în cărți.

❖ Depinde de carte, dar și de modul în care știi tu să o folosești.

❖ Cartea poate fi un stimulent, dar și o povară.

EVAN ESAR

❖ Majoritatea cărților noi sunt uitate în maximum un an, în special de cei care le-au împrumutat.

PAVLENKO

❖ Cartea citită la timp este un mare succes. Ea este în măsură să schimbe viața, cum nu o va schimba nici cel mai bun prieten sau învățător.

CĂLINESCU

❖ Unde nu sunt cititori, nu mai ești mândru că ai talent.

❖ O carte spune ceva nou numai prin raport la ceva vechi.

❖ Numai cu tehnică nu poți scrie o carte bună, dar cu talent și fără tehnică ești oricând amenințat să scrii o carte rea.

❖ Primejdioase pentru o carte de idei nu sunt obiecțiile, ci frigiditățile, și cea mai nenorocită operă e aceea care n-a prins în discuție.

❖ Cartea e un mijloc de intensificare a vieții și un mijloc de obiectivare de spargere a granițelor experienței individuale și asimilare a experienței colective în timp și spațiu.

❖ Ca intelectual vreau cărți peste cărți și nu mă mulțumesc cu câteva volume în ediții superficiale și economice. Vreau să am pe masa mea manuscrise celebre, incunabule, ediții unice.

❖ Una e viața vieții și alta e viața cărții. Cartea trăiește pe planeta ei proprie, care are această însușire că nu poate fi determinată dimensional.

PELTZ

❖ ...Prefer o carte adevărată care să-mi suscite emoția unei cărți frumoase, la superlativ chiar, care însă nu mă mișcă. Nu există cărți frumoase sau urâte: există cărți adevărate sau mincinoase.

STAHL

❖ ...Eu văd o carte ca o sonată sau o simfonie cu absolut necesarele ei tranziții de ritm și atmosferă.

LIEBLING

❖ Oamenii confundă ceea ce citesc în ziare cu știrile.

SARTRE

❖ Cărțile [...] au fost păsările și cuiburile mele, animalele mele domestice, staulul și satul meu; biblioteca era lumea prinsă într-o oglindă.

❖ Vizitatorii plecau, eu rămâneam singur, evadam din acest cimitir banal, mă duceam să regăsesc viața, nebunia, în mijlocul cărților. Îmi era de ajuns să deschid numai una ca să redescopăr o gândire inumană, neliniștită, ale cărei deșertăciuni și tenebre depășeau înțelegerea mea, care sărea de la

o idee la alta atât de repede încât îmi scăpa, de o sută de ori pe pagină și o lăsa să fugă uluit, pierdut. Eram martorul unor evenimente pe care bunicul le-ar fi socotit, desigur, neverosimile și care au totuși adevărul strălucitor al lucrurilor scrise. Personajele apăreau pe neașteptate, se iubeau, se certau, se strângeau de gât: supraviețuitorul se măcina de inimă rea, își regăsea în mormânt prietenul sau iubita pe care o ucise.

❖ De îndată ce deschideam ușa bibliotecii, mă și pomeneam în pântecul unui bătrân inert: marele birou, mapa de birou, petele de cerneală roșii și negre pe sugativa roză, rigla, borcanul cu clei, mirosul stătut de tutun, iar iarna, împurpurarea Salamandrei¹, trosnetele de mică erau Karl în persoană, devenit obiect: nu mai era nevoie de nimic altceva care să-mi creeze acea stare de grație: alergam la cărți. Sincer? Ce înseamnă asta? Cum aș putea să stabilesc – mai ales după atâția ani – insesizabila și mobila frontieră care separă posesiunea de cabotinaj? Mă culcam pe burtă, cu fața spre ferestre, cu o carte deschisă înaintea, un pahar de apă amestecat cu puțin vin în dreapta, la stânga, pe o farfurioară o tartină cu dulceață.

❖ Îmi plăcea să plac și voiam să fac băi de cultură. Îmi luam în fiecare zi tainul de spiritualitate. Uneori în mod distrat: era de ajuns să mă prosternez și să întorc paginile: operele micilor mei prieteni îmi slujiră adesea drept moară de

¹ Marca unei fabrici de sobe

măcinat rugăciuni. În același timp avusei spaime și plăceri cu adevărat; mi se întâmpla să-mi uit rolul și, riscând să-mi frâng gâtul, să mă las dus de o balenă nebună care nu era altceva decât lumea. Poftiți și trageți concluzii! În orice caz, privirea mea lucra asupra cuvintelor: trebuia să încerc, să hotărâsc asupra sensului lor; Comedia culturii mă cultiva cu timpul.

HEYDE

❖ Deschide cartea ca să vezi ce au gândit alții; închide cartea, ca să gândești tu însuși.

SIMONESCU

❖ Cartea a fost în permanență nobilul vehicul al tuturor ideilor generoase, al progresului, dar a fost în același timp o flacără și o armă pentru afirmarea conștiinței naționale, pentru afirmarea unității și latinității noastre. Circulația neîntreruptă, împotriva dificultăților, a cărții românești vechi și de mai târziu, pe tot teritoriul românesc, a ținut vie conștiința națională. Granițele vremelnice și arbitrare ce separau pe români nu au putut stăvili circulația ideilor purtate de cărțile românești. Unitatea spirituală a poporului nostru, specificul ei, s-au păstrat datorită cărții și circulației ei neîntrerupte.

DIMA

❖ Cărțile [...] înfruntă vremile și sunt veșnice. Și omul se străduiește de aceea să adune în cuprinsul lor, toate comorile minții, inimii și voinței sale, dar

neprețuit, ce depășește clipa de față și năzuiește spre înălțimile nemuririi.

❖ [Cartea] dă omului de astăzi puțința de a urca poteca vremurilor ce au fost, de a asculta povestirile strămoșilor lui, de a-și încălzi sufletul de vorba părinților ce au murit de mult, de a se simți laolaltă cu toții, un singur și un mare suflet ce leagă strâns împreună veacurile.

❖ Cărțile nu-s numai izvoare nesecate ale cunoștințelor omenești. Ele sunt strălucite mijloace de mai ușoară trecere prin viață. Că nu o dată ne desfată cărțile, ne povestesc minunate și hazlii întâmplări omenești, ne aduc vești din împărăția animalelor celor fără de minte sau deșartă în fața noastră carul tuturor prostiilor bieteii minți omenești. Și râde inima și petrece cu gândul, uitând blestemățiile cele urâte ale lumii.

❖ Cartea mai trebuie să fie privită de asemenea, ca un puternic mijloc de creștere a propriilor noastre puteri sufletești. Prin citirea ei, mintea noastră se dezvoltă, înțelepciunea se ascute, închipuirea se aprinde, înțelegerea se împuternicește, inima mai bună, mai miloasă, mai duioasă se face, voința dârză, stăruitoare, neînfricată.

Cu puterile astfel crescute prin hrana sufletească a cărților, omul înfruntă – cu mai multă ușurință – piedicile fără număr ale vieții, ctitorindu-și un trai mai bun și mai folositor, atât sieși, cât și semenilor săi.

MAHEU

❖ În condițiile concurenței pe care i-o fac noile mijloace de propagare, într-o civilizație care pare fascinată de imagine, ar putea exista temeri pentru carte. Statistica arată însă că, dimpotrivă, cartea este mai cerută ca oricând. Dacă noile tehnici de comunicare i-au lăsat utilitatea, i-au respectat înțâietatea, aceasta se explică prin faptul că, în anumite privințe, cartea este de neînlocuit.

Firește, înregistrarea sonoră este mai fidelă cuvântului, păstrând, odată cu vorbele, și glasul care le însuflețește, intonația care le nuanțează. Firește, filmul, și încă și mai mult televiziunea, pot să ne redea o realitate pe care limbajul n-o transpune. Dar, întrucât mesajul lor este inaccesibil fără complexe auxiliare, mecanice sau electronice, aceste mijloace de răspândire sunt esențialmente de folosință colectivă.

Cartea, dimpotrivă, este, prin excelență, o unealtă de lucru individuală, informatorul disponibil în permanență și pretutindeni, tovarășul fidel al căutării personale în tezaurul colectiv de cunoștințe și înțelepciune pe care ni l-au lăsat moștenire generațiile trecute.

BOUREANU

❖ Nu am scris cărțile de proză pe care aș fi putut să le scriu, pe care mi-am propus chiar să le scriu, poate, fiindcă nu am ajuns la acel punct, la acel moment crucial, declanșator al pornirii, organizării

definitive a materialului, la acel echilibru al gestației, de unde începe pornirea lucrului...

❖ Gândești asupra unor viitoare lucrări, viitoare cărți. Crezi că le vei realiza. Dar le pierzi pe drum din motive independente de hărnicie și de simțul de răspundere...

AUDEN

❖ Unele cărți sunt pe nedrept uitate, niciuna nu este pe nedrept ținută minte.

❖ Cartea este o oglindă: dacă se privește în ea un măgar, n-are cum să vadă imaginea unui apostol.

ELIADE

❖ Suntem condamnați să învățăm și să ne trezim la viață prin cărți.

SEBASTIAN

❖ Această plimbare între viață și imaginație, această colaborare a visului și a faptului ireal mi se pare cea mai frumoasă voluptate a scrisului. Dacă nu aș avea surprize în timp ce scriu, dacă eroii mei nu și-ar păstra libertatea de a face ce vor ei, chiar împotriva mea și împotriva limitărilor mele n-aș mai scrie.

BENIUC

❖ Cartea nu face zgomot, nu se supără că o ții prea mult sub ochii tăi, nici nervi nu face dacă o părăsești. Te răsplătește pentru simplul fapt că ai deschis-o și o răsfoiești, făcându-te să vibrezi la

cea ce nu-ți dă realitatea nemijlocită, lăsându-ți răgazul să gândești, dar urmărindu-te cu stăruință în gând și rechemându-te insistent s-o reiei, dacă a fost bună, dacă ți-a plăcut. Și e darnică pentru oricine.

Dar cartea e de o mie de ori mai prețioasă dacă lângă ea, aproape de ea, în bibliotecă stă o călăuză, bibliotecarul. El o știe pe cea mai bună pentru tine, pe cea proaspăt sosită, pe cea care știe răspunde tocmai la întrebările tale.

VLASIU

❖ În natură este o ordine și o frumusețe care se simte chiar în fragment. Ai grijă, fiecare pagină pe care o scrii trebuie să oglindească întregul.

❖ Cărțile bune seamănă între ele ca planetele: reci sau calde, ele se înscriu în orizontul nemuritor al vieții cu drepturi egale și strălucesc veșnic. Voiam să spun că problema morții e dezlegată de mult.

IONESCO

❖ O carte este bună prin ceea ce nu seamănă cu celelalte; este slabă prin ceea ce seamănă cu celelalte.

CIORAN

❖ N-ar trebui să scriem cărți decât a spune în ele lucruri pe care n-am îndrăzni să le mărturisim nimănui.

TUCHMAN

❖ Cărțile sunt cărăușii civilizației.

CAMUS

❖ ...Asemenea cărților cu prea multe pasaje subliniate cu creionul pentru a ne sugera o părere bună despre gustul și inteligența cititorului.

❖ Cărțile lui Copernic și Galileu au stat la index până la 1822. Trei secole de încăpățănare, nu-i puțin lucru.

RUGINĂ

❖ O carte bună nu minte niciodată.

BARANGA

❖ Acolo unde noaptea aspră a viscolelor stingea orice opaiț odată cu somnul găinilor, strălucește astăzi cartea, ca un simbol al unei lumini fără pereche.

TOMESCU

❖ Cartea este un produs complex. Privită material, ea este un număr de foi scrise sau tipărite, reunite în volum. Dar cartea este, în primul rând, un fruct al minții omenești. Ea conține un întreg univers de idei și sentimente, prin mijlocirea căruia cunoaștem, studiem și trăim trecutul și prezentul și putem întrezări viitorul societății umane. Căci izvorâtă din faptele și aspirațiile omului, cartea inspiră în acțiunile sale pe om devenind astfel un factor activ, permanent, al progresului social.

SURU

❖ Cred în carte, în puterea ei de a te înălța, dacă te ridică mai sus spre zări neatinse, spre țărmurile de dincolo, „de peste veac”.

Cred în abecedarul pe care am silabisit și mi-a dat lumina cea adevărată. Cred în pozele lui pline de culori și linii care m-au învățat să-mi pot opri privirile, să văd în natură frumusețea și culoarea florilor, anatomia și structura tuturor vietăților, măreția peisagiilor și mai ales să observ situații, și să înțeleg mișcarea.

Cred în cărțile mele de citire din clasele primare care m-au învățat istoria, religia, intuiția și m-au obișnuit cu luminile din versul lui Alecsandri și Coșbuc sau cu seninătatea din proza lui Creangă și Delavrancea.

Cred în cărțile de limba română, din liceu, care m-au dus mai departe pe drum drept și însorit de puterea magică a cuvântului din poezia lui Eminescu, Vlahuță, Cerna, Iosif, și de imaginea vie și povestirea fermecată a lui Slavici, Duiliu Zamfirescu, Gârleanu, Brătescu-Voinești, Hogaș și Sadoveanu.

Cred în paginile lui Caragiale care m-au învățat să râd și totodată să cunosc ridicolul și prostia.

Cred în primele cărți de literatură pe care le-am citit pentru că în ele am descoperit mai mult decât lumea, am descoperit prietenul cel mai bun, mai sincer, mai cinstit dintre toți.

Cred în operele complete ale clasicilor pentru dragostea și devotamentul cu cari au stat lângă mine în clasa cincea, când m-au lăsat să-i cunosc, să le spun pe nume, să le fac observații despre ceea ce îmi place și ceea ce nu-mi place.

Cred în cartea de versuri în rima și ritmul plin de farmec, în muzica lor, singura pe care o pricep. Cred deci în simfoniile, sonatele și capriciile lui Minulescu, în culorile lui Bacovia, în jocul lui Arghezi, în teoremele lui Ion Barbu, în peisajul și cântecele lui Nichifor Crainic.

Cred în cartea de proză unde descoperi și începi să cunoști oameni, suflete privesți și țări imaginare, frumuseți de aici și de dincolo, lumea întreagă la un loc. Cred în puterea din tocul ținut de mâna lui Liviu Rebreanu, în sensibilitatea sufletească a lui Camil Petrescu, în imaginile de poezie a vieții din paginile lui Ionel Teodoreanu, în dinamismul și variația din opera lui Cezar Petrescu.

Cred în cartea de studiu, critică și informație care vrea să lumineze, să lămurească și să completeze lectura noastră. Cred în scrisul corect și aristocrat a lui Titu Maiorescu, în informația și judecata modestă dar plină de virtuți a lui Ilarie Chendi, în paginile de observații și interpretări adevărate din studiile lui Gherea, în frumusețea gândirii lui Ibrăileanu și în ținuta distinsă a operei lui Paul Zarifopol.

Cred în carte pentru că în ea am găsit o nouă bucurie, aceea de a o avea foarte aproape, de a o face cu mâna mea.

Cred în zețarul care îi culege literele și le aranjează una lângă alta cu dibăcia meșteșugarului și gustul artistului adevărat în hârtia ei mătăsoasă, fină; în mașinistul care potrivește să iasă bine

tipărită; în legătorul care îi coase coalele trainic, îi pune scoarțe și o poleiește cu aur. Cred în ilustrațiile din interior și în coperta ei desenată. Cred deci în tehnica cărții, una din cele mai frumoase și plăcute dintre arte. Cred în gustul lui Grant, în linia lui simplă la exagerare, inedită, originală. Cred în penița lui Mac Constantinescu, în umbrele și literele lui Mircea Șeptilici, în zațul și mâna de artist tipograf a lui Virgil Molin.

Cred în librar, în editor și în toți acei cari ajută răspândirea cărții pentru că sunt misionarii unei idei înalte, care cere nenumărate jertfe și sacrificii până să ajungă la finala biruință.

În sfârșit, cred în bucuria clipei în care m-am descoperit foarte aproape de această frumoasă viață a cărții.

Cred în timpul petrecut pe băncile claselor VI.C) și VII.B) la Sfântul Sava, în redacția revistei colegului, lângă rafturile librăriei tatălui meu și lângă teascurile tipografiei Cărților Bisericești.

Mai, 1936.

(Crez pentru cartea românească)

PALEOLOGU

❖ Lumea și viața nu sunt nimic fără cărți.

PALER

❖ Cărțile se scriu în singurătate, însă împotriva ei.

GRASS

❖ Chiar și cărțile rele sunt cărți, prin urmare ele sunt sacre.

ANGELOU

❖ Orice carte care ajută copilul să-și formeze obiceiul de a citi, care transformă cititul într-o nevoie profundă și continuă, este bună pentru el.

ORNEA

M-am trezit toată viața citind pentru că, probabil, nu am putut altfel. Acesta mi-a fost rostul și menirea.

DERRIDA

❖ Pentru a veni pe lume nu te poți naște decât abordând cartea, după cum nu poți muri decât eșuând în raza cărții.

MANOLESCU

❖ La ce sunt bune cărțile? Îmi vine să răspund: la totul și la nimic. Poți trăi foarte bine fără să citești. Milioane de oameni n-au deschis niciodată o carte. A vrea să le explici ce pierd e totuna cu a explica unui surd frumusețea muzicii lui Mozart. În ce mă privește, mă număr printre cei care nu pot trăi fără cărți. Sunt un vicios al lecturii.

❖ Am nevoie să citesc așa cum am nevoie să mănânc și să beau. Hrana pe care mi-o oferă lectura îmi este la fel de indispensabilă ca și acea materială. Resimt fiecare zi fără o carte ca pe o zi pierdută.

KEILLOR

❖ O carte este un dar pe care îl poți deschide iar și iar.

CREECH

❖ O bibliotecă este o ușă spre numeroase vieți.

O'ROURKE

❖ Întotdeauna să citești cărți care te vor face să arăți bine dacă mori în mijlocul lecturii.

SAVATER

❖ Lectura este o formă a fericirii.

RUSHDIE

❖ O carte este o versiune a lumii.

WINFREY

❖ Cărțile au fost pașaportul meu către libertate. Am învățat să citesc la vârsta de trei ani și curând am descoperit că există o lume întreagă de cucerit care se întinde dincolo de ferma noastră din Mississippi.

MEYER

❖ Nu există cărți pentru copii și cărți pentru adulți – există doar cărți bune și cărți rele. Toată lumea ar trebui să le citească pe cele bune.

BĂCIUȚ

ÎNCHINARE

Sărut dreapta
celui ce deschide cartea,

sărut stânga
celui ce-a învins nătânga
lene de a fi;

le sărut pe amândouă,
care au pe unghii rouă
de pe filele de carte
care au trecut prin moarte
și re-nvie-n fiecare
ochi din margine de zare.

Le sărut pe amândouă:
Sărut stânga, sărut dreapta
care țin drept cruce cartea.

Chișinău, 2 octombrie 2009

❖ „O carte necitită e o carte tristă”.

DESPRE BIBLIOTECĂ

INSCRIȚIE PE FRONTISPICIUL BIBLIOTECII DIN TEBA

❖ Comoara leacurilor sufletești

INSCRIȚIE PE FRONTISPICIUL UNEI BIBLIOTECI GERMANE

❖ Leacurile sufletului

INSCRIȚIE PE FRONTISPICIUL BIBLIOTECILOR POPULARE DIN AMERICA

❖ Aici morții sunt vii; ei vorbesc cu noi

OXENSTIERNA

❖ O bibliotecă vastă și bine înzestrată este de multe ori o firmă bună la cârciuma rea și mulțimea cărților este o bogată mărturie despre ignoranța bibliotecarului.

COMENIUS

❖ Sunt luați drept învățați și posesorii unei biblioteci frumoase

LA BRUYERE

❖ Dar când, vorbind despre cărți, mai spune că din ele înveți mai mult decât din călătorii și când îmi dă de înțeles că are o bibliotecă, îmi exprim dorința de a o vedea. Mă duc la omul acesta. Mă primește într-o casă în care, de la scară, mi se face rău din pricina damfului de marochiu negru în care îi sunt îmbrăcate toate cărțile. Zadarnic îmi țipă în urechi, ca să mă readucă în fire, că sunt aurite pe

cotor, împodobite cu reliefuri de aur și reprezintă ediții de lux; zadarnic mi le înșiră, una după alta pe cele mai bune, zadarnic îmi spune că sala e ticsită de ele, cu excepția câtorva locuri, pictate în așa fel încât să pară cărți adevărate, rânduite pe niște policioare, care amăgesc privirile; zadarnic îmi mai spune că dânsul nu citește niciodată și că nu pune piciorul în încăperea aceasta, dar că va intra în ea numai de hatârul meu; îi mulțumesc pentru bunăvoință și nici eu nu țin, cum nu ține nici dânsul, să-i vizitez tăbăcăria pe care o numește el bibliotecă.

VOLTAIRE

❖ Folosul unei biblioteci mari este că ea sperie pe cel care o privește.

STERNE

❖ În lume sunteți expuși toanelor celui dintâi venit; într-o bibliotecă geniul însuși este supus toanelor noastre.

ARANKA

❖ Dacă vrem să înființăm ateliere literare și laboratoare științifice în țara noastră, este necesar să clădim biblioteci: case ademenitoare cu cărți.

CARLYLE

❖ Adevărata universitate din zilele noastre este o culegere de cărți. Cărțile sunt și biserica noastră.

VÖRÖSMARTY

❖ Bibliotecă te numești, heraldica națiilor!
Dar unde-i cartea care ne duce spre țel?
Unde-i bucuria cea mare?
Pătit-a lumea înainte prin carte?

EMERSON

❖ V-ați gândit bine, ce adăpostiți în mica și aleasa bibliotecă a voastră? Tot ceea ce țările civilizate, în lungul miilor de ani, au dat mai învățat și mai distins între oameni, fructul studiilor lor și al înțelepciunii lor este pus la îndemâna voastră acolo, în cea mai minunată ordine. Dacă ați fi vrut să surprindeți în intimitatea lor pe acești oameni, neprimitori și singuratici, eticheta i-ar fi ascuns în fața curiozității voastre. Cu toate acestea gândurile lor, pe cari nu le-au împărtășit nici chiar prietenilor lor celor mai buni, sunt scrise în cuvinte clare, după dorința noastră, pe seama noastră, cari le suntem străini și cari trăim în alt veac.

HUGO

❖ Nu mai există manuscrise, nu mai există cărți, tiparul ucide biblioteca.

CIPARIU

❖ ... inventul lui Gutemberg inundă astăzi lumea de cărți, așa încât astăzi nu mai suntem constrânși a vinde o moșie, pentru ca să cumpărăm un *Livioiu*, ca înainte cu vreo patru-cinci secli.

Așa bibliotecile, cari mai de mult erau atât de rare și atât de scumpe, vor să devină atât de multe și atât de colosale, încât nu vor să mai afle loc, unde să converseze, nici diletanți care să le despulbereze.

În vechime, o bibliotecă era o raritate, pentru că, cărțile se scriau cu mâna, și dacă se scriau frumos și corect, se cumpărau cu mult mai scump decât edițiunile stereotipe ale lui TEUBNER și TAUCHNITZ din Leipzig, care vând volumele clasicilor cu groșița. În vechime bibliotecile erau un lux, care numai regilor era cu putință a-l avea, când regii Pergamului se întreceau cu regii Egiptului, care să aibă biblioteci mai mari, mai rare, mai scumpe și mai frumoase. Rivalitatea era mare.

Regii Egiptului opriră exportarea papirusului, pentru ca regii Pergamului să nu aibă pe ce să-și scrie cărțile bibliotecii lor; iar regii Pergamului ascuseră modalitatea inventată de industrialii locali, cum se preparează hârtia pergamenă, care era mai frumoasă și mai durabilă decât papura egipteană.

LUBBOCK

❖ E ceva să ai o bibliotecă, însă e și mai mult să te servești de ea cu înțelepciune.

❖ O bibliotecă este un ținut vrăjit, un palat cu desfătări, un post în care te poți adăposti împotriva furtunilor. Bogații și săracii pot deopotrivă să se folosească de aceasta.

❖ Oricine va avea cheia de aur care deschide ușa tăcută a bibliotecilor, va putea găsi cu ele încurajare și mângâiere, odihnă și fericire.

HAȘDEU

❖ Fără a avea o însemnătate politică, fără a lua parte la formarea cetățenilor activi ai statului, biblioteca publică este nulă.

DE AMICIS

❖ Soarta atâtor oameni a atârnat de faptul dacă în casa părinților lor era sau nu o bibliotecă.

TURATI

❖ Biblioteca e numai acolo unde se dă viață cărții.

DAUDET

❖ Câți oameni nu sunt, pe bibliotecă cărora s-ar putea scrie: „Numai pentru uz extern”, ca pe fiolele de la farmacie.

BIRREL

❖ Bibliotecile nu se fac, ele cresc.

A.C. POPOVICI

❖ O bibliotecă poporală are – într-o privință – o mult mai mare importanță decât școala întregă, care fără cea dintâi e tot așa fără spor și fără folos ca bunăoară o moară fără producție de măcinat. E concludent dar, că trebuie să ne îngrijim, ca pe lângă fiecare școală de popor să punem noi temelia

unui magazin de cărți sau bibliotecă publică în sat pusă la dispoziția fiecărui țăran.

COȘBUC

❖ Bibliotecile populare, apoi șezătorile sătești, școlile de adulți și cercurile culturale au să îndrepteze și starea asta. Așa sperăm, căci sunt încercări. Ele, pentru cunoștințele absolvenților, vor fi nu numai un capac care să împiedice evaporarea, ci și o alimentare continuă a lor.

GIDE

❖ Cu neputință să găsesc, în biblioteca mea, cărțile de care am urgentă nevoie.

HODOȘ

❖ Nu există om cult, în adevăratul înțeles al cuvântului, care să nu-și dea seama de însemnătatea pe care o au bibliotecile publice, nu numai pentru progresul științific în genere, ci și pentru educațiunea morală și intelectuală a unui popor. Și prin biblioteci publice nu trebuie a se înțelege numai bibliotecile savante, adică acele cari sunt alipite pe lângă universități sau pe lângă societățile științifice, ci toate bibliotecile începând cu cele pomenite și până la modestele cabinete de lectură și depozite de cărți.

LENIN

❖ Biblioteca este prietenul și ajutorul cititorului.

IBRĂILEANU

❖ În orice bibliotecă, scriitorii în viață alcătuiesc o minoritate infimă; marii cititori stau toată viața de vorbă cu morții.

TZIGARA-SAMURCAȘ

❖ În biblioteci se păstrează neîntrerupt firul ce l-a depănat mintea omenească din vremurile cele mai îndepărtate, consemnând pas cu pas progresele succesive, care ne-au adus la gradul de cultură de care ne bucurăm a fi.

FOSDICK

❖ Viața este o bibliotecă aparținând unui autor. Are câteva cărți scrise de el însuși, dar cele mai multe dintre ele sunt scrise pentru el.

ARGHEZI

❖ Carte lângă carte, în rafturi și vrafurile de rafturi constituiesc în casă o comoară și o frumusețe.

DUHAMEL

❖ O bibliotecă este mai întâi o culegere de rețete și de metode. O bibliotecă este locul cu adevărat vrednic de respect, în care oamenii își păstrează istoria experiențelor, a dibuirilor, a descoperirilor și a proiectelor lor... Cărțile cuprind când rețetele necesare fabricării unei locomotive, când rețetele vieții cotidiene, ale minții, ale inimii...

LE CORBUSIER

❖ Căutarea adevărului în bibliotecă. În cărți.
Cărțile sunt nenumărate; unde este începutul?
Aceste ore de bibliotecă în care urmărești, în cărți
adevărul! Și deodată, cazi într-un gol. E noapte, nu
mai înțelegi nimic.

AUREL FILIMON

❖ Bibliotecile ca manifestări sunt produse ale
unor profunde necesități culturale ale popoarelor
de elită care la rândul lor constituie cele mai
puternice și indispensabile instrumente pentru
înaintarea și răspândirea culturii, care la rândul ei a
dat dovadă că temelia de existență a unui neam și
țară este nu numai prosperitatea economică, ci și
lumina pe care o dă cultura... Biblioteca este școala
vieții care ne învață nu pentru notă sau certificat, ci
pentru nevoile imperioase ale existenței și
misiunea pe care o avem ca individ în societate.

VIANU

❖ Oriunde se găsește [...] un grup omenesc
organizat în vederea uneia din formele muncii, a
muncii de învățare sau de producție, se află și
patrimoniul de cărți sau de publicații, menit să
sprijine și să îndrumeze, să aducă lumina și
desfătarea cărții, muncii întregii națiuni.

Dar chiar pentru acei care nu vin ca mentori ai unei
comunități de muncă, pentru acei datori să dea o
întrebuințare mai înaltă timpului lor liber, o
bibliotecă li se pune totdeauna la dispoziție,

împreună cu bibliotecarul care este un îndrumător și cu spațiul îngrijit și armonios, unde oricine poate afla locul odihnei și instrucției sale.

BORGES

❖ Eu mi-am imaginat întotdeauna Paradisul sub forma unei biblioteci, alte persoane consideră că ar fi o grădină, alții și-l pot închipui ca un palat, eu l-am imaginat întotdeauna ca o bibliotecă și aici mă aflam eu...

CĂLINESCU

❖ Profesorul te învață un mod de a descuia biblioteca și a descifra.

ELIADE

❖ Toți acei ce au acces la o bibliotecă, la cărți, sunt niște inși mai buni decât alții, mai fortificați, iar durerile îi ating mai puțin și nefericirile trec mai repede.

SEBASTIAN

❖ O bibliotecă pentru copii are greaua sarcină de a fi instructivă, fără să fie școlărească. Ea trebuie să poată însufleți primii pași în cultură, evitând acel oribil spirit didactic, ce usucă lecturile școlare.

BARANGA

❖ Bibliotecile cu rafturile lor sunt o mărturie elocventă, comenzile de carte o probă. Din „obiect” de lux cartea s-a transformat într-unul de

necesitate, ca semn al unor vremuri și al unei orânduiri care a pus cultura pe agenda urgenței sale imediate. La lumina acestor realități, oricând și de oricine controlabile, sarcinile celor ce veghează la circulația slovei încrustată în pagină, sporesc.

❖ Bibliotecarii – această nobilă breaslă de intermediari ai înțelepciunii tipărite – au astăzi în foarte multe locuri reprezentanți merituoși și vrednici de stimă.

FELEA

❖ Pupitrele fișierelor se uită la mine cu ochi albi,
Ochi mici și buni.

Liniște ca în adâncul unei mări

(Și chipul zărit în apele geamului

îmi spune că – de astă dată – comparația e bună).

Apoi o foaie întoarsă, un scârțâit de scaun,

O respirație zgomotoasă

Alungă farmecul submarin

Și mă aduce pe pământ,

Lângă cărți.

- Plăcută tovărășie! Ce bine vorbesc

Despre toate câte te interesează;

Discrete,

Singure,

Completându-se una pe alta cu bunăvoință,

Având acel dar neprețuit

De-a te învăța calmul, răbdarea,

Și de-a face ca privirea ta

Să vadă până la stele,

Și mult mai departe.

ROWAN

❖ Biblioteca este templul învățaturii, iar învățătura a eliberat mai mulți oameni decât toate războaiele din istorie.

BUTULESCU

❖ Cei mai diferiți clienți ai bibliotecilor publice sunt scriitorii. Ei se urcă pe rafturi și vor să rămână acolo definitiv, în spatele unor coperte colorate.

DESPRE LECTURĂ

PAPIRUS EGIPTEAN

❖ Nu există, într-adevăr, decât o singură fericire pe lumea aceasta: aceea de a aduna cu drag cărți în timpul zilei și a le citi în timpul nopții.

PLATON

❖ Învățații sunt aceia care au citit grămezi de cărți; cugetătorii, geniile, luminătorii lumii și îndrumătorii neamului omenesc sunt cei ce-au citit nemijlocit în cartea lumii.

ARISTOTEL

❖ Cam patru sunt lucrurile cu ajutorul cărora oamenii obișnuiesc să facă educație: știința de carte, gimnastica, muzica și desenul.

SENECA

❖ Voiești ca cititul să-ți lase impresii trainice? Mărginește-te la un mic număr de autori, însuflețeți de multă înțelepciune și hrănește-te din ființa lor. Mulțimea cărților împrăștie puterile spiritului.

❖ Vezi ca nu cumva cititul multor autori și a tot felul de cărți să aibă ceva nehotărât și nestabil.

❖ Tot ce citim, să nu lăsăm să rămână întocmai, ca să nu fie străin; să asimilăm cele citite; altfel vor intra în memorie, (dar) nu în minte.

❖ Se cuvine să orânduim și să facem un întreg din ceea ce am cules prin citire. Să facem ca albinele care zboară înapoi și încolo, căutându-și hrana în florile ce pot da miere și care în urmă așează și orânduiesc în fagure tot ce au cules.

- ❖ Lectura hrănește spiritul și-l învionează, când e obosit de studiu, dar tot prin studiu.
- ❖ Citește totdeauna (autorii) excelenți, și dacă uneori vei voi să te îndrepti spre alții, reîntoarce-te la cei de mai înainte.

MARTIAL

- ❖ Citește acea carte despre care viața poate spune: „Îmi aparține”.

PLUTARH

- ❖ A citi scrieri înțelepte (frumoase) numai pentru a le admira stilul înseamnă ca și cum te-ai opri doar la culoarea și la mirosul plantelor folositoare și a nu da atenție sau a nu cunoaște puterea lor beneficătoare.

PLINIUS CEL TÂNĂR

- ❖ Mult, dar nu multe.

(*Multum, non multa* – Răspunde maximei *non multum, sed multa*, rezumată din Quintilianus. Plinius precizează că pentru formarea spiritului este recomandată multă lectură, dar nu lectura risipită a tot felul de cărți.)

DANTE

- ❖ Oprește-aici, creștine, acum citirea și ce-ai gustat în sinea ta despică, de vrei ca să-ți tihnească mulțumirea. Ți-am dat bucate: singur le duminică de-acum, căci eu sunt prins de truda care

mă face scrib și mintea mi-o furnică.

PETRARCA

❖ Nu mă crede lipsit de toate slăbiciunile omenești. O poftă nesătulă mă stăpânește și, până azi, n-am putut și nici n-am vrut să-i rezist. Vrei să știi felul răului de care sufăr? Nu pot să mă satur de cărți! Am cărți destule, poate mai multe decât îmi trebuie. Dar se întâmplă cu cărțile ca și cu atâtea alte lucruri, că râvna de a le dobândi, este și un prieten al cupidității. Când este vorba de cărți, prietenul acesta se înfinge mai adânc. Aurul, argintul, giuvaerurile, purpura veșmintelor, marmora biruințelor, câmpiile bogate în roade, caii bine echipați și atâtea altele produc numai o plăcere superficială, care nu ne grăiește adânc. Cărțile însă ne desfătează până-n măduva oaselor. Grăiesc cu noi; ne dau sfaturi. Se unesc cu noi prin legăturile unei familiarități vii și pătrunzătoare. O carte nu se mulțumește să se strecoare în intimitatea cititorului său; orice carte creează dorința unei alteia. Iată ce pot spune pentru a-mi scuza vițiul și pentru a-mi mângâia confrății. Dacă mă iubești, deci, încredințează, rogu-te, prietenilor tăi siguri și învățați următoarea misiune: fă-i să parcurgă Toscana, să cerceteze dulapurile călugărilor sau ale altor oameni studioși și să vadă dacă nu pot scoate ceva de-acolo, pentru a stinge setea mea sau pentru a o aprinde.

CHAUCER

❖ Cât despre mine, în slaba măsură a puterilor mele,

Mă desfățez citind cărți

Și le dau credința mea, și plină de încredere;

Și în inima mea le răsfrâng.

Atât de cordial, că nu e petrecere

Care să mă facă să-mi părăsesc cărțile.

Afară numai, desigur, când luna Mai

Sosește și aud păsările cântând

Și florile încep să crească

Atunci, adio cărțile și zelul meu.

LEONARDO DA VINCI

❖ Nu se cheamă bogăție ceea ce se pierde. Numai comoara minții, a sufletului tău, câștigată prin citirile tale, este adevărata bogăție, căci ea nu se pierde, nu se prăpădește niciodată.

MONTAIGNE

❖ Și dacă sunt om oarecum citit, nu-s om să țin minte.

❖ Greutățile întâlnite la citire nu mă fac să-mi rod unghiile: le las baltă, după ce le-am răscolit o dată sau de două ori.

BACON

❖ Cititul îl face pe om deplin; vorbirea îl face prompt; iar scrisul îl face exact.

QUEVEDO

❖ Nerecunoscătorului și necunoscutului cititor

Ești atât de pervers încât nici n-am izbutit să te îndatorez chemându-te credincios, binevoitor și bun în celelalte scrieri, pentru ca să nu mă prigonești; iar acum, dezamăgit, vreau să vorbesc limpede cu tine.

Aceasta este scrierea despre infern; și să nu încerci să-mi dovedești că sunt hulitor pentru că îi vorbesc de rău pe cei care se află în el, căci nu e cu putință să se afle acolo nici unul care să fie bun. Dacă scrierea mea ți se pare prea lungă, în puterea ta stă să iei din infern atâta cât îți ajunge ție și să taci din gură. Iar dacă ceva nu ți se va părea așa cum trebuie, ori ascunde cu pioșenie totul, ori, învățat cum ești, adu-i îndreptările de cuviință; căci al oamenilor este păcatul, precum al fiarelor și al sclavilor împăratul cu înfierarea. Dacă scrierea mea e obscură, e pentru că niciodată infernul n-a fost senin; dacă e tristă și melancolică, este pentru că eu n-am fâgăduit râsete. Te rog, doar, cititorule, ba chiar te conjur prin toate prologurile mele, să nu încurci pricinile și să nu jignești cu răutate zelul meu bine intenționat, căci întâi de toate eu păstrez cuvenita bunăcuviință față de oameni, biciuind numai viciile; cârtesc împotriva necuviințelor și a nemăsurii unor dregători, fără a mă atinge de neprihana dregătoriilor; la sfârșit, dacă scrierea îți va plăcea, vei petrece de minune, iar dacă nu, n-are nici o însemnătate; căci mie nici tu, nici scrierea, nu-mi dați nimic.

DESCARTES

❖ Trebuie citite scrierile celor mai vechi, deoarece lectura lor ne dă avantajul imens de a putea folosi lucrările atâtor oameni, fie pentru a cunoaște acele lucrări care au fost ingenios descoperite altădată, fie pentru a ști, de asemenea, ce mai rămâne de descoperit de acum încolo.

❖ Lectura este o strălucită conversație cu cele mai alese spirite ale trecutului.

❖ Dacă citești toate cărțile bune este ca și cum ai discuta cu cei mai de seamă oameni ai secolelor trecute.

LA ROCHEFOUCAULD

❖ Rog pe cititor să nu-și lase dusă mintea de cea dintâi pornire a inimii și, dacă îi este cu putință, să poruncească amorului său propriu să nu se amestece în judecata pe care o va face... Tot ce are cititorul mai bun de făcut este să se convingă din prima clipă că nici una din aceste Maxime nu-l privește personal și că el este singurul om exceptat deși ele par a fi generale.

❖ Îmi place să citesc, îndeosebi acele cărți care formează spiritul și întăresc sufletul. Mă bucur mai ales când pot împărtăși această bucurie cu o ființă plină de duh; căci împreună fiind, faci în fiecare clipă reflecții asupra celor citite și acestea alcătuiesc, la rândul lor, o convorbire dintre cele mai plăcute și folositoare.

❖ Este mai necesar să se studieze oamenii decât cărțile.

PASCAL

❖ Două infinituri, locul de mijloc. Când citești prea repede ori prea încet nu înțelegi nimic.

BARROW

❖ Acela care studiază, care citește, care gândește poate să se desfășoare în chip inocent și vesel, să petreacă în orice timp și orice situație s-ar găsi.

COSTIN

❖ ...Cinstite și iubite cititorule, să-ți dăruiască, după aceste cumplite vremi a anilor noștri, cândva și mai slobode veacuri, între care, pre lângă alte trebi, să aibă vreme și cu cetitul cărților a face iscusită zăbavă.

❖ ...Cetind, trebuie să citești și al doilea și al treilea rând și așa vei înțelege dulceața, mai vârtos să înțelegi ce citești, că a citi și a nu înțelege este a vântura vântul sau a fierbe apa...

MALEBRANCHE

❖ E de folos să citești, dar numai când cugeți asupra ceea ce citești.

LA BRUYÈRE

❖ Proștii citesc o carte și nu pricep o iotă. Oamenii de rând cred c-o înțeleg perfect. Mințile alese n-o înțeleg uneori în întregime: găsesc obscur ce este obscur, cum găsesc clar ce este clar. Fanfaronii țin neapărat să găsească obscur ceea ce

nu e câtuși de puțin și să nu înțeleagă ceea ce este foarte lesne de înțeles.

❖ Ești tot atât de inventiv când te alegi cu ceva dintr-o carte proastă, cât ești de prost când o cumperi: a nu risca să dai uneori peste mari nerozi înseamnă a nu avea habar de gustul oamenilor din popor.

❖ Când cititul unei cărți vă înalță sufletul și vă inspiră sentimente nobile și puternice, nu mai căutați alte reguli, după care să judecați acea lucrare.

Doamna de LAMBERT

❖ Oamenii înțelepți nu îngrămădesc cunoștințe la întâmplare, ci le aleg.

❖ Un sfert de oră de cugetare dezvoltă și formează spiritul, mai mult decât cititul mult.

MISZTÓTFALUSI

❖ Chiar dacă la mai mult nu răzbești decât să citești scrierile în propria-ți limbă, tot ți-ai prilejuit un mare bine.

NECULCE

❖ Deci, fraților cititorilor, cu cât veți îndemna a ceti [...] cu atât știți a vă feri de primejdii și veți fi mai învățați a dare răspunsuri la sfaturi ori la taină, ori de știre, ori de voroave, la domni și la noroade de cinste.

CANTEMIR

❖ Nu dascălul carele în toate zilele în școală învață, ci acela ce împodobește viața ucenicilor cu vrednicii și învățături, fericit și la nume vestit este, și a fi se cade.

MONTESQUIEU

❖ N-a fost supărare pe care un ceas de lectură să nu mi-o fi risipit. De câte ori te simți nefericit și ai nevoie de uitarea necazurilor; când rănit de viață, dorești un suprem balsam; când sătul de banalitatea și inegalitatea mediului, aspiri la societate mai ales când vrei să te înduioșezi ori să râzi de nimicuri în tovărășia unui spirit plin de bunăvoință și de înțelegere atunci nu-l căuta departe, căci nu-l vei găsi. N-ai decât să întinzi mâna spre bibliotecă și să chemi către tine acest talisman: Cartea.

❖ Cetirea cărților a fost pentru mine leacul suveran împotriva dezgusturilor vieții. N-am avut niciodată un necaz pe care un ceas de cetire să nu mi-l fi risipit.

❖ Nu am văzut niciodată o problemă care să poată fi rezolvată cu o oră de citit.

MIKES

❖ Doamne, dă-mi o asemenea soție care să știe să scrie și să citească! Iar dacă o fi să nu le știe, m-aș încumeta eu s-o învăț chiar de ar avea doar mintea unei pisici.

VOLTAIRE

- ❖ Lectura celor mai buni poeți ai noștri valorează mai mult decât toate lecțiile.
- ❖ Îmi place o carte a cărei lectură îmi oferă o idee generală și plăcută despre caracterul, sentimentele și obiceiurile autorului.
- ❖ Lectura îți înalță sufletul și un prieten luminat îl mângâie.
- ❖ Acele versuri care nu-i învață pe oameni adevăruri noi și emoționante nu merită să fie citite.
- ❖ Majoritatea cititorilor preferă să se amuze în loc să se instruiască. Nimic mai obișnuit decât să citești sau să discuți fără folos.

FIELDING

- ❖ ...după părerea mea un poet are nevoie să citească foarte puțin, un critic și mai puțin, iar omul politic cel mai puțin dintre toți.

VAUVENARGUES

- ❖ Când nu înțelegem ceea ce citim, nu trebuie să ne încăpățânăm să înțelegem; trebuie, din contră, să lăsăm cartea; n-avem decât s-o reluăm în altă zi, sau la o altă oră, și o vom înțelege fără efort. Pătrunderea, la fel ca invenția sau ca orice alt talent omenesc, nu este o însușire de orice moment; nu suntem dispuși totdeauna să intrăm în spiritul altuia.

STERNE

- ❖ Digresiunile sunt incontestabil lumina soarelui; unele constituie viața, sufletul lecturii. Scoate-le de

exemplu, din această carte și poți tot atât de bine să arunci și cartea împreună cu ele.

WITHERSPOON

❖ Niciodată să nu termini o carte doar pentru că ai început-o.

KANT

❖ O lectură plăcută este tot așa de folositoare sănătății noastre, ca și exercițiile fizice corporale.

LESSING

❖ Bogăția de experiență străină agonisită din cărți, asta se cheamă condiție. Experiența proprie este înțelepciune. Cel mai mic capitol din aceasta e cu mult mai valoros decât milioane de experiențe de-ale altora.

LICHTEMBERG

❖ A citi mult face [pe unii] trufași și pedanți; a vedea multe te face înțelept, înțelegător și util.

❖ A ceti însemnează a gândi. – Nu poți gândi cu ușurință despre prea multe probleme, dar poți ceti despre prea multe. Cu cât mă gândesc la mai multe probleme, adecă cu cât încerc să le aduc în legătură cu experiențele mele și cu sistemul meu de gândire, cu atât câștig mai multă putere. Cu lectura este întors; mă lățesc, fără ca să prind putere.

HERDER

❖ În timpul nostru nimic nu poate educa sau strica atât de mult ca o lectură rău aleasă. O carte a

educat sau a stricat adesea pe câte un om pentru o epocă întreagă a vieții sale.

MICU

❖ Intră ajutorințele cele mai alese spre gățirea cunoștințai să numără auzirea, cetirea, cugetarea.

❖ Drept aceia înțelepciune este ca cele ce ai cetit sau le-ai auzit iarăși și iarăși să le atești ca icoanele lor mai tare să-ți să închipuiască.

❖ Cetește cărțile oamenilor celor bine învățați, carii bine cum trebuie cu bun rând și cu bună urmare au arătat legătura și unirea care au lucrurile unul cu altul. Așa pre încât vei dobândi avut a arăta cele ce zici și cum să unesc și sunt legate întră sine lucrurile și cum curge și urmează unul dintr-altul.

OBRADOVICI

❖ Nu la cârciumă duminica și în zile de sărbători, nu! Ci la svătuiri bune și înțelepte. Adunați-vă la un loc câte câțiva vecini, sau supt nescari copaci la umbră, pre iarbă verde, unul să vă cetească ceva, dar ceilalți ascultați; deci, de vi să urăște cetania, svătuiți-vă.

GOETHE

❖ De fapt, învățăm numai din cărți pe care nu le putem judeca. Autorul unei cărți pe care am putea-o judeca, ar trebui să învețe el de la noi.

❖ Am ajuns aproape de 80 ani, citesc mereu, dar tot nu pot spune că știu multe și nici că știu să citesc.

❖ Este o mare diferență dacă citesc de plăcere și pentru înviorare sau pentru a cunoaște și a mă instrui.

RADIȘCEV

❖ Cititorule, am uitat să-ți spun de darul pe care l-am căpătat de la criticul parnasian cu care am luat masa, la hanul din T... Omul se vede că și-a încercat forțele în multe direcții. Întrucât încercările fostau încununuate de succes, rămâne să judeci tu dacă vrei. Să-mi spui și mie pe urmă la ureche ce părere ai. Dacă lectura te va îmbia la somn, lasă cartea și dormi. Păstrează-o pentru caz de insomnie.

SCHOPENHAUER

❖ Când citim, un altul cugetă pentru noi. Reîncepem mersul interior al spiritului său, ca școlarul care face cu condeiu, pentru a învăța să scrie, semnele pe care profesorul le-a tras cu creionul.

De aici vine grozava ușurare ce ne-o dă citirea, când ea precurmă ocupațiunea propriilor noastre cugetări; capul nostru nu mai este atunci decât o piață publică în care se adună ideile străine.

De aici vine iarăși că acela care citește toată ziua și nu se odihnește decât prin inerție, pierde încetul cu încetul facultatea de a cugeta prin sine însuși, după cum un om care călărește prea mult, pierde obiceiul de a umbla.

Acesta este cazul mai multor învățați, pe care citirea i-a prostit.

Herodot povestește că Xerxe a plâns pierderea armatei sale înecate, observând în același timp că, peste o sută de ani, nici unul dintre oamenii săi n-ar mai fi fost în viață. Cine ar putea să nu plângă, văzând niște cataloage voluminoase, din care toate cărțile, peste zece ani, vor fi moarte și îngropate.

❖ A citi înseamnă a gândi cu un cap străin în locul celui propriu.

❖ Cititul este un simplu surogat al gândirii proprii.

FICHTE

❖ Citiți încet; recitiți și mai încet!

NIEBUHR

❖ Lăsați cetirea împestrită. Zeul vântului Eol, a lăsat să sufle numai un vânt, acela care duce pe Ulise la țintă, pe celelalte le-a legat.

GOLESCU

❖ Adunând binele care din citiri de cărți bune și folositoare, care din călătorii, care din întâlniri și adunări cu oamenii de neamuri luminate să-l împărtășim compatrioților noștri și să-l sădim în pământul nostru, spre rodire înmulțită.

DIESTERWEG

❖ Chipul cum știu ceti copiii într-o școală, arată un mijloc de a judeca despre starea generală a

școlii. Cititul e o dibăcie în legătură cu viața intelectuală a școlii.

HERSCHEL

❖ Dacă mi-ar fi îngăduit să aleg o pasiune care să mă susțină în toate împrejurările vieții și, care să fie pentru mine un izvor nesecat de fericire, o protecție contra relelor existenței și contra răutății oamenilor, - aș alege pasiunea cetitului. Un om cu astfel de gust e contimporanul tuturor veacurilor și poate deveni cetățeanul tuturor raselor. Pentru el a fost creată lumea.

❖ A avea gustul cetirii înseamnă să te amesteci în cea mai luminată și mai aleasă societate din toate epocile, să devii cetățeanul tuturor țărilor din lume, contemporan al oricărui secol, să crezi în sfârșit că lumea e creată numai pentru tine.

CARLYLE

❖ Toți suntem poeți când citim bine o poezie.

DE VIGNI

❖ Nu mai pot să citesc decât cărțile care mă îndeamnă să lucrez. Peste celelalte, gândurile mele lunecă așa cum lunecă plugul pe marmură.

MICHELET

❖ Puțin citit, dar cărți bune și puternice, care să lase urme.

PUȘKIN

❖ Lectura, iată învățătura cea mai bună.

MACAULAY

❖ De-aș fi cel mai mare rege pe pământ, de-aș avea palate și grădini, mese și vinuri, trăsuri și haine scumpe și sute de servitori, dar cu condiția să nu am niciodată cărți de citit, n-aș vrea să fiu rege. Mai bine aș vrea să fiu sărac într-o cocioabă cu o grămadă de cărți alături, decât rege căruia să nu-i placă să citească.

HUGO

❖ A învăța pe altul să citească înseamnă să aprinzi focul, orice literă silabisită scânteiază.

EMERSON

❖ Remarcabil este caracterul plăcerii pe care ne-o oferă cele mai bune cărți. Ele ne sădesc convingerea că nu există deosebire între ceea ce a scris natura și ceea ce citim.

❖ Poți cunoaște un om după cărțile care le citește.

NEGRUZZI

❖ Cel ce scrie fără de chibzuință și cel ce cetește fără să înțeleagă pierd zadarnic o mare parte din viața lor.

ALEXANDRESCU

❖ A putea lucra întocmai deocamdată socotesc. Tot ce-mi place mă aprinde, și-n mitul ce citesc.

DICKENS

❖ Sunt adânc convins că omul în măsura în care își oprește știința și cunoștința, în aceeași măsură se întoarce mai plin de curaj și mai încrezător la izvorul adevărat al științei și numai atunci pricepe deplin și pune la inimă legea sfântă: „Pe pământ pace și iubire între oameni”.

HERZEN

❖ Prin lectură omul supraviețuiește vremurilor.

BARÎTIU

❖ Scopul cetirii cărților trebuie să fie ca să ne facem cunoscute ideile și lucrurile ce ni le împărtășesc nouă alți oameni în scris; aceste căutăm noi să le cunoaștem atunci când încă puterile de a cugeta în sufletul nostru nu sunt dezvoltate, ca să ne putem singuri înmulți ideile și cunoștințele. De aceasta are trebuință fieșcare om; pentru că nimeni nu să naște învățat și înțelept. Ideile streine dau prilej și bold ca să plăsmuim și noi alte idei nouă. Însă, cât se coace tânăra noastră minte mai mult, încât să poată și de sine ceva cugeta, atunci învățătura, atât prin cetire cât și prin conversație câștigată, trebuie să fie supusă la tribunalul minții sale, adică: acele citite sau auzite suntem datori să le și judecăm noi înșine.

VEUILLOT

❖ Tu nu-ți poți imagina cu câtă frenezie răsfoiesc eu acele cărți. Eu rămân acolo, înaintea șatrelor, cu picioarele împlântate, având cărți în buzunare, cărți

sub brațul drept, cărți sub brațul stâng, cărți în ambele mâini și încă ce cărți!... Sunt pe cari le iau pentru numele editorului, altele pentru formatul lor, altele pentru hârtia lor, altele pentru murdăria lor... Mă reîntorc acasă cu sarcina acestor orori pe cari nu știu unde să le vâș și cari stau la înălțime de trei picioare în mijlocul camerei mele. Eu contemp lu acest spectacol cu rușine și reîncep a doua zi.

MACÉ

❖ La ce va sluji poporului să știe să cetească, dacă n-are nimic de cetit. Biblioteca populară este complimentul școlii primare. Școala dă numai cheia, iar biblioteca e casa. Să ai cheia fără casă, nu se poate zice că ai unde locui.

ARANY JÁNOS

❖ Dintru început copilul e credul, mai târziu judecă, începe să gândească, alege binele de rău, separă neghina de grâu. Spunem că devine copt la minte. Credeți-mă, dragi prieteni, că și mintea omului matur se coace prin lectură.

MARX

❖ Presa este modul cel mai general al indivizilor de a-și face cunoscută exigența spirituală. Ea nu cunoaște prestigiul persoanei ci numai pe acela al inteligenței. După cum omul învață să scrie și să citească trebuie să aibă și dreptul să scrie și să citească.

RUSKIN

❖ Cineva poate citi toate cărțile din British Museum (numai de-ai trăi atât) și să rămână totuși un om cu desăvârșire „neliterat”, fără carte, neînvățat; dar dacă citești zece pagini dintr-o carte bună, literă cu literă – pentru vecie poți fi un om învățat.

LOWELL

❖ Este curios cât de tiranic poate fi obiceiul de a citi.

FLAUBERT

❖ Citește mult dar nu multe cărți.

IBSEN

❖ Omul n-ar trebui să citească pentru ca să înghită de toate, ci mai curând să vadă de ceea ce are nevoie.

GONCOURT

❖ Oamenii care își șlefuiesc forma în veacul nostru nu sunt fericiți. Într-adevăr, văzând ostilitatea publicului față de stilul șlefuit, stilul tuturor operelor care au rămas, ai zice că publicul n-a citit niciodată o carte veche și că își închipuie de-a binelea că toate operele de imaginație au fost scrise de Al. Dumas, iar toată istoria – de domnul Thiers. *Publicul vrea să citească așa cum doarme,*

fără vreo osteneală, fără efort, și aversiunea lui pare a se schimba în frenezia ignoranței.

❖ Farmecul cărților lui Michelet stă în faptul că au aerul unei cărți scrise de mână. Nu au banalitatea, impersonalitatea tipăriturii; e parcă autograful unei gândiri.

❖ ... Cititorul trebuie să știe ce spun cuvintele...

❖ Se ridică în momentul de față o generație de cititori de cărți ai căror ochi nu cunosc decât negrul tipăriturii, o generație de oameni mărunți, fără pasiune, fără temperament, cu ochii închiși în fața femeilor, în fața florilor, a obiectelor de artă, a întregului frumos din natură și care cred că vor scrie cărți. Cărțile – cărțile de valoare – nu se fac decât sub influența tuturor emoțiilor produse de aspectele frumoase sau urâte ale pământului într-o fire exaltată. Ca să faci ceva bun în literatură, se cade ca toate simțurile să-ți fie ca niște ferestre larg deschise.

❖ Ah, de-aș putea să mai am zece ani de viață cu mintea neștirbită și niște ochi care să poată citi și privi!

TOLSTOI

❖ Nu-i necesar să citești totul; Trebuie să citești numai aceea ce răspunde întrebărilor născute în inima ta.

LUBBOCK

❖ Nu se poate să citești un ceas o carte frumoasă și bună, fără să fii mai fericit și mai bun.

❖ E bine să studiezi profund un subiect, adică lectură din anumite cărți pentru a te specializa într-o direcție și lectura din alte cărți pentru a-ți forma o cultură generală. E necesar ca progresul în cele două direcții să se facă paralel și concomitent.

TWAIN

❖ O operă clasică este o carte pe care toată lumea dorește să o fi citit, dar pe care nimeni nu vrea să o citească.

CARDUCCI

❖ Cititul este cel mai greu dintre studiile și exercițiile inteligenței, cu toate că, și tocmai pentru că este studiul și exercițiul cel dintâi; este greu și trudnic chiar pentru mințile copiilor care abia se deschid și se lasă plăsmuite ca ceara în mâinile celor ce-i formează; iar acestora, copiilor, se tinde să li se dea învățătura, nu știm dacă cu folos, nu atât prin predare, ci prin joacă, aproape ca o distracție plăcută; voi însă, cititul l-ați cucerit cu sudoarea frunții voastre mature. Da, fruntea voastră, obișnuită cu căldura fierbinte a soarelui și cu vremuirea iernii, s-a brăzdat de-o nobilă sudoare sub povara frământării noi a științei ce trudnic se zămislește în creier; iar mâna înăsprită și bătătorită de sfintele unelte ale muncii a tremurat de-o nobilă emoție, urmărind în cartea de citire biruințele și

cuceririle pe care ochiul și mintea continuau a le dobândi, însușindu-și cuvinte și idei noi.

CREANGĂ

❖ ... cartea îți aduce și oarecare mângâiere. Eu să nu fi știut a ceti, de mult aș fi înnebunit, câte am avut pe capul meu... Din cărți culegi multă înțelepciune și, la drept vorbind, nu ești o vacă de muls pentru fiecare.

❖ Dacă toată lumea ar învăța carte, n-ar mai avea cine să ne tragă ciubotele.

PISAREV

❖ Există multe cărți bune pe lume, dar ele sunt folositoare numai pentru cei care știu să le citească, știința de a citi cărțile bune nu este echivalentă cu cunoașterea alfabetului.

MAIORESCU

❖ Cu știință sau pe nesimțite, ne-am însușit o parte din comoara agonisită de premergătorii noștri, și modul de a vedea lumea este pentru mulți din noi de-a dreptul format, pentru unii cel puțin întărit, pentru toți întrucâtva modificat prin colaborarea tainică a autorilor citați.

❖ Toți căutăm să ne întregim mărginita cugetare și experiență prin cugetarea și experiența altora.

FAGUET

❖ E plăcut să citești; câteodată, e și mai plăcut să recitești.

❖ Oamenii făuresc mult la noi; vorbesc mult, dar nu spun nimic; în timpul acesta ar fi putut citi o carte pe zi, pe când așa abia citesc una pe an.

❖ Precipitarea în lectură e o formă a lenii, nu a hărniciei.

❖ Avem înțelegerea desăvârșită a unei cărți când persoana se triplează: Să fim în același timp și autorul și cititorul și criticul.

SLAVICI

❖ Citește, iubite amice, cărțile [...] și vei vedea că numai ceea ce am greșit am zis de la mine.

Fă așa cum te povățuiesc ele, totdeauna cu toată inima ceea ce faci, și viața ta va fi plină de veselie, lumea ta plină de lumină.

OSLER

❖ Este mai ușor să cumperi o carte decât să o citești și mai ușor s-o citești decât s-o înțelegi.

EMINESCU

❖ Citește! Citind mereu, creierul tău va deveni un laborator de idei și imagini, din care vei întocmi înțelesul și filosofia vieții.

CARAGIALE

❖ Pentru un român care știe citi, cel mai greu lucru e să nu scrie.

DOUMER

❖ A citi e un bine în sine, cu orice fel de lectură ne-am ocupa, înlăturând bineînțeles, publicațiile

nesănătoase și necurate pe care puțină judecată și delicatețe le respinge cu severitate. Orice carte, chiar dacă n-are o valoare intrinsecă, are cel puțin meritul că ne face să cugetăm, și acest lucru este ceva. Aceasta ne ridică deasupra anumitor josnicii, anumitor neplăceri ale vieții care adesea ne asaltează și care e bine să nu ne atragă.

RENARD

- ❖ Cu cât citești mai mult, cu atât imiți mai puțin.
- ❖ - Eu sunt un om citit, domnule!
- Rău faceți. E o meserie proastă.

SMITH

- ❖ Cele trei reguli practice pe care le ofer sunt: 1. Să nu citești niciodată o carte mai nouă de un an. 2. Să nu citești niciodată altceva decât cărți frumoase. 3. Să nu citești niciodată decât ce-ți place.

GORKI

- ❖ Importanța educativă a literaturii beletristice este enormă deoarece ea acționează simultan asupra minții și simțurilor.
- ❖ Citind plângeam adesea; se vorbea atât de frumos despre oameni, îmi deveneau atât de dragi și de apropiați. Întocmai ca și păsările cele măiestre din povești, cărțile îmi cântau și îmi vorbeau ca unui întemnițat, ca prizonierului din turn. Ele îmi cântau viața atât de variată și bogată, aspirațiile atât de îndrăznețe ale omului spre bine și frumos. Și cu cât trecea timpul, inima mi se

umplea de un avânt tot mai sănătos și mai riguros. Fiecare carte era o mică treaptă pe care urcând-o mă ridicam de la starea de animal la cea de om, la imaginea unei vieți mai bune și care îmi trezea setea de viață. Supraîncărcat de cele citite mă simțeam ca un vas plin de elixir dătător de viață, care-i gata să se reverse.

❖ Am observat că în zilele cele mai obide și amărăciunii pe care mi le aducea viața, în zilele grele, pe care ea mi le-a dăruit din belșug, tocmai în zilele acelea se deșteaptă în mine cu mai multă dârzenie, perseverența în realizarea țelului. Aceasta o datorez cărților care ne înfățișează toate chinurile și torturile sufletului avântat al omului...

GIDE

❖ Tovarăș al singurătății tale, tinere ce mă vei citi cândva, ție îți scriu. Aș vrea să-ți tragi din scrierile mele putere, cutezanță și conștiință și dispreț pentru virtuțile false. Să nu aduci jertfe idolilor.

❖ Romanul presupune o anumită încetineală a mersului care să-i îngăduie cititorului să trăiască printre personaje și să se deprindă cu ele...

❖ Orice mare operă de artă e destul de greu accesibilă. Cititorul care o crede lesnicioasă n-a știut să pătrundă în miezul ei.

❖ ... Mai bine să-i spui cititorului: Citește-mă mai bine, recitește-mă; și pe urmă să treci la altceva.

❖ ... Lecturile sunt pentru mine izvoare de excesivă tulburare și, în același timp, îmi răscolesc

în cap toate ideile. Nici una nu domină, sau așa e multă vreme.

❖ Cei ce mă condamnă cel mai adesea nu mi-au citit cărțile și nu mă cunosc decât prin ceea ce au auzit că sunt...

❖ Îmi place scrierea aceasta a lui Montesquieu (Spiritul Legilor), care reține spiritul cititorului și îl silește să citească încet.

❖ Îmi place să citesc mergând. E ca un ecran imaterial pe care-l ridici între tine și viață: ecran fragil, neîncetat plesnit, pentru că, oricum, iei parte la animația străzii; dar o bucurie deosebită ți-o aduce dezacordul dintre real și imaginar.

MEHEDINȚI

❖ Acum o sută și ceva de ani, după ce căzuseră în amară strâmtoare din partea străinilor, danezii și-au înviorat sufletul, cetind și recitind vechile lor Saga. Tot astfel și noi, în cântece și proverbe, în colinde și basme, în cronici și legendele naționale, vom afla nu numai alinarea amărăciunilor prin care am trecut și trecem, dar și întărirea credinței în viitor.

PROUST

❖ Lectura îți stârnește curiozitatea dar nu-ți dă totul. Ea te lasă să mergi tu singur, dar numai dacă vrei, mai departe, pe drumul cunoașterii.

VALERY

❖ Facilitatea lecturii, a devenit o regulă în literatură de când cu domnia grabei generale și a gazetelor care provoacă și excită această dispoziție.

Toată lumea tinde astăzi să citească numai ceea ce toată lumea ar fi putut scrie. Și pentru că literatura vrea să-și delecteze omul sau să-l facă să-și treacă timpul, nu-i cereți vreo sfortare, nu invocați voința. Aici va triumfa părerea, poate naivă, că plăcerea și osteneala se exclud.

❖ Cred într-adevăr că părinții noștri au citit prea mult și că creierii noștri sunt făcuți dintr-o pastă cenușie de cărți...

IORGA

❖ Cărțile citite numai odată sunt ca acei cunoscuți cărora nu le întorci vizita.

❖ Citirea pune pe orice om în legătură cu atâția de aiurea și din alte vremi și ea dă puțința să stea de vorbă oricine și cu mințile cele mai înalte și cu sufletele cele mai calde ce au trecut pe pământ, lăsând urme care nu se vor șterge ușor.

E o șezătoare veșnică la care te îmbie cei mai meșteri vorbitori și cugetătorii cei mai adânci. E o minune că, și morți cum sunt unii de atâta vreme, poate vorbi cineva cu dâșii și acuma, ba încă fără nimic din sfiala de care, ei fiind vii, am fi cuprinși. Iar, dintre cei ce sunt în viață, numai prin cartea lor ușa li e veșnic deschisă pentru oricine le-ar răsări în prag.

Glasuri care nu se aud în afară, dar care, cum petreci rândurile cu ochii, răsună în adâncul ființei tale înseși.

Cărțile acestea, dacă te îmbie, nu le respinge, iar, dacă nu e cine s-o facă, tu însuși caută-le, oricât ar fi ele de departe?

❖ Tipărit nu înseamnă citit, și citit nu înseamnă lăudat.

❖ O carte pe care ai citit-o în adevăr este și opera ta.

❖ Mulți nu citesc pe un scriitor ca să... nu-și schimbe părerea pe care o au despre dânsul.

❖ Cititorul să zică la mântuirea cărții tale, nu: am citit o carte, ci: am cunoscut un om.

❖ Cititor înseamnă cine înțelege o carte.

❖ Citind sute de cărți despre problemele mari, scrise de sute de oameni, deosebiți în loc, în timp, în neam, în toate, află ceva comun care te înalță.

Și această înțelegere măreață în cele de mai de sus, te pune pe gânduri, om al îndoielii.

❖ A citi fără a gândi este a mânca fără a mistui. Spiritul dă afară tot ce nu poate apropia munca propriei gândiri.

❖ A citi o carte înseamnă a te împărtăși de dânsa, a găsi prin ea sufletul, omul care a scris-o, a sta de vorbă cu el, a te lăsa înrăurit de dânsul, a primi de la bunătatea lui lecții de iertare, de la știința lui lecții de învățătură. Acest minunat mijloc de păstrare și răspândire îți face cu puțință să ai la tine, peste marginile timpului, peste hotarele morții, pe cei mai aleși ai omenirii, pe adevărații cărturari care au fost, pentru ei și pentru alții, adevărați oameni, vorbind omenește, pentru folosul omenirii. Au însemnătate culturală, morală pentru un popor, nu cei care au luat diploma de patru clase primare, de opt clase de liceu, de patru, cinci ani de la Facultate, ci numai acei care, din

cunoașterea semnelor scrisului, din stăpânirea puterii cititului au ajuns la setea citirii, la putința străbaterii sufletului unei cărți și a îmbogățirii ființei lor dinlăuntru printr-însul. Nu cel ce a învățat a citi și nu mai e analfabet, ci celui care citește, care se simte dator a citi și știe ce trebuie să citească.

IBRĂILEANU

❖ O carte recitită niciodată nu e aceeași. O operă literară e ceea ce vedem sau mai bine ceea ce punem noi în ea. De aceea pentru fiecare din noi aceleași pagini conțin altăceva. Și cum noi nu suntem neconținut aceiași și cartea recitită după o bucată de vreme e alta.

SIMIONESCU

❖ Prin carte, cartea bună cu cunoștințe folositoare ori pagini alese de scriitorii tuturor țărilor, omul cel mai slab, simte cum îi cresc puterile și cum e ajutat să salte din nevoi.

❖ Acțiunea școlilor e cam la fel cu a prășitului și plivitului: scapă păpușoiul de buruiună. Dar plantei îi trebuie mereu ploaie, soare și aer, pentru ca să crească așa cum se cere, spre a da roade. Cititul neconținut, fără limita vârstei, impus de școală, este perpetua putere care dă inteligenței ocaziuni de a se pune la lucru, de a născoci, a apropia născocirea alteia, de a evolua mereu.

Izvorul nesecat de energii este cartea. Avută la îndemână, ea mângâie, îndeamnă, răscolește gânduri noi.

CHURCHILL

❖ Este un lucru bun pentru un om needucat să citească cărți cu citate.

ZARIFOPOL

❖ ... Cititul, ca și scrisul, devine tabiet, funcționează prin urmare cu o reducere ciudată a activității propriu-zise intelectuale.

HEROVEANU

❖ A citi încet e un lucru care trebuie învățat: e o problemă de educație, de voință, de obișnuință. Numai citirea atentă ne poate da bucurii și satisfacțiuni depline.

❖ Când începi o carte – un roman – de multe ori e ca și cum ai intra într-o lume nouă, într-un ținut pe care nu l-ai mai văzut. Căci lectura prezintă mare asemănare cu voiajul. Uneori, chiar după primele pagini ale unei cărți, ai impresia că, de abia coborât din hotelul în care ai descins în cursul nopții, te găsești într-o calmă dimineață de vară, pe străzile unui oraș în care n-ai mai pus niciodată piciorul, în locuri și aspecte noi și totuși familiare, printre oameni care-ți sunt străini dar față de care nu te simți, tu însuți străin.

❖ Menirea cărții e multiplă; obiectul lecturii, de o diversitate imensă. Citind, căutăm, deopotrivă și adevărul și frumosul și binele și utilul – și ceea ce

ne instruieste și ceea ce ne uimește și ceea ce ne încântă și ceea ce ne mângâie și ceea ce ne distrează și ceea ce ne face să plângem sau să visăm sau să sperăm sau să uităm. După temperamentul fiecăruia, după împrejurări, după cazuri.

❖ Prima problemă care se pune, ori de câte ori e vorba de cărți și de lectură, e aceea a selecției.

Sunt în primul rând cărți, a căror valoare universală și permanentă le impune cu prioritate atențiunii noastre; cărți pe care, nici unui om, cu cât de puțină pretenție de cultură, nu-i permis să le ignoreze.

KALININ

❖ Lectura face gândirea mai profundă, impulsionează cercetarea și analiza fenomenelor.

❖ E bine să citești mai puține cărți, dar să meditezi mai mult asupra conținutului lor, asupra caracterului oamenilor descriși în aceste cărți. Să cauți să apreciezi singur cartea dacă este bună și să-ți notezi părerea despre ea.

GALACTION

❖ Trebuie învățatură pentru toată lumea. După cum pâinea, haina, drumul de fier sunt pentru toată lumea, așa să fie și cartea și biblioteca.

SADOVEANU

❖ Cartea îndeplinește nu numai minunea de a ne pune în contact cu semenii noștri în timp și spațiu; cartea îndeplinește fapte de mirare de a ne face să

trăim în afară de minciuni, nedreptate și prejudecăți. În aceste urme sacre în care poeții și cugetătorii și-au închis inimile, găsim acea putere fără moarte care mișcă umanitatea înainte de progresul ei neconținut. Între calamități și catastrofe, oamenii nobili care nu mai sunt ne dau putere acumulată în operele lor ca să răzbune spre adevăr, justiție socială și pace.

❖ Nu voi muri întreg, dacă mă simt solidar cu cei care au lăsat să picure în cărți sânge din sângele lor, lumină din lumina lor, trecându-ne nouă un zâmbet de nădejde și încredințarea că răspundem peste veacuri și milenii unei chemări a unui frate și lăsăm noi înșine un vis de nădejde altor frați care vor veni după noi într-un veac viitor.

❖ Minunea cărții nu e atât minunea în sine de a comunica gândul și simțirea noastră sentimentului nostru de departe, sentimentului nostru din alt veac și de dincolo de moarte, ci acel rar privilegiu, pe care eu l-aș numi divin de a trăi prin adevăr și sinceritate.

GOGA

❖ Sunt seri calme de vară – dulci moi... seri blânde – seri oneste... În astfel de clipe nu poți simți pasiuni violente. În astfel de seri îți revizuiеști conștiința și-ți ierți dușmanii... În astfel de seri se pot citi și cărțile autorilor mediocri...

LAVELLE

❖ Sunt două feluri de a citi: unul în care triumfă amorul nostru propriu și coboară sensul autorului;

altul în care spiritul nostru se dăruiește și înalță spiritul autorului. Nu se poate afirma că acesta din urmă e felul cel mai potrivit, dar e singurul care fără greș ne mărește și ne îmbogățește.

URMUZ

❖ Cititor, trăiește poemul, cum ai trece cu valizele pline de nitroglicerină printr-o țară de foc.

POUND

❖ Nu există nici un motiv pentru care aceluiși individ să-i placă aceleași cărți și la 18 și la 48 de ani.

SITWELL

❖ Hobby-urile mele sunt cititul, ascultatul muzicii și liniștea.

CĂLINESCU

❖ Toți am citit mai multe cărți decât ne trebuie. Bibliotecă mare, pricepere mică!

❖ Cultura nu e sinonimă cu lectura.

EFTIMIU

❖ Peste scrisul celor ce s-au dus, se lasă dintr-o dată o lumină augustă. Te apropii de paginile răsfoite în grabă odinioară și simți cum sufletul ți se aprinde, odată cu ochii, de rândurile ce capătă acum o aureolă de liniște, de infinită poezie și de eternitate.

❖ Cititorul este lacul care știe să facă rotogoale grațioase, pline de catifelări crepusculare, de selenare irizări atunci când îl lovește în inimă piatra zvârlită de pe mal.

GROUCHO MARX

❖ Găsesc televizorul foarte educațional. De fiecare dată când cineva dă drumul la televizor, mă duc în cealaltă cameră și citesc o carte.

RIBOULET

❖ Procedează așa fel ca dragostea pentru lectură să se mențină și să se învioreze, în fiecare zi, în sufletul tău, ca ea să te însoțească nu numai în timpul studiilor, dar și în decursul întregii tale vieți. În aceasta vei găsi un izvor de bucurie și de succes.

BOTEZ

❖ Dragostea de carte nu-ți alterează nici personalitatea, nici spiritul, nici simțul de libertate. Rămâi cu impresia netă de independență de totdeauna, având în același timp crescut, elanul sufletesc și vital pe care-l excită orice pasiune.

NICULESCU-VARONE

❖ Cărțile, cu fondul moral și instructiv, cuprind toată înțelepciunea omenirii, cuceririle științifice, izbânzile, durerile și bucuriile ei. Cărțile sunt un bogat izvor de cunoștințe culturale, vechi și noi, de sentimente alese și întăritoare mulțumiri sufletești. Ele sunt cele mai bune tovarășe de călătorie. Când citim note de drum, ne ducem cu mintea de-a

lungul veacurilor și continentelor, peste mări și țări, cunoaștem alți oameni, obiceiuri, participăm la peregrinări interesante și admirăm totodată noi și variate peisaje geografice. Cărțile ne dau povește bune din valoroasa experiență a altora și astfel ne îmbogățim bagajul cultural cu observațiuni veridice de practică utilă. Ele ne formează o educație estetică sau științifică, ne măresc orizontul minții, ne umplu sufletul de entuziasm creator, ne învață ce-i bine și ce-i rău, să deosebim urâtul de frumos, faptele reprobabile de cele înălțătoare, care ne dau forță morală, încredere și năzuință spre progres.

Cărțile superioare, prin conținutul lor deosebit, sunt călăuze sigure în drumul existenței noastre: din întuneric ne duc la lumină, din ignoranță la știință. Fără ele am fi rămas în epoca locuitorilor de caverne și nici o creație, spirituală sau materială n-ar fi străbătut secolele, stimulând lupta de propășire multilaterală. Cărțile bune ne instruiesc și ne îndeamnă la preocupări folositoare, pe care altfel n-am avea de unde să le știm.

Numai prin citirea stăruitoare a cărților, riguros selecționate, dobândim o pregătire culturală temeinică în domeniul artei, științei sau tehnicii aplicate.

Când eram adolescent, licean în cursul superior, evitam prietenia colegilor zgomotoși și fără năzuinți; ceva instinctiv parcă mă îndemna să mă feresc de ei, spre a nu fi derutat de pe calea bună. De aceea, mi-am închis sufletul între cărți,

considerând că numai ele sunt cei mai buni prieteni, care totdeauna m-au îndrumat și mi-au fost călăuze în viață.

Cărțile prețioase, statornice, sfătuitoare, m-au învățat să judec, să stimez pe marii înaintași, apărători și păstrători ai gliei strămoșești, să admir frumusețile naturale ale patriei și să iubesc adevărul, binele și frumosul.

Ele m-au îndemnat să-mi adăp sufletul la izvorul de lumină al artei și științei. Cărțile mi-au îmbogățit și mi-au luminat mintea, m-au învățat să fac discernământ critic obiectiv și să înțeleg ceea ce nu se poate vedea și înțelege fără sprijinul lor.

Ele au lăsat câte ceva, mult-puțin, în mintea și sufletul meu, contribuind, în mare parte, să-mi păstrez optimismul și exuberanța tinereții, care m-au ajutat să muncesc cu râvnă și plăcere.

Cărțile m-au făcut un pasionat slujitor al artei, un gânditor, un observator atent asupra vieții și modului social, un modest cercetător, care ia note sau memorează ce i se pare mai deosebit și apoi își transcrie constatările, reflectând asupra lor. În felul acesta, mi-am destăinuit cu sinceritate pe hârtie, durerea, bucuria, elanul și năzuința spre tot mai bine.

Îmi sunt dragi cărțile pentru că numai în tovărășia lor am trăit și trăiesc clipe de liniște, de adevărată și adâncă mulțumire sufletească.

Ele sunt indispensabile vieții intelectuale. De aceea, le iubesc așa cum un avar își iubește avutul, un fiu părinții, îndrăgostitul iubita și ca omul de

știință pasionat să descopere ceva nou, folositor, spre a aduce o contribuție valoroasă la progresul omenirii. Ador cărțile instructive și bine scrise ca bolnavul sănătatea, orbul lumina zilei, cerbul însetat de izvor, pasărea din colivie și robul libertatea, ca artistul care se străduiește să intuiască în opera sa, esențialul perfecțiunii ce va înfrunta veacurile.

Cărțile alese, mesageri ai ideilor de permanent progres cultural și material, sunt neprețuite comori intelectuale și sufletești, daruri scumpe din zestrea spirituală a umanității. Le iubesc, le selecționez și le citesc cu drag, fiindcă ele îmi dau învățăminte superioare, mă entuziasmează, îmi întăresc și sporesc avântul muncii creatoare, printr-o permanentă dragoste de viață și omenie.

(Elogiu cărții)

MONTHERLANT

❖ Spune-mi ce-ai reținut din lectura unei cărți, ca să-ți spun cine ești. Cititorul acordă atenție numai pasajelor care-l înfățișează pe el.

CODREANU

❖ Zadarnic citește orice acel care citește numai cu ochii cele ce citește.

RALEA

❖ A citi numai opere perfecte, e activitate de banal epicureu, de curent egoist, veșnic deschis în afară, ca să profite ceva. Frecvența – rea

permanentă a autorilor mari e soră bună cu arivismul monden ori politic.

ION VIANU

❖ Omul care citește, acel care își formează orizontul său de cultură în cercetarea cărților și a periodicelor, este o apariție a civilizației moderne. O distincție veche și care trebuie neapărat revizuită este aceea care separă știința cărții de aceea a vieții.

Cu multe secole în urmă, lupta împotriva scolasticei invoca superioritatea cărții vii a naturii asupra cărții religioase scrise, CODEX VIVUS, față de CODEX SCRIPTUS (Campanella). Despre LE LIVRE DU MONDE, și superioritatea ei asupra cărții imprimată au vorbit, la vremea lor, și Montaigne, Descartes și Diderot. Astăzi nu mai putem rămâne la aceste distincții.

Cartea tipărită este ea însăși, pentru toți, o carte a vieții, un substituit al experienței, cu mari puteri formative a omului viu, angrenat în viața practică, într-una din formele activității profesionale și cetățenești.

Nu numai cartea tehnică, științifică și politică, dar și cartea beletristică, atunci când este hrănită din observația vieții și a societății, adaugă părți importante experienței omului, și sporește cunoștințele sau i le precizează, îl face să trăiască sentimente noi și acea luptă a motivelor în sufletul său, prin care personalitatea umană devine mai bogată, mai înarmată, mai capabilă să domine împrejurările vieții.

Lipsit de știința cărților, omul se desprinde cu greutate din copilărie. Maturitatea umană, o însușire care nu se poate număra numai cu numărul anilor, se formează în experiența vieții și o parte însemnată a acesteia, trece prin lectura cărților și prin lucrul în bibliotecile puse în serviciul poporului.

❖ Adesea m-am gândit la o morală care s-ar putea reduce la un cuvânt: studiu. E o mică lașitate a recurge la ea, dar mulțumirea noastră de o clipă scuză și scăderea aceasta.

RUSU-ȘIRIANU

❖ Lectura și interesul pentru producția intelectuală este înainte de toate rezultatul educației așezate la baza dezvoltării spirituale a individului.

TSATSOS

❖ Lecturi fertile nu sunt acelea din care afli ce spune altul, ci ce-ai vrea să spui tu. Lecturile fertile își descoperă propria personalitate.

❖ Există lecturi care te ajută să-ți aprofundezi problemele și există lecturi pentru a fugi de ele.

ILLYÉS GYULA

❖ Cititorii nu doar citesc, dar și judecă.

CIOCULESCU

❖ Fiecare cititor își face, în fond, o imagine proprie despre opera literară și, mai în general, despre opera de artă cu care intră în atingere.

❖ Cititorul este derutat când citește o recenzie și rămâne nedumerit la întrebarea interioară dacă scriitorul recenzat merită sau nu să fie citit. După citatele elogioase, subliniate în literă groasă de recenzat, cititorul își adâncește nedumerirea, rămânându-i neînțelese atât fragmentele citate, cât și motivele pentru care recenzatul le elogiază.

MORAVIA

❖ O carte pe care ai scris-o poate fi un adevărat succes de librărie atunci când o critică și cei care n-au citit-o niciodată.

AUDEN

❖ Unul dintre semnele sigure ale valorii literare a unei cărți este faptul că poate fi citită într-o mare varietate de moduri.

VLASIU

❖ Stau în pat și citesc și mi se pare că nu mai este altă lume decât a cărților. O carte nereușită e ca un om fără inimă: nu are respirație. Cum se pune inima într-o carte?

BILINGS

❖ Un prost învățat este cel care a citit totul și apoi pur și simplu și-a amintit.

MIRCEA HORIA SIMIONESCU

❖ Nu cultivăm manuscrisul vibrând de viață, nu-l invităm să circule încă umed, motivând că, fiind

fragil, va fi repede sfâșiat. În schimb aruncăm pe piață mii de cărți turnate în literă rece, indiferentă, și avem impresia că sunt citite. Nemângându-le mâna, le sfâșie timpul.

❖ ... O carte se primește într-un ritm pe care noi îl imprimăm lecturii. O răsfoim, o citim treptat, o lăsăm din mână ori de câte ori avem poftă, o înțelegem în măsura în care dorim să o înțelegem...

SAGAN

❖ O scurtă privire într-o carte, și auzi vocea unei alte persoane, poate cineva mort de 1000 de ani. Să citești înseamnă să călătorești în timp.

CRISTEA

❖ Cunoaștem, oare, noi cu adevărat psihologia lecturii, această superstiție de masă a evului modern, act de spionaj și transpunere, de proteism și de metempsihoză? Dintre toate tainele lecturii, cea mai tulburătoare mi se pare aceea care învăluie relația cititor – personaj literar.

AFORISME

Erasmus din Rotterdam avea obiceiul să citească la lumina lunii, pentru că nu-și putea plăti lumânările necesare pentru bogata sa lectură.

❖ Filozoful Anaxagoras, fiind silit de prietenii săi să-și pună la punct unele afaceri, sacrificând din timpul său, le răspunse îndurerat: „Vai dragii mei, îmi cereți imposibilul: Cum să-mi împart timpul între afaceri și studiu, eu care prefer un strop de înțelepciune formelor de bogății?”

❖ Se spune că filozoful grec Eratostienes, orbind și nemaiputând citi, s-a sinucis. Orientalistul Guyard a murit și el de foame, preferând a cheltui ultimii bani tot pentru cumpărare de cărți.

❖ Un servitor, alergând în biroul savantului Bude pentru a-l înștiința că a luat casa foc, primi următoarea replică: „Ei bine, vestește-o pe nevastă-mea. Eu nu mă amestec în chestiuni de gospodărie. Prefer studiul”.

❖ Macaulay (1800 – 1850) celebru, puternic și bogat, mărturisește în biografia ce ne-a lăsat-o, că datorează fericirea numai orelor petrecute citind și existenței bibliotecii sale.

SFATURI PENTRU LECTURĂ

SAMUIL MICU

❖ Iară încât la cetanie mai cu samă aceste îndreptări ale înțelepciunii le ține:

I. Mai înainte ce te vei apuca a ceti cărți bine caută care din mai multe cărți ori în ce știință sunt mai bune și care dintr-acele mai bune sunt mai de treabă statului său.

II. Când cetești, cetește din soroacă în soroacă, chiar și pre rând toate una după alta, iară nu numai pre deasupra sau amestecat și învăluit, curând și pe ici pe colea.

III. Ia aminte la cuvinte, la vorbă și la cuvântare și de la acelea începe care slujesc spre înțelesul celorlalte.

IV. Cărțile scriitorilor celor vechi mai cu sârguință le cetește decât acelor de pre vremea ta.

V. Când cetești să nu te prea încrezi tălmăcirilor altora, ci de poate în limba în care fiestece scriitor și-au spus mintea sa și au scris cartea într-aceea o cetește.

VI. Graba totdeauna iară mai ales în cetanie strică, că turbură luarea aminte și foarte mult împedeca ca să nu poți chiar și alea cunoaște.

VII. Când cetești de simți ceva greutate la începutul cetaniei să nu lapezi cartea de amână și să zici că e adâncă și întunecată; ci te silește că cu nevoița vei afla înțelesul care scriitorul afund l-au băgat.

VIII. Cărțile care le vezi că strică obiceiurile și năravurile cele bune și sunt spurcate și fără de

rușine să nu le iei amână și în locul acelor cetește altele din care poți să înveți ceva bun.

IX. Tot ce vei ceti după aceea cugetă, poftorește și pre scurt scrie sau altuia spune ce ai cetit. Precum zice Plinie/cartea III, epistola 9/ nu multe ci mult.

FAGUET

❖ a) Citește pe îndelete, notează, critică, trage învățături, întreabă-te dacă ai priceput bine și dacă ideea pe care a-i primit-o e a scriitorului ori a ta;

b) Cărțile cu cuprins filozofic, științific, social, trebuiesc citite paralel cu alte lucrări asemănătoare. Astfel simțul critic se va ascuți și ideea se va lumina;

c) Cărțile literare trebuiesc citite în voia sentimentului fără întreruperi lungi. Caută apoi a le face aplicațiuni la viață. Recunoști psihologia personajelor în cunoștințele tale?

d) Caută la urmă după analiza proprie și părerile cititorilor;

e) Recitește cartea după un oarecare timp pentru a te controla pe tine însuși.

RENARD

❖ Douăzeci de cărți de luat pe o insulă pustie: 1. „Candide”. 2. Molière: „Căsătorie cu de-a sila; ¼ din marile farse. 3. „Bărbierul din Sevilla”, „Nunta lui Figaro”. 4. „Robinson Crusoe”. 5. „Gulliver”. 6. „Istoria naturală” a lui Bossuet. 7. „Hoții” de Schiller. 8. „Falstaff”. 9. „Doamna Bovary”. 10.

„Eugenie Grandet”, „Casa unui flăcău”, 11. Musser. 12. „Legenda veacurilor”. 13. „Istoria contemporană” a lui Michelet. 14. Un volum de Dumas. 15. Un volum de Labiche, unul din Augier. 16. Traducerea „Eclesiastului” de Roman. 17. Un volum de Jules Verne. 18. „Originea speciilor”. 19. (Ceva necitit, pentru surpriză), 20. „Fabule” de la Fontaine.

MAUROIS

- ❖ 1. Non multa, sed multum
- 2. Dă loc de cinste cărților fundamentale
- 3. Alege-ți bine hrana
- 4. Fă din lectură o reculegere
- 5. Fii vrednic de cărțile alese

SFATURI PENTRU CITIREA CĂRȚILOR

Sfaturi pentru citirea cărților

Citești cu folos când cauți să legi cele citite cu experiențele și observațiile dobândite din contactul cu viața.

Trebuie să citești trei feluri de cărți:

- a) Cetirea pentru desăvârșirea ocupației tale care te hrănește;
- b) Cetirea cărților care îmbogățesc mintea și înnobilează simțirea;
- c) Cetirea cărților de distracție pentru voioșia sufletului și recreerea lui.

(Lamura)

PROVERBE

PROVERBE ROMÂNEȘTI

- ❖ Ai carte,
Ai parte.
- ❖ Omul care știe carte
De toate are parte.
- ❖ Ăl de știe carte are patru ochi și nouă minți.
- ❖ Oamenii cu știință de carte îs paserele cu ciocul
de fier.
- ❖ Nu e învățat cel ce cetește cărți, ci cel ce știe ce
cetește.
- ❖ De n'ăși fi știut să citesc, muriam de mult.
- ❖ Cartea până a nu citi-o n-o porni din mâna ta.
- ❖ Decât a fi un sac de carte și o mână de minte,
mai bine o mână de carte și un sac de minte.
- ❖ Pe carte nu prea poate, pe de rost știe cam prost.
- ❖ A învățat carte până la glezne.
- ❖ Știe carte până la genunchiul broaștei.
- ❖ A legat cartea de gard.
- ❖ N-am învățat carte și tot am mâncat sărat.

❖ Cu cartea-n mână și cu minciuna-n gură.

PROVERBE ITALIENE

❖ Cartea numai atunci ți-e prietenă dacă o alinți.

❖ Nu există hoț mai mare ca o carte rea; ea îți fură tot timpul.

PROVERB ENGLEZ

❖ O carte bună e ca un musafir plăcut.

PROVERB GERMAN

❖ Ce rost are scoarța cărții, dacă conținutu-i gol.

PROVERB MAGHIAR

❖ Cartea e pomul înțelepciunii.

PROVERB ARAB

❖ Cerneala cu care se scrie știința este mai prețioasă decât sângele morților.

PROVERB GRUZIN

❖ Când citești prima oară ceva – e argint. A doua oară – aur, a treia oară – înțelepciune.

PROVERB LITUANIAN

❖ Minteai-oțelită nu de viață lungă, ci de lectură multă.

GHICITORI

Ce rămâne pe veci
Și vorbește de trecut?

❖ Rădăcină pătlăgină,
Rari voinici o mai dezghină.

❖ O, ce trandafir măreț!
Nu mai știi să-i afli preț;
De-n petale-i răsfoiești
Lucruri bune-ai să păzești!

❖ Am o colectivă mare,
C-o mulțime de tarlale;
Pe tarlale – floricele,
Și noi toți vorbim cu ele.

❖ Ieri o aveau numai boierii,
De ea săracii n-aveau parte,
Azi o are toată lumea
Și la toți lumină-mparte!

❖ Are foi și nu e pom,
Îmi vorbește ca un om.
Și cu cât o îndrăgești,
Tot mai mult te folosești.

❖ Are foi și scoarță,

❖

Dar nu e copac.
Cine o-nțelege
Minte are-n cap.

❖ Am o turmă de oi,

Cine-o paște le cunoaște.

❖ Pureci mulți înșiruiți,
De doi ochi mereu păziți.

❖ Am o găină pestriță,
O pui în horn pe policuță.

❖ Găină pestriță
La popa pe poliță.

❖ Rădăcină de cătină,
Puținei sunt ce-o răsfiră.

❖ Rădăcină pătrăcină,
Rar voinic care-o dijghină.

❖ Rădăcină-mpleticină,
Ales voinic o dezbină.

❖ Ghici în care școală-nveți
Pân'la adânci bătrâneți?

❖ Colea-n stâna de la noi
Sunt vreo două mii de oi,
Însă-acela le cunoaște
Care vine și le paște

În loc de postfață

Când omul se face carte

Totul în viață există ca să conducă la o carte, spunea Malarmé. Parafrazând, am spune că uneori totul în viață există ca să conducă spre o profesie în numele cărții. Numele domnului Dimitrie Poptămaș, viața și activitatea domniei sale sunt nume de

carte.

Nima Rîciului, 25 aprilie 1938. Locul, ziua, luna și anul nașterii domnului Dimitrie Poptămaș, din părinții Dumitru, preot greco-catolic, și Maria (născută Comes), învățătoare.

A învățat la Nima, Moișa, Băla, Reghin și Târgu-Mureș. I-a fost dată, de timpuriu, înaintea abecedarului, în familie, fascinația cărților, cu personajele care învingeau balaurii cu șapte capete. O viață printre oamenii și cărți, domnul Dimitrie Poptămaș a învins balauri cu șapte capete, între care și povara că era fiu de preot și chiabur. Nu întâmplător îi așază la căpătâiul primilor pași, ca pe niște sacre uimiri, pe Eminescu, Slavici, Caragiale, Șincai, Petru Maior, Homer, Swift, Verne, căutând rostul în ceea ce numea mai târziu

„marea orchestră a trecerii noastre prin scurtul popas al vieții”. O reflecție născută din imensitatea de înțelepciune a cărților cu care s-a făcut frate de cruce peste 50 de ani; ca stagiatar, bibliotecar, bibliotecar principal, bibliograf, metodist, șef-serviciu și director la cea mai mare bibliotecă județeană, Biblioteca Mureș, cu 900.000 de unități de bibliotecă, rânduite în cele mai bune servicii pentru cititor, cu lecția învățată de la mari specialiști ai cărții de bibliotecă, Dan Simionescu, Augustin Z.N. Pop, Emil Manu sau ctitorul fondului de carte românească al bibliotecii publice din Târgu-Mureș – Fondul „Mihai Eminescu” – istoricul, arheologul și folcloristul, cu studii la Viena și Budapesta, Aurel Filimon. De la acești dascăli a învățat domnul Dimitrie Poptămaș cum să scrie cuvântul carte cu literă mare, cum poți recălători timpul prin carte, cum îi descoperi cărții ființa și cum poți să o dăinuiești, dăruindu-i pricepere, consecvență și dragoste. Fidelitatea domnului Dimitrie Poptămaș pentru carte și lectură vine din felul în care a reușit să descopere o definiție a cărții și lecturii, venind din tradiții și profunzimi culturale, știind, precum Emil Cioran, că dacă vrei să te iei de piept cu universul, igiena mentală prin carte e obligatorie, știind că unui timp cultural îi poți înmulți probitatea prin viața cărților. Astfel, a considerat cartea și lectura puteri lucrătoare

investite cu inteligență, sensibilitate și moralitate, prin care cititorul, înțelegând și asimilând, să se apere în fața fragilității lumii. Căci cinstea cărții o poartă nu doar cel care a scris-o, ci și cel ce o citește și cel ce o propovăduiește.

În 50 de ani trăiți între cărțile bibliotecii publice, le-a sporit numărul, prin achiziții din producțiile curente și retrospective, a îmbogățit colecția de carte rară, a selectat judicios din fondul de rezervă națională, a stimulat donațiile, a modernizat serviciile, a inițiat seria Bibliografii mureșene, Publicații periodice mureșene, Anuarul Libraria (Studii și cercetări de bibliologie), seria de restituiri culturale Caiete mureșene a Fundației Culturale „Vasile Netea”, Dicționarul oamenilor de știință mureșeni, Dicționarul scriitorilor români mureșeni, Almanahul Țara Fagilor pentru românii din Bucovina de Nord. Este părintele uneia dintre cele mai expresive manifestări culturale mureșene, Eminesciana, și întemeietorul Bibliotecii „Târgu-Mureș” din Chișinău.

Specialistul în biblioteconomie, istoricul literar, cunoscătorul în amănunt al cărții vechi românești din Câmpia Ardealului, eseistul, biograful unor destine culturale mureșene de excepție, domnul Dimitrie Poptămaș și-a fundamentat profesiunea de credință pe disciplina studiului, exigență, generozitate și

omenie, respect pentru înaintași; neuitând nici un moment că în împărăția cărților Bibliotecii Județene Mureș reverberează pașii lui Nicoale Iorga, Goga, Emil Isac, George Enescu, Moricz Zigmond sau ai Regelui Mihai. Și tot aici, în spațiul acesta instituțional, domnul Dimitrie Poptămaș a lăsat nu doar un inventar al cărții, ci credința în simbolul cărții, în ceea ce Petrarca numea intimitatea vie și expresivă a cărții. Fără această nuanță, o bibliotecă publică își pierde din suflet.

Știind cum și în lumea cărților fiecare clipă înregistrează noi date de naștere, întru plenitudinea spiritului, domnul Dimitrie Poptămaș și-a scris cu migală cărțile, între acestea Philobiblon mureșean, cartea de studii și memorări sau Prezența și circulația vechilor tipărituri românești în zona superioară a Văii Mureșului, o cercetare care cu siguranță va fi continuată, dată fiind importanța ei.

Când domnului Dimitrie Poptămaș i se spune atât de sugestiv că a slujit cartea, prin Diploma de onoare Pro libro senator, ne gândim să asemuim cărțile cu râurile și cu anii; la început mici, apoi curgeri puternice ce nu fac cale întoarsă; pentru că încearcă să vorbească despre Dumnezeu.

Valentin Marica

INDICE ALFABETIC DE AUTORI

- Addison, Joseph (1672-1719), scriitor și publicist englez - 22
Aikin, John (1747-1822), medic și scriitor englez – 27
Al-Diahiz (cca 536-582), scriitor arab - 13
Alecsandri, Vasile (1821-1890), scriitor român - 40
Alexandrescu, Grigore (1810-1885), poet român - 128
Angelou, Maya (1928-), poetă americană - 93
Aranka György (1737-1817), iluminist maghiar
ardelean - 100
Arany János (1817-1882), poet maghiar – 130
Arghezi, Tudor (1870-1967), scriitor român – 62, 105
Aristotel (384-322 î. Hr.), filosof grec - 113
Auden, Wiston Hugh (1907-1973), scriitor american de
origine engleză – 87, 152
- Babits Mihály (1883-1941), scriitor maghiar - 157
Bacon, Francis (1561-1626), filosof englez – 18, 116
Bagreana, Elisaveta (1893-1991), poetă bulgară - 71
Balzac, Honore de (1799-1850), romancier francez - 32
Baranga, Aurel (1813-1979), dramaturg și publicist
român – 84, 107
Barițiu, George (1812-1893), om politic, publicist și
istoric român – 37, 129
Barrow, Isaac (1630-1677), matematician și teolog
englez – 21, 119
Băciuț, Nicolae (1956 -) poet român - 94
Beecher, Henry Ward (1813-1887), teolog american – 37
Belinski, Vissarion Grigorievici (1811-1848), critic
literar și publicist rus - 36
Beniuc, Mihai (1907-1988), scriitor și psiholog român –87
Bernardin de Saint-Piere, Jaques Henri (1737-1814),

- scriitor francez - 26
- Bierce, Ambrose Gwinett (1842-1914), scriitor și zarist american - 46
- Bilings, John (1918-2007), medic australian - 152
- Birel, Augustine (1850-1897), scriitor și politician englez - 103
- Blok, Aleksandr Aleksadrovici (1880-1921), poet rus – 62
- Böhtlineyk, Otto von (1815-1904), indologist german – 37
- Bonus, Arthur (1864-1941), pastor evanghelic - 51
- Borges, Jorge Luis (1899-1986), scriitor american – 80,107
- Botez, Demostene (1893-1973), scriitor și publicist român – 79 , 146
- Boureaanu, Radu (1906-), poet, pictor și actor român - 86
- Bucuța, Emanoil (1887-1946), scriitor și bibliograf român - 69
- Bulwer-Litton, Edward George (1803-1873), politician și scriitor englez- -34
- Bury, Richard de...(1271-1343), bibliofil englez - 14
- Butulescu, Valeriu (1953-), poet, prozator și traducător român - 109
- Byron, George Noel (1788-1824), poet englez - 29
-
- Camus, Albert (1913-1960), scriitor francez - 89
- Cantemir, Dimitrie (1673-1723), cărturar și domn român – 23, 121
- Caragiale, Ion Luca (1852-1919), scriitor român – 49, 135
- Carcalechi, Zaharie (1787-1856), publicist și tipograf român – 29
- Carducci, Giosue (1835-1907), poet și critic italian - 133
- Carlyle Thomas (1795-1881), istoric și eseist scoțian – 31, 100, 127
- Castiglione, Baldessare (1478-1592), scriitor și diplomat italian - 15
- Călinescu, George (1899-1965), critic, istoric literar, scriitor și publicist român – 81, 107, 145
- Cervantes, Miguel de Saavadera (1547 1616), scriitor spaniol - 17
- Chambers, Robert (1802-1871), scriitor și jurnalist de origine scoțiană - 32

Chamfort, Nicolas de (1741-1749), moralist și pamfletar francez - 27

Chaucer, Geoffrey (1340-1400), poet englez – 15, 116

Chesterfield, Philip (1694-1773), om de stat și scriitor englez – 24

Christie, Agatha (1880-1976), scriitoare engleză - 62

Churchill, Sir Winston Leonard (1874-1965), om politic britanic - 142

Cicero, Marcus Tullius (106-43 î. Hr.), om politic, orator, filosof și scriitor latin - 12

Cipariu, Timotei (1805-1887), filolog și lingvist român - 101

Cioculescu, Șerban (1902-1988), critic și istoric literar roman - 151

Cioran, Emil (1911-1995), ganditor și scriitor francez de origine română - 88

Codreanu, Mihai (1896-1985), poet român - 149

Collier, Jeremy (1650- 1726), cleric englez - 22

Comenius (Jan Amos Komensky) (1592-1670), umanist și pedagog ceh - 99

Conta, Vasile (1845-1882), filosof român - 47

Costin, Miron (1633-1691), cronicar român - 21, 119

Coșbuc, George (1866-1918), poet român - 104

Creangă, Ion (1839-1889), scriitor român - 134

Crainic, Nichifor (1889-1972), poet și eseist român - 71

Creech, Sahron (1945-), scriitoare americană - 94

Cristea, Valeriu (1937-1999), critic literar român - 153

Culea, Apostol D. (1882-1949), pedagog și publicist român – 67

Damiron, Lean Philibert (1794-1862) - 30

Dante, Alighieri (1265-1321), scriitor italian - 114

Daudet, Alphonse (1840-1897), scriitor francez - 103

De Amicis, Edmondo (1846-1908),scriitor italian - 103

Democrit (460-390 î. Hr.), filosof grec - 11

Derrida, Jaques (1930-2004), filosof francez -93

Descartes, René (1596-1650), filosof, matematician și om de știinta francez - 118

De Vigni, Alfred (1797-1863),scriitor francez – 127

- Dickens, Charles (1812-1870), scriitor englez - 129
- Diderot, Denis (1713-1784), filosof și scriitor francez – 25
- Diesterweg, Friedrich Adolf (1790-1866), pedagog german – 126
- Dima, Alexandru (1905-1979), istoric literar român - 84
- Doamna de Lambert (Anne -Therese) (1647-1733), scriitoare franceză - 120
- Doamna de Staël (Anne Louise Germaine de...(1766-1817), scriitoare elvetiană de limbă franceză - 28
- Doumer, Paul (1857-1932), om de stat francez - 135
- Duhamel, Georges (1884-1966), scriitor francez - 105
-
- Eftimiu, Victor (1889-1972), scriitor român – 71, 145
- Eliade, Mircea (1907-1936), istoric al religiilor, filosof și scriitor român – 81, 107
- Eliot, Charles William (1934-1926), academician american – 45
- Emerson, Ralph Waldo (1803-1872), filosof, poet și eseist american – 34, 101, 128
- Eminescu, Mihai (1850-1889), poet român – 40, 135
- Engels, Friedrich (1820-1895), filosof și militant socialist german - 39
- Erasmus, Desiderius Rotterdamus (1466 ?-1536), umanist olandez - 15
- Esar, Evan (1899-1995), umorist american - 81
-
- Faguet, Emile (1847-1916), critic și istoric literar francez – 48, 134
- Fedin, Constantin (1892-1977), scriitor rus - 72
- Felea, Victor (1923-1993), poet și critic literar român - 108
- Feuerbach, Ludwig (1804-1872), filosof german - 35
- Fichte, Johann Gottlieb (1762-1814), filosof german - 126
- Fielding, Henry (1707-1754), romancier și dramaturg englez – 24, 122
- Filimon, Aurel (1891-1946), istoric, folclorist și bibliolog român – 73, 106
- Flaubert, Gustave (1821-1880), prozator francez - 131

Fosdick, Harry Emerson (1878-1969), pastor baptist american
- 105
Foti, Ion (1887-1946), scriitor român - 70
France, Anatol (1844-1924), scriitor francez - 47
Fundoianu, Benjamin (1898-1944), poet și eseist român - 80

Gabrea, Iosif I. (1893-1975), pedagog român - 79
Galaction, Gala (1879-1961), scriitor român - 62, 143
Ghika, Vladimir (1873-1954), teolog și scriitor român - 60
Gide, Andre (1869-1951), scriitor francez - 53, 104, 137
Gîrleanu, Emil (1878-1914), scriitor român
Goethe, Johann Wolfgang (1749-1832), scriitor, gânditor și om
de știință german - 27, 124
Goga, Octavian (1881-1938), poet, ziarist și om politic român
- 66, 144
Goldsmith, Oliver (1728-1744), poet și fizician englez - 25
Golescu, Constantin Dinicu (1777-1830), cărturar român - 126
Goncourt, Jules de... (1830-1870), scriitor francez - 41, 132
Goncourt, Edmond de... (1822-1826), scriitor francez - 43,
131
Gorki, Maxim (1868-1936), scriitor rus - 52, 136
Gorun, Ion (Hodoș Alexandru) (1863-1928), scriitor român -
51
Gourmont, Remy de... (1858-1915), scriitor francez - 49
Gracian y Morales Baltasar (1601-1658), scriitor spaniol - 19
Grass, Gunter (1927-), scriitor german - 92
Grenier, Eduard (1819-1901), scriitor francez - 39
Guiches, Gustave (1860-1935), romancier și dramaturg
francez - 50
Gusti, Dimitrie (1880-1955), sociolog, filosof și estetician
român - 66

Harms, Klaus (1778-1885), pastor luteran german - 28
Hașdeu, Bogdan Petriceicu (1836-1907), scriitor, lingvist,
folclorist și istoric român - 46, 103
Heine, Heinrich (1797-1856), poet german - 31
Heliade-Rădulescu, Ion (1802-1872), scriitor, fililog,

îndrumător literar și om politic român - 33
Herder, Johann Gottfried (1744-1803), filosof, critic literar și estetician german - 123
Heroveanu, Eugen (1874-1956), jurist, prozator și om politic român - 142
Herschel, John Fredick William (1792-1870), matematician, astronom și chimist englez – 127
Herzen, Aleksandr Ivanovici (1812-1870), scriitor, jurnalist și om politic rus – 36, 129
Heyde, Werner (1902-1964), psihiatrist german - 84
Hodoș, Nerva (1869-1913), istoric și bibliograf român - 104
Horatiu Flacus Quintus (65-8 î. Hr.), poet latin - 11
Hugo, Victor (1802-1885), scriitor francez – 32, 101, 128

Ibrăileanu, Garabet (1871-1936), critic și istoric literar român – 59, 105, 141

Ibsen, Henrik (1828-1906), dramaturg norvegian -131

Ibn Abd Rabbih (860-940), scriitor persan - 13

Illyés Gyula (1902-) scriitor maghiar - 151

Ionescu, Eugen (1909-1993), scriitor francez de origine română - 88

Iorga, Nicolae (1871-1940) istoric, scriitor și om politic român – 56, 139

Iosif, Ștefan Octavian (1875-1913) poet român - 60

Ispirescu, Petre (1830-1887), scriitor român - 44

Istrati, Panait (1884-1935), scriitor român de limba franceză și română - 68

Jaures, Jean (1859-1914), om politic și istoric francez - 50

Jokai Mór (1825-1904), scriitor maghiar - 40

Joubert, Joseph (1754-1824), moralist și eseist francez - 27

Kalinin, Mihail Ivanovici (1875- 1946), om politic sovietic – 143

Kant Immanuel (1724-1804), filosof german – 25, 123

Karinthy Figyes (1887-1938), scriitor maghiar - 69

- Keillor, Garrison (1942-), scriitor american - 93
- La Bruyère, Jean de (1645-1696), scriitor clasic francez – 21, 99, 119
- La Rochefoucauld, Francois, duce de (1613-1680), scriitor și moralist francez – 20, 118
- Lavelle, Louis (18883-1951), filosof francez - 144
- La Vista, Luigi (1826- ?), filosof italian - 43
- Le Corbusier (Charles Edouard Jeanneret) (1887-1965), arhitect, urbanist, pictor și teoretician francez de origine elvetiană - 106
- Lenin, Vladimir Ilici (1870-1924), revoluționar și om politic rus - 104
- Leonardo da Vinci (1452-1519), pictor, sculptor și arhitect italian - 116
- Lessing, Gotthold Ephraim (1729-1781), scriitor și filosof german - 123
- Lichtemberg, Georg Christoph (1742-1799), scriitor german – 123
- Liebling, Abbott Joseph (1904-), jurnalist american - 82
- Lowell, James Russel (1819-1891), poet eseist și editor american, 39, 131
- Lubbock, Sir, John , baron Avebury (1834-1913), etnomolog și antropolog englez – 44, 102, 133
- Macaulay, Thomas (1800-1859), om politic, scriitor și istoric britanic – 32, 128
- Macé, Jean (1815-1894) scriitor francez - 130
- Maheu, Rene (1905-1975), psiholog francez - 86
- Maiakovski, Vladimir Vladimirovici (1893-1930), scriitor rus - 75
- Maiorescu, Titu (1840-1917), critic, teoretician literar și om politic român - 134
- Malebranche, Nicolas de (1638-1715), teolog și filosof francez - 119
- Mallarmé, Stephane (1842-1891), poet francez - 46
- Malot, Hector (1830-1907), scriitor francez - 43
- Maniu, Adrian (1891-1968), poet român - 72

- Manolescu, Nicolae (1939-), critic, istoric literar și om politic român - 93
- Martial, Marcus Valerius (cca.42-cca 104), poet latin - 114
- Marx, Graucho (1890-1977), actor american – 71, 146
- Marx, Karl (1818-1883), filosof și economist german - 130
- Maurois, Andre (1885-1967), scriitor francez - 156
- Mehedinți, Simion (1869-1962), geograf, teoretician al culturii și pedagog român - 138
- Meneses, Gonzalo de Cespedes Y (1585-1638), scriitor spaniol - 19
- Meyer, Stephenie (1973-), romancieră americană - 94
- Michelet, Jules (1798-1874), istoric și publicist francez - 127
- Micu Klein, Samuil (1745-1806), cărturar român – 124, 154
- Mikes Kelemen (1690-1761), scriitor maghiar - 121
- Milton, John (1608-1674), poet englez - 19
- Minulescu, Ion (1881-1944), poet, prozator și dramaturg român - 65
- Misztotfalusi Kis Miklos (1650-1702), tipograf maghiar - 120
- Montaigne, Michel Eyquem de... (1533-1542), scriitor și filosof francez – 17, 116
- Montesquieu, Charles-Louis (1698-1775), scriitor și filosof francez, 23, 121
- Montherlant, Henri de Millon (1896-1972), scriitor francez – 149
- Móra Ferenc (1879-1934), scriitor maghiar - 61
- Moravia, Alberto (1907-1990), scriitor italian - 152
- Mugur, Gheorghe D. (1878-?), scriitor român - 61
-
- Neculce, Ion (1672-1746), cronicar și dregator român - 120
- Negruzzi, Constantin (1808-1868), scriitor român - 128
- Niculescu-Varone G. T. (1894-1984), folklorist român - 146
- Niebuhr, Barthold Georg (1776-1831), istoric și diplomat german - 126
-
- Obradovici, Dimitrije (1742-1811), prozator sârb - 124
- Odobescu, Alexandru (1834-1835), scriitor și om de știință român - 45

- Ornea, Zigu (1930-2001), critic literar român - 43
- O'Rourke, Patrick Jake (1947-), politician și journalist american - 94
- Osler, William (1849-1919), fizician canadian – 48, 135
- Oxenstierna, Axel (1583- 1654), om de stat suedez - 90
- Paleologu, Alexandru (1919-2005), eseist român - 92
- Paler, Octavian (1926-2007), scriitor și publicist român - 92
- Papadopol, I. Paul (1892-1953) , scriitor român - 73
- Pascal, Blaise (1623-1662), matematician, fizician scriitor și filosof francez - 119
- Pater, Walter Horatio (1839-1894), estetician, critic literar și romancier francez - 46
- Pavlenko, Piotr Andreevici (1899-1951), scriitor sovietic rus – 81
- Pârvan, Vasile (1882-1927), istoric și arheolog român - 67
- Pellico, Silvio (1789-1854), scriitor italian - 30
- Peltz, Isac (1899-1980), scriitor român - 82
- Perpessicius (Dimitrie S. Panaitescu (1891-1971)poet, critic și istoric literar român - 72
- Petőfi Sándor (1823-1849), poet maghiar - 40
- Petrarca, Francesco (1304-1374), poet și umanist italian – 14, 115
- Pisarev, Dmitri Ivanovici (1840-1868), critic literar rus – 46, 134
- Platon (427-347 i. Hr.), filosof grec - 113
- Plinius Junior (61-114), scriitor și om politic român – 13, 114
- Plutarh (cca 46-126), scriitor, istoric și filosof grec - 114
- Popovici, Aurel C. (1863-1917), publicist și om politic român - 103
- Pound, Ezra Weston Loomis (1885-1972), poet și eseist american – 68, 145
- Proust, Marcel (1871-1922), scriitor și estetician francez – 55, 138
- Pușkin, Aleksandr Sergheevici(1799-1837), poet rus – 32, 127
- Quevedo, Don Francisco de... (1508-1645), scriitor spaniol – 18, 117

- Radicev, Aleksandr Nicolaevici (1749-1802), scriitor rus – 125
- Ralea, Mihai (1896-1964), sociolog, psiholog, eseist și om politic român - 149
- Rappaport, August (1879-) scriitor și gazetar, 61
- Rădulescu – Motru, Constantin (1868-1975), filosof și psiholog român - 52
- Rebreanu, Liviu (1885-1944), scriitor român - 68
- Romano, Dionisie (1806-1873), cărturar român - 36
- Renan, Joseph-Ernest (1823-1892), filosof și istoric al religiilor francez - 40
- Renard, Jules (1864-1910), scriitor francez – 51, 136, 156
- Riboulet, L (1894- ?), pedagog francez – 74, 146
- Rolland, Romain (1866-1944), scriitor francez - 51
- Ronsard, Pierre de... (1525-1582), poet francez - 16
- Rostand, Edmond (1868-1918), dramaturg francez - 52
- Rousseau, Jean-Jaques (1712-1778), filosof și scriitor francez - 25
- Rowan, Carl Thomas (1925-2000), scriitor și jurnalist american - 109
- Rubakin, Nikolai Alexandrovici (1862-1946), pedagog, om de știință și bibliograf - 50
- Rugina, Anghel (1913-2008), economist american de origine româna - 89
- Rushdie, Salam (1947-), scriitor englez de origine indiană – 94
- Ruskin, John (1819-1900), critic de arta și sociolog englez – 38, 131
- Rusu-Șirianu, V. (1897-1973), ziarist și om politic român – 151
- Sadoveanu, Ion Marin (1893-1964), scriitor român - 75
- Sadoveanu, Mihail (1880-1961), scriitor român – 64, 143
- Sagan, Carl (1934-1996), astrofizician american - 153
- Sartre, Jean Paul (1905-1980), filosof și scriitor francez - 82
- Savater, Fernando (1947-), eseist și filosof spaniol - 94
- Sebastian Mihail (1907-1945), scriitor român – 87, 107
- Seneca Lucius Annaeus (4-65), filosof și scriitor latin – 12,

- Schopenhauer, Arthur (1788-1860), filosof german – 30, 125
- Scraba, Gheorghe D. (1858-1900), sciitor român - 50
- Simionescu, Ioan (1873-1944), geolog și paleontolog român – 60, 141
- Simionescu, Mircea Horia (1928-), scriitor român - 152
- Simon, Jules (1814-1896), om politic francez - 37
- Simionescu, Dan (1902-1992), filolog și bibliograf român - 84
- Sitwell, Edith (1887-1946), poetă și critic englez - 145
- Slavici, Ioan (1848-1925), scriitor român - 135
- Smiles, Samuel (1812-1904), scriitor scoțian - 36
- Smith, Logan Persall (1865-1946), eseist și critic american – 51, 136
- Southey, Robert (1774-1843, poet englez - 28
- Sperantia, Eugeniu (1888-1972), filosof, sociolog, psiholog, estetician și poet român - 70
- Stahl, Henriette Yvone (1900-1984), scriitoare româna - 82
- Sterne, Lawrence (1715-1768), scriitor britanic – 100, 122
- Suru, Miron (1914-1974), librar român - 89
- Sylvestre de Sacy (1758-1838), lingvist și orientalist francez – 23
- Tagore, Rabindranath (1861-1941), scriitor indian de limba bengaleză și engleză – 50
- Temple, Sir Wiliam (1628-1699), eseist englez - 21
- Terentianus Maurus (185 ? -159 î. Hr.), poet latin - 11
- Thoreau, Henry David (1817-1862), scriitor american - 38
- Tolstoi, Lev Nicolaevici (1828-1910), scriitor rus – 41, 132
- Toma d'Aquino (1225-1274), teolog și filosof medieval – 14
- Tomescu, Mircea, bibliolog român - 89
- Tsatsos, Konstantinos (1899-1987), jurist și om politic grec – 80, 151
- Tuchman, Barbara (1912-1939), istoric american - 88
- Turati, Filippo (1857-1932), jurnalist și om politic italian – 49, 103
- Twain, Mark (1835-1910), scriitor american – 45, 133
- Tzigara-Samurcaș, Alexandru (1872-1952), istoric de artă român – 59, 105

- Ureche, Grigore (1590-1641), cronicar român - 19
Urmuz (Demetru Dem Demetrescu-Buzău (1883-1923), scriitor român - 145
- Valery, Paul Ambrosie (1871-1945), scriitor francez – 59, 138
Van der Heyden, Jan (1637-1712), pictor olandez - 21
Vauvenargues, Clapiess de Luc (1715-1747), moralist francez – 25, 122
Verne, Jules (1828-1905), scriitor francez - 40
Veillot, Louis (1813-1883), jurnalist francez – 129
Vianu, Ion (1934 -), scriitor român - 150
Vianu, Tudor (1897-1964), estetician, critic literar, filosof și scriitor român – 80, 106, 150
Vlasiu, Ion (1908-1997), sculptor, pictor și scriitor român – 88, 152
Vlahuță, Alexandru (1858-1919), scriitor și publicist român – 49
Voltaire (Francois Marie Arouet) (1694-1778), scriitor francez – 23, 100, 122
Vörösmarty Mihály (1800-1885), scriitor maghiar - 101
- Webster, Daniel (1872-1852), om politic american - 29
Whitman, Walt (1819-1892), poet american - 39
Wilde, Oscar (1856-1900), scriitor englez de origine irlandeză - 49
Winfrey, Oprah (1954-), reporter, ziarist - 94
Witherpoon, John (1723-1794), actor american – 123
- Xenofon din Efes (cca sec. 2-3), scriitor grec – 13
- Zabaleta, Juan de... (1610-1670 ?), scriitor, dramaturg și moralist spaniol - 19
Zarifopol, Paul (1874-1934), critic literar român – 61, 142

Cuprins

Liliana Moldovan / Cuvânt înainte

Despre carte

Despre bibliotecă

Despre lectură

Aforisme

Sfaturi pentru lectură

Proverbe

Ghicitori

Valentin Marica / În loc de postfață

Indice alfabetic de autor